

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

Lina Bloveščiūnienė, Marijus Montvilas,
Nijolė Kolesinskienė, Daiva Černytė,
Algimantas Venčkauskas, Antanas Štreimikis,
Vilius Kučiukas

LIETUVOS AKADEMINĖ ELEKTRONINĖ BIBLIOTEKA – eLABa

Saugaus darbo su eLABa duomenimis taisyklės

MDP 18-a versija

Mokomoji knyga
Antrasis pataisytas ir papildytas leidimas

KAUNAS • 2008

UDK 004.91(474.5)
Li-227

Specialusis redaktorius Gintautas Žemaitis

Recenzavo: dr. Lina Šarlauskienė,
doc. dr. Linas Stabingis

Antrasis pataisytas ir patobulintas mokomosios knygos leidimas yra parengtas ir išleistas finansuojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamam projektui „Lietuvos virtuali biblioteka bei visateksčių dokumentų duomenų bazės sukūrimas“ (paramos skyrimo sutartis Nr. ESF/2004/2.4.0-K02-VS-02/SUT-194). Leidinys bus naudojamas minėtam projektui įgyvendinti ir jo kartu su Europos Sąjungos struktūrinių fondų remiamo projekto „Lietuvos mokslo ir studijų e. dokumentų kaupimas ir pateikimas skaitytojams“ (paramos skyrimo sutartis Nr. ESF/2004/2.4.0-K02-VS-03/SUT-191) rezultatų sklaidai bei tolimesnei plėtrai vykdyti. Taip pat Lietuvos virtualaus universiteto 2007–2012 metų programos Lietuvos mokslo ir studijų integruotos informacinės erdvės plėtros uždavinio (LABT) veiklai, susijusiai su Lietuvos akademinės e. bibliotekos (eLABa) palaikymu ir plėtra, vykdyti.

Skirta eLABa duomenis tvarkantiems asmenims ir akademinėms bibliotekoms bei leidyklų darbuotojams, besidomintiems e. leidyba.

Visos teisės saugomos. Nė viena šio leidinio dalis negali būti kopijuojama be autorių sutikimo.

© Lina Bloveščiūnienė,
Marijus Montvilas,
Nijolė Kolesinskienė,
Daiva Černytė,
Algimantas Venčkauskas,
Antanas Štreimikis,
Vilius Kučiukas, 2008
© Viršelis Jurgita Raulynaitienė, 2008

ISBN 978-9955-791-03-4

Antrojo leidimo apibūdinimas

Aprašomos naujos MDP programos (prototipo) 18-os versijos (patobulinimų paketo eilės numeris 010, MDP.v.18.010) galimybės, leidžiančios patogiau kurti visateksčių dokumentų duomenų bazes, greičiau kaupti e. dokumentus ir skleisti jų informaciją per Lietuvos virtualią biblioteką.

Atsižvelgiant į sukauptą patirtį 2006–2007 metais įkeliant į eLABa visateksčių dokumentų duomenų bazes per 1580 e. dokumentų, buvo gerokai praturtintas praktiniais pavyzdžiais pagrindinis penktas knygos skyrius.

Patikslintas ir papildytas citavimo failų REFEF kūrimas (žr. 5.1.9 skyrelį), pertvarkytas visas 5.5 skyrius, kuriame pateiktos eLABa metaduomenų pildymo taisyklės.

Iš naujo perrašyti skyreliai, kuriuose detalai apibūdinami eLABa klasifikatoriai (žr. 5.5.3 skyrelį) ir prieigos prie e. dokumentų teisės (žr. 5.5.51 skyrelį).

Turinys

1. Pagrindinės sąvokos ir santrumpos	8
2. eLABa paskirtis ir pagrindinės funkcijos	12
3. eLABa e. dokumentai	16
4. eLABa duomenų teikėjo darbo vietos architektūra	19
4.1. Specialiosios programinės įrangos diegimas	20
4.2. E. dokumentų katalogų struktūra	29
5. E. dokumentų įkėlimo į eLABa talpyklas procedūra	30
5.1. Failų rinkinių rengimo taisyklės	30
5.1.1. Failas ABSTR	34
5.1.2. Failas COMMI	35
5.1.3. Failas CONTE	36
5.1.4. Failas CONTEE	37
5.1.5. Failas DESCRK	38
5.1.6. Failas DESCR	38
5.1.7. Failas INFO	40
5.1.8. Failas PERSO	41
5.1.9. Failas REFER	42
5.1.10. Failas COVER	53
5.1.11. Failas ESSPG	53
5.2. Metaduomenų pildymas ir failų įkėlimas	54
5.2.1. Kompiuterio paruošimas darbui	54
5.2.2. Vartotojo sąsaja	54
5.2.3. Pagrindinių veiksmų seka	56
5.2.4. PID generavimas	57
5.2.5. Metaduomenų reikšmių tikrinimas	58
5.2.6. Klasifikatorių reikšmių pasirinkimas iš sąrašo	60
5.2.7. Metaduomenų generavimo ypatumai	60
5.2.8. MARCXML failo formavimo ypatumai	62

5.2.9. E. objekto įkėlimas į eLABa talpyklą	62
5.2.10. Prisijungimo parametrų nustatymas	66
5.3. Papildomų xml failų kūrimas	67
5.4. eLABa failų serverio naudojimas	69
5.5. eLABa metaduomenų pildymo taisyklės	70
5.5.1. Metaduomenų elementai ir jų pildymas	71
5.5.2. eLABa duomenų teikėjo išorinis IP adresas	72
5.5.3. Klasifikatoriai	72
5.5.4. E. objekto PID sudarymas	74
5.5.5. Knygų kolekcijos PID struktūra	76
5.5.6. Žurnalų kolekcijos PID struktūra	77
5.5.7. Renginių kolekcijos PID struktūra	79
5.5.8. Ataskaitų kolekcijos PID struktūra	81
5.5.9. ETD kolekcijos PID struktūra	82
5.5.10. Label – e. objekto etiketė	82
5.5.11. Dokumentų katalogas	84
5.5.12. E. objekto modifikavimo data	84
5.5.13. E. objekto sukūrimo data	84
5.5.14. ISBN numeris	84
5.5.15. ISSN numeris	85
5.5.16. Identifikatoriai	86
5.5.17. Teksto kalba ir kalbos kodas	86
5.5.18. Leidėjo šalis	88
5.5.19. UDK indeksas	89
5.5.20. UDK indekso nustatymas ir įrašymas	90
5.5.21. Mokslo kryptis	93
5.5.22. Ataskaitos registracijos numeris	93
5.5.23. Autorius ir rengėjas	93
5.5.24. Kolektyvas	103
5.5.25. Antraštės	104
5.5.26. Serijos, žurnalo, šaltinio antraštė	108
5.5.27. Kita antraštė	110
5.5.28. Daugiatomių dokumentų antraštės	111
5.5.29. Dokumento išleidimo vieta, leidėjas, data	113
5.5.30. Leidinio išleidimo vietovės nustatymas	115
5.5.31. Leidėjo vardas ir praleidžiamieji žodžiai	116
5.5.32. Nenurodyto leidėjo nustatymas	118
5.5.33. Keli leidėjai	120

5.5.34. Leidinio išleidimo data	121
5.5.35. Dokumento apimtis	121
5.5.36. Serija Knygos įrašė	123
5.5.37. Struktūrizuotas turinys	125
5.5.38. Santrauka ir anotacija	125
5.5.39. Publikavimo duomenys	127
5.5.40. Reikšminiai žodžiai	127
5.5.41. Dokumento rūšis	135
5.5.42. Laipsnį teikianti ir finansuojanti institucijos	135
5.5.43. Suteiktas laipsnis	138
5.5.44. Leidinio duomenys	138
5.5.45. Žurnalo duomenys Straipsnio įrašė	139
5.5.46. Šaltinių nustatymas	141
5.5.47. Susiję leidiniai	142
5.5.48. Ištekliaus URL	144
5.5.49. Numerio duomenys	144
5.5.50. Referavimo duomenys	145
5.5.51. Prieigos teisės	146
5.5.52. E. objekto grupė	149
5.5.53. Sąsajos tarp e. objektų	150
5.5.54. Patvirtinimas kopijuoti į kitas paieškos sistemas	150
5.5.55. MARCXML failo versija	150
6. eLABa duomenų teikėjų forumas	151
7. Literatūra	155

1. Pagrindinės sąvokos ir santrumpos

Terminas arba santrumpa	Visas pavadinimas	Paiškinimas
Aleph	Aleph	Tarptautinės kompanijos <i>Ex Libris Group</i> integruotos bibliotekinės sistemos programinė įranga, skirta bibliotekiniams procesams automatizuoti
BIS	Bibliotekų informacijos sistema	BIS detaliau aprašyta šio leidinio 2 skyriuje
DC	Dublin Core	Supaprastintas katalogavimo duomenų formatas, turintis 15 pagrindinių elementų metaduomenims aprašyti
DOI	Digital Object Identifier System	Skaitmeninių objektų identifikavimo sistema
E. dokumentai	Elektroniniai dokumentai	eLABa talpyklose kaupiami e. dokumentai, kurie detaliau aprašyti šio leidinio 2 skyriuje
E. objektai	Elektroniniai objektai	eLABa talpyklose saugomi vientisi skaitmeniniai objektai, kuriuos sudaro e. dokumentai, jų dalys ir metaduomenys
eLABa	Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka	eLABa (oficialiai – Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinė sistema) detaliau aprašyta šio leidinio 2 skyriuje
eLABaMARC	Archyvinis eLABaMARC formatas	Išplėstas MARC21 formatas, naudojamas visiems metaduomenims kataloguoti ir saugoti eLABa talpyklose
eLABa talpykla	eLABa talpykla	eLABa sistemos dalis, užtikrinanti e. objektų įkėlimą, saugojimą, tvarkymą ir pateikimą interneto vartotojams bei kitoms sistemoms. eLABa sistemoje gali būti įdiegta viena arba daugiau eLABa talpyklų
ETD dokumentai	Studijų baigiamųjų darbų, daktaro disertacijų, jų santraukų bei habilitacijos procedūrai teikiamų mokslo darbų apžvalgų elektroniniai dokumentai	Studijų baigiamųjų darbų, daktaro disertacijų, jų santraukų bei habilitacijos procedūrai teikiamų mokslo darbų apžvalgų elektroniniai dokumentai, saugomi Lietuvos ETD dokumentų duomenų bazėje, kuri veikia kaip eLABa dalis

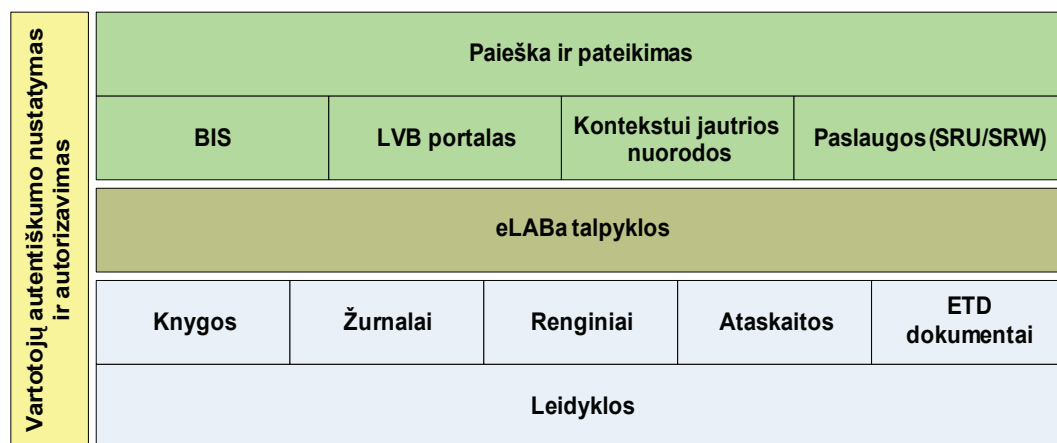
Terminas arba santrumpa	Visas pavadinimas	Paiškinimas
FEDORA	FEDORA	E. dokumentų talpyklų programinė įranga (http://www.fedora.info)
FOXML	FEDORA Object XML	E. objekto aprašymo formatas, kurį naudoja FEDORA
FTP	File Transfer Protocol	Failų perdavimo protokolo standartas
Google	Google	Plačiai pasaulyje naudojama internetinė paieškos sistema (http://www.google.com)
Internetas	Internetas	Pasaulinis kompiuterių tinklas. Jo tikslas – kolektyvinis informacijos išteklių, išdėstytų pasaulinio tinklo serveriuose, naudojimas
IP adresas	Internet Protocol Address	Kompiuterio identifikatorius TCP/IP tinkluose. Tai tam tikrame tinkle unikalią skaičių kombinaciją, naudojama vienareikšmei duomenų paketo siuntėjo ir gavėjo identifikacijai ir suteikiama žmogaus ar tą TCP/IP tinklą administruojančios organizacijos
ISBD	International Standard Bibliographic Description	Tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas
ISBN	International Standard Book Number	Tarptautinis standartinis knygos numeris, knygos identifikatorius
ISMN	International Standard Music Number	Tarptautinis standartinis muzikos leidinio (natų, dainų rinkinių, albumų su natomis, tekstu ir iliustracijomis) numeris
ISSN	International Standard Serial Number	Tarptautinis standartinis serialinio leidinio numeris, laikraščio, žurnalo, tęstinio leidinio, metraščio ir kt. identifikatorius
Java	Java Technology	Objektiškai orientuota programavimo kalba (technologija, virtuali mašina)
LNB ADB	Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos autoritėtinė duomenų bazė	Vardų ir dalykinių rubrikų autoritetinių įrašų duomenų bazė, veikianti kaip sisteminė, visas žinių sritis aprėpianti klasifikacijos sistema ir valdoma Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos

Terminas arba santrumpa	Visas pavadinimas	Paiškinimas
LVB	Lietuvos virtuali biblioteka	LVB detaliau apibūdinta šio leidinio 2 skyriuje
MARC formatas	MARC formatas	MARC (angl. <i>Marc-readable catalogue</i>) formatas – tai metaduomenų standartas, skirtas bibliografinės ir kitos su ja susietos informacijos duomenų struktūrai ir turiniui apibrėžti (taisyklių rinkinys), susijęs su duomenų apdorojimu (katalogavimu), pateikimu, mainais (keitimusi) kompiuteriu. Pavyzdžiui, eLABaMARC, MARC21, UNIMARC, RUSMARC, UKMARC ir pan.
MARCXML	MARCXML	MARC duomenų atvaizdavimo XML aplinkoje būdas
MDP	Metaduomenų pildymo ir failų įkėlimo į eLABa talpyklas programa (prototipas)	Šiame dokumente detaliai apibūdinama MDP 18-a versija su 010 pataisymo paketo naujomis galimybėmis
MDPT	Metaduomenų pildymo taisyklės	MDPT detaliai pateiktos šio leidinio 5.5 skyriuje
Metaduomenys	Metaduomenys	Duomenys apie duomenis. eLABa kontekste tai yra struktūrizuotas eLABa saugomo e. objekto savybių aprašymas naudojant tam skirtus metaduomenų formatus, pavyzdžiui, <i>Dublin Core</i> , eLABaMARC, MARC21 ir pan.
MeSH	Medicininės rubrikos	Tarptautinė sisteminė, visas medicinos sritis aprėpianti klasifikacijos sistema, valdoma Jungtinių Amerikos Valstijų nacionalinės medicinos bibliotekos
OPAC	Online Public Access Catalog	Prieiga prie viešo bibliotekinės sistemos, pavyzdžiui, <i>Aleph</i> , e. katalogo internete
PDF	Portable Document Format	Vienas populiariausių e. dokumentų pateikimo formatų, užtikrinančių, kad skirtingomis priemonėmis išspausdintas e. dokumentas atrodytų vienodai
PID	Persistent Identifier	Unikalūs e. objekto identifikatoriai. PID naudojamas kaip atskiras e. dokumento metaduomenų ir papildomų failų elementas

Terminas arba santrumpa	Visas pavadinimas	Paiškinimas
Saugus internetas	Saugus internetas	Saugus internetas detaliau aprašytas šio leidinio 2 skyriuje
Serveris	Serveris	Specialios paskirties kompiuteris, teikiantis paslaugas internete
SEQN	Unikalūs numeris specialioms PID kurti	eLABa duomenų administratoriaus (arba eLABa sistemos) suteiktas unikalūs numeris e. dokumentams, neturintiems ISBN, ISSN ar kito standartinio leidinio numerio
SRU	Search/Retrieve via URL	Internetinės paieškos ir pateikimo standartas, paremtas URL technologija
SRW	Search/Retrieve Web Service	Internetinės paieškos ir pateikimo standartas, paremtas WEB servisų technologija
TCP/IP	Transmission Control Protocol/Internet Protocol	Standartinis duomenų perdavimo protokolų rinkinys, kurio pagrindu veikia internetas bei daugelis privačių komercinių tinklų
UDK	Universalioji dešimtainė klasifikacija	Tarptautinė sisteminė, visas žinių sritis aprėpianti klasifikacijos sistema, valdoma tarptautinio UDK konsorciūmo
URL	Uniform Resource Locator	Unikalūs adresai, identifikuojantis internetinių išteklių
URN	Uniform Resource Name	Unifikuotas išteklių vardas, dažniausiai naudojamas išteklių unikalumui aprašyti nepriklausomai nuo jo vietos
XML	Extensible Markup Language	XML yra W3C grupės rekomenduojama bendros paskirties duomenų struktūrų bei jų turinio aprašomoji kalba, kurios pagrindinė paskirtis – palengvinti keitimąsi duomenimis tarp skirtingo tipo sistemų, dažniausiai sujungtų internetu
<i>xml</i>	XML File (Format)	Šiame leidinyje vartojamos dvi XML santrumpos (XML ir <i>xml</i>). Apibūdinant XML technologiją, standartą, schemą, aplinką, kalbą ir pan., vartojama santrumpa XML. Apibūdinant <i>xml</i> failą ar jo formatą, vartojama santrumpa <i>xml</i>

2. eLABa paskirtis ir pagrindinės funkcijos

Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos (eLABa) paskirtis – sukurti aplinką bei priemones ir jomis naudojantis rengti, kaupti, ilgą laiką saugoti bei įvairiais išvesties būdais pateikti Lietuvos mokslo ir studijų e. dokumentus. eLABa atlieka e. dokumentų leidybos, pateikimo į visateksių dokumentų talpyklas (eLABa talpyklas), metaduomenų užpildymo ir tikrinimo, visų duomenų saugojimo, indeksavimo (teksto ir metaduomenų) paieškai ir duomenų pateikimo skaitytojams funkcijas. Bendra eLABa struktūra pateikta 2.1 pav.

2.1 pav. Bendra eLABa struktūra

eLABa sudaro keturi komponentai (žr. 2.1 pav.):

Paieška ir pateikimas – apima visas su e. dokumentų paieška ir pateikimu susijusias funkcijas.

eLABa talpyklos – garantuoja tiek ilgalaikį, tiek einamąjį (laikiną) e. objektų saugojimą. E. dokumentai, jų dalys ir metaduomenys įkeliami į eLABa talpyklas kaip vientisi e. objektai.

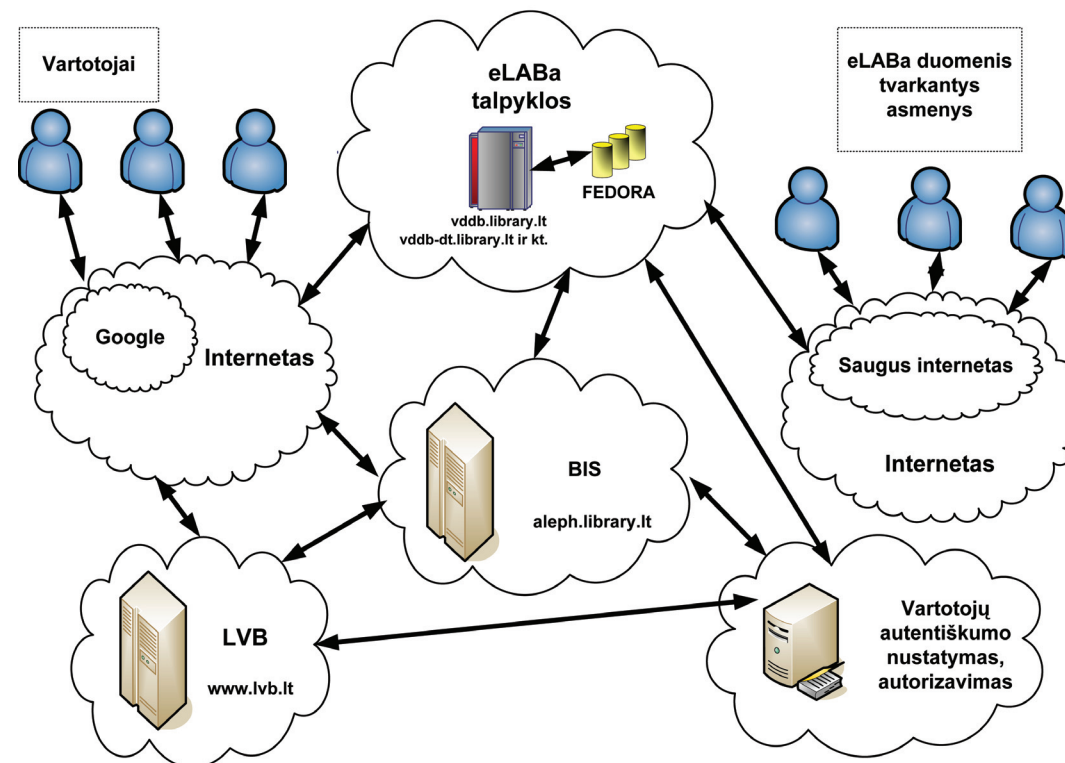
Knygos, Žurnalai, Renginiai, Ataskaitos ir ETD dokumentai – detaliau aprašyti šio leidinio 3 skyriuje.

Leidyklos – rengia e. dokumentus ir jų metaduomenis, pateikia juos į eLABa talpyklas.

Vartotojų autentiškumo nustatymas ir autorizavimas – garantuoja vartotojų registraciją ir jų teises eLABa sistemoje. Šis veiksmas išskirtas siekiant

parodyti, kad vartotojui vieną kartą prisijungus prie bet kurio iš eLABa komponentų, nebereikės prisijungti antrą kartą pereinant prie kito komponento.

eLABa funkcionavimo aplinka pateikta 2.2 pav.

2.2 pav. eLABa funkcionavimo aplinka

Pagrindinės sąvokos:

BIS – bibliotekų informacijos sistema. Bibliotekos veiklos procesai (katalogavimas ir bibliografavimas, skaitytojų aptarnavimas, serialinių leidinių kontrolė, komplektavimas, tarpbibliotekiniai mainai, prieiga prie viešo e. katalogo internete OPAC ir kt.) automatizuojami naudojant *Aleph* BIS (<http://aleph.library.lt>). Vartotojas, pasitelkdamas viešą prieigą interneto tinkle, gali ieškoti leidinio e. kataloguose, o suradęs norimą leidinį, pasinaudoti teikiamomis paslaugomis, pavyzdžiui, užsisakyti arba pratęsti leidinį, sužinoti, ar nėra negražinęs paimtų leidinių, sužinoti, kada norimas leidinys bus gražintas, ir pan.

LVB (Lietuvos virtuali biblioteka) – tai mokslo ir studijų informacijos paieškos ir pateikimo sistema internete, kurioje įvairūs mokslinės informacijos šaltiniai ir

su jais susijusios virtualios paslaugos yra sujungti į bendrą visumą ir skaitytojui yra prieinami unifikuojoje vartotojo aplinkoje. LVB apima įprastines ir e. bibliotekas, prenumeruojamas ir laisvai prieinamas bibliografinės ir visatekščių dokumentų duomenų bazes, e. žurnalus bei kitus mokslinės informacijos šaltinius internete. LVB portalo (<http://www.lvb.lt>) funkcionavimo pagrindas – tarptautinės kompanijos *Ex Libris Group* programiniai produktai (<http://www.exlibris.co.il>): *MetaLib* – bibliotekos portalo programinė įranga, *SFX* – kontekstui jautri interneto nuorodų sistema.

Saugus internetas – tai internetas, kuriame veikiantiems kompiuteriams taikomi saugaus interneto principai:

- leisti prisijungti iš išorės tik naudojant užkardas;
- naudoti prisijungimo slaptažodžius ir juos periodiškai keisti;
- šifruoti siunčiamus duomenis;
- pasitraukiant iš darbo vietos užrakinti ekraną;
- naudoti antivirusines priemones;
- filtruoti iš e. pašto e. šiukšles (angl. SPAM);
- nuolat daryti svarbių duomenų atsargines kopijas;
- nuolat atnaujinti operacinės sistemos komponentus bei kitą naudojamą specialiąją ir taikomąją programinę įrangą;
- vykdant svarbius visuomenei ir veikiančius internete projektus, turi būti paskirti asmenys, pavyzdžiui, eLABa saugos įgaliotinis, organizuojantys ir kontroliuojantys tokių projektų saugumo politikos įgyvendinimą ir kt.

Toliau apibūdinami pagrindiniai eLABa veikiantieji asmenys:

eLABa duomenų administratorius – eLABa tvarkytojo paskirtas asmuo, atsakingas už eLABa duomenų teikėjų parengtų duomenų teisingumą ir įkėlimą į eLABa talpyklas.

eLABa duomenų gavėjai (vartotojai) – registruoti arba neregistruoti mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, studentai ir kiti asmenys bei institucijos, turintys prieigą prie interneto.

eLABa saugos įgaliotinis – eLABa tvarkytojo paskirtas asmuo, organizuojantis

ir kontroliuojantis eLABa saugumo politikos įgyvendinimą.

eLABa duomenų teikėjai – Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų institucijos, savarankiškos leidyklos, bibliotekos arba kitos institucijos, pasirašiusios bendradarbiavimo sutartis su eLABa tvarkytoju ir į šios sistemos talpyklas įkeliančios mokslo ir studijų e. dokumentus.

eLABa duomenis tvarkantys asmenys – eLABa valdytojo, tvarkytojo ir duomenų teikėjų paskirti asmenys bei registruoti eLABa duomenų gavėjai.

eLABa tvarkytojas – Kauno technologijos universiteto Informatikos fakulteto Informacinių technologijų diegimo centras.

eLABa valdytojas – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

3. eLABa e. dokumentai

eLABa talpyklose kaupiami e. dokumentai, kurie yra atrinkti ir sugrupuoti, atsižvelgiant į Lietuvos ir tarptautinėje bibliografinėje praktikoje nusistovėjusius dokumentų klasifikavimo principus ir eLABa koncepciją – kaupti ir pateikti vartotojui Lietuvos mokslo ir studijų e. dokumentus, suskirstytus į šešias skirtingas grupes (kolekcijas, 3.1 lentelė):

1. Knygos ir jų dalys (Knygos);
2. Žurnalai ir straipsniai (Žurnalai);
3. Konferencijų ir seminarų pranešimai (Renginiai);
4. Mokslinės ataskaitos (Ataskaitos);
5. ETD dokumentai (ETD);
6. Kiti dokumentai.

Dokumentų grupavimas pagal tipus (rūšis) yra susijęs su e. dokumentams įkelti į eLABa naudojama specialiaja programine įranga. Dėl e. dokumentų atrankos ypatumų pradiniam etape kaupiami tradiciniai (spausdintų dokumentų e. analogai arba e. dokumentai, atitinkantys spausdintų dokumentų struktūrą) mokslo ir studijų dokumentai. Pradiniame etape dėl šių dokumentų sudėtingos netradicinės struktūros (žr. 3.1 lentelę) neformuojama šešta kolekcija.

E. dokumentai į eLABa pateikiami atsižvelgiant į kiekvienos kolekcijos dokumentų tipus (rūšis) ir nustatytus šių dokumentų vidinius bei išorinius elementus. Pagal juos generuojami e. dokumento metaduomenų ir kiti reikalingi failai, kurie išsaugomi ir kaupiami eLABa talpyklose kaip vientisi e. objektai.

eLABa sistemoje naudojama XML technologija, kuri yra tinkama informacijai valdyti, ieškoti, ilgai saugoti bei ją dalytis tarp skirtingos programinės įrangos platformų. XML technologija naudojama e. dokumento metaduomenims aprašyti ir e. objektams bei jų atvaizdavimo taisyklėms saugoti.

Pastaba. Šiame dokumente vartojamos dvi XML santrumpos (XML ir *xml*). Apibūdinant XML technologiją, standartą, schemą, aplinką, kalbą ir pan., vartojama santrumpa XML. Apibūdinant *xml* failą ar jo formatą, vartojama santrumpa *xml*.

Pateikiant metaduomenis *xml* formatu, užtikrinama, kad *xml* failai atitiktų pateiktas schemas. *xml* failų atitikimas pateiktas schemas garantuoja, kad metaduomenys aprašyti ne tik teisingai, bet ir reikiamu formatu, kad juos be papildomų pastangų būtų galima perduoti į eLABa talpyklas. Aprašytų e. dokumentų metaduomenų patikrai atlikti naudojamos trys pagrindinės XML schemas: FOXML schema, *simple Dublin Core* schema

ir MARCXML schema.

E. objekto aprašas įkeliamas į eLABa talpyklą kaip *FOXML.xml* failas. Pagal pasirinktą e. dokumento tipą (rūšį) eLABa duomenų teikėjas suformuoja reikalingus e. dokumento failus, specialiaja programa užpildo pateiktos formos metaduomenų laukus ir sukuria *FOXML.xml* failą, atitinkantį aprašomas schemas ir metaduomenų aprašus.

E. dokumentų vidiniams ir išoriniams elementams aprašyti taikomi žinomi metaduomenų formatai, pavyzdžiui: *Dublin Core* (DC), išplėstas MARC21, sudarantis archyvinį eLABaMARC formatą, ir kt.

eLABa metaduomenys saugomi dviem formatais: paprastuoju DC ir archyvinio eLABaMARC. Abu jie aprašyti XML kalba, todėl įkeliami į eLABa talpyklą kaip *xml* metaduomenų failai.

Kiekvienas e. dokumentas susideda iš failų, kurių apibūdinimas bei parengimo taisyklės detalai aprašytos 5.1 skyriuje.

3.1 lentelė. E. dokumentų grupės (kolekcijos)

Knygos ir jų dalys (Knygos)	Žurnalai ir Straipsniai (Žurnalai)	Konferencijos, seminarai ir pranešimai (Renginiai)	Mokslinės ataskaitos (Ataskaitos)	ETD dokumentai (ETD)	Kiti dokumentai
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monografijos; ▪ Mokomosios knygos; ▪ Vadovėliai; ▪ Žinytai; ▪ Žodynai; ▪ Enciklopedijos; ▪ Albumai; ▪ Metodiniai leidiniai; ▪ Mokymo ir metodinės priemonės ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mokslo žurnalai; ▪ Mokslo straipsniai; ▪ Straipsniai; ▪ Mokslo šaltinių publikacijos; ▪ Recenzijos; ▪ Straipsnių rinkiniai; ▪ Kiti žurnalai, straipsniai ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pranešimai mokslinėse arba metodinėse konferencijose, seminaruose ir kituose su mokslo ir studijų plėtra susijusiuose renginiuose; ▪ Pranešimų tezės; ▪ Mokslinių konferencijų pranešimų rinkiniai ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eksperimentinės plėtos ir kiti taikomieji mokslinės veiklos darbai (ataskaitos) ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Daktaro disertacijos ▪ Daktaro disertacijų santraukos ▪ Habilitacinių darbų santraukos ▪ Habilitaciniai darbai ▪ Magistro darbai ▪ Kiti studijų baigiamieji darbai ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vidaus organizaciniai tvarkomieji dokumentai: ♦ Įsakymai, ♦ Įstatai, ♦ Reglamentai, ♦ Nuostatai, ♦ Nurodymai, ♦ Instrukcijos, ♦ Administracinės ataskaitos, ♦ Specifikacijos, kainoraščiai, ♦ Produktų katalogai, ♦ Atmintinės; ▪ Dokumentų šablonai; ▪ Nuotolinio mokymosi moduliai; ▪ Konspektai; ▪ Patentai; ▪ Preprintai (nepublikuoti straipsniai, konferencijų pranešimai ir kt.); ▪ Empiriniai duomenys; ▪ Mokslo projektai ir kt.

4. eLABa duomenų teikėjo darbo vietos architektūra

eLABa duomenų teikėjų (toliau – vartotojų) darbo vietose turi būti standartiniai šiuolaikiniai prie interneto prijungti kompiuteriai. Šiuose kompiuteriuose turi būti įdiegta bazinė ir specialioji programinė įranga.

Bazinę programinę įrangą sudaro:

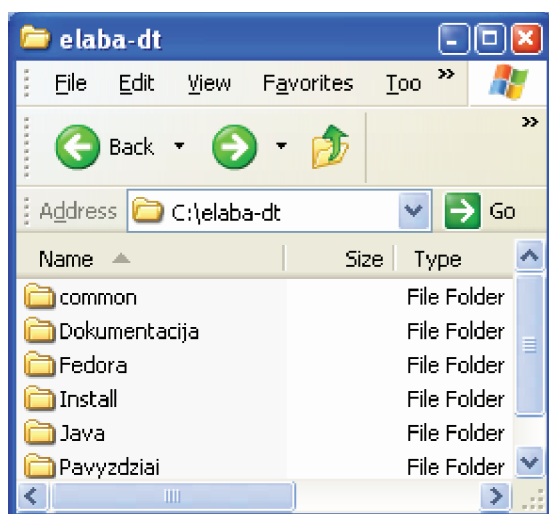
1. Operacinė sistema *Microsoft Windows XP Professional/Vista*;
2. *Microsoft Office* programų rinkinys.

Specialiąją programinę įrangą sudaro:

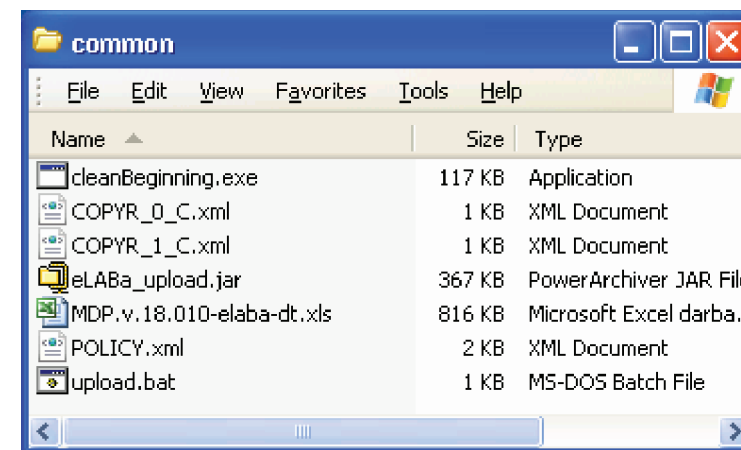
1. *Microsoft .NET Framework 1.1* (arba vėlesnės versijos) platforma (išsiskleidžiantis archyvas *NET_setup.exe*);
2. *Java* virtualios mašinos programinės įrangos (<http://java.sun.com>) reikalinga dalis (pakatalogis *Java*);
3. E. dokumentų talpyklų programinės įrangos *FEDORA* (<http://www.fedora.info>) reikalinga dalis (pakatalogis *Fedora*);
4. *Java* virtualios mašinos ir *FEDORA* programinės įrangos reikalingų dalių aplinkos kintamųjų įrašymo į sistemos registrus failas *Fedora-Java.reg*;
5. eLABa metaduomenų formavimo ir e. dokumentų įkėlimo programa *MDP (MDP.v.18.xxx.elaba-dt.xls*, kur skaičius *xxx* nurodo *MDP* programos (prototipo) 18-os versijos patobulinimų paketo eilės numerį, pavyzdžiui, 010) ir jos papildomi komponentai (*cleanBeginning.exe*, *upload.bat*, *eLABa_upload.jar*);
6. Įkeliamų e. dokumentų papildomų *xml* failų formavimo programa (išsiskleidžiantis archyvas *eLABa_xml_setup_versija.exe*, kur *versija* nurodo šios programos versiją, pavyzdžiui, v3.3.2);
7. eLABa failų serverio programinė įranga (internetinė sąsaja – <http://vddb.library.lt/fs>);
8. eLABa duomenų teikėjų forumo programinė įranga (internetinė sąsaja – <http://forum.library.lt>).

4.1. Specialiosios programinės įrangos diegimas

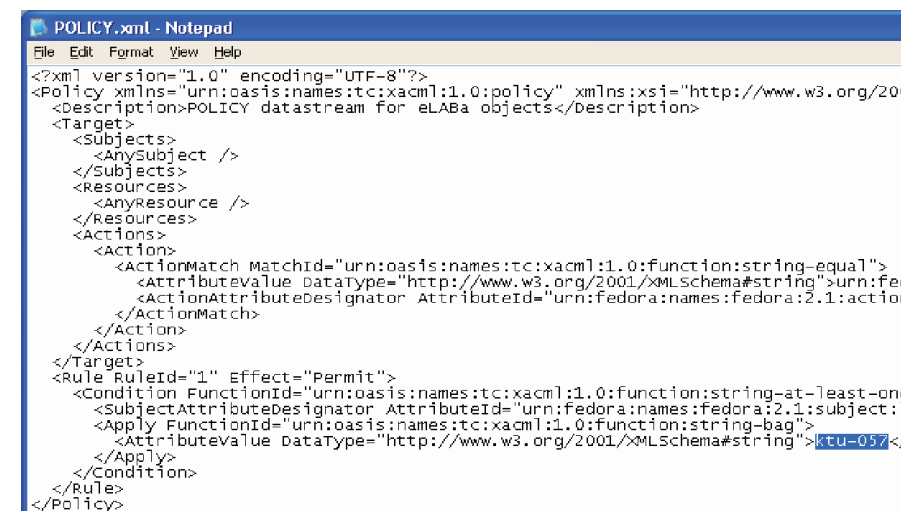
1. Visa eLABa duomenų teikėjo darbo vietos specialioji programinė įranga pateikta suglaudintame kataloge *elaba-dt.zip*, kuris yra įkeltas į eLABa failų serverį.
2. Darbui su eLABa failų serveriu parengta specialioji internetinė programinė įranga (<http://vddb.library.lt/fs>), kuri detalai aprašyta šių taisyklių 5.4 skyriuje.
3. Naudojantis <http://vddb.library.lt/fs>, galima atsisiųsti suglaudintą failą *elaba-dt.zip* į eLABa duomenų teikėjo kompiuterio katalogą C:\ ir ten išskleisti.
4. Šitaip eLABa duomenų teikėjo kompiuteryje galima sukurti katalogą C:\ *elaba-dt* su pakatalogiais, apimančiais visą reikalingą specialiąją programinę įrangą:

5. Kataloge C:\ *elaba-dt\common* yra eLABa duomenų teikėjui skirti tarnybiniai failai ir MDP programos failai:

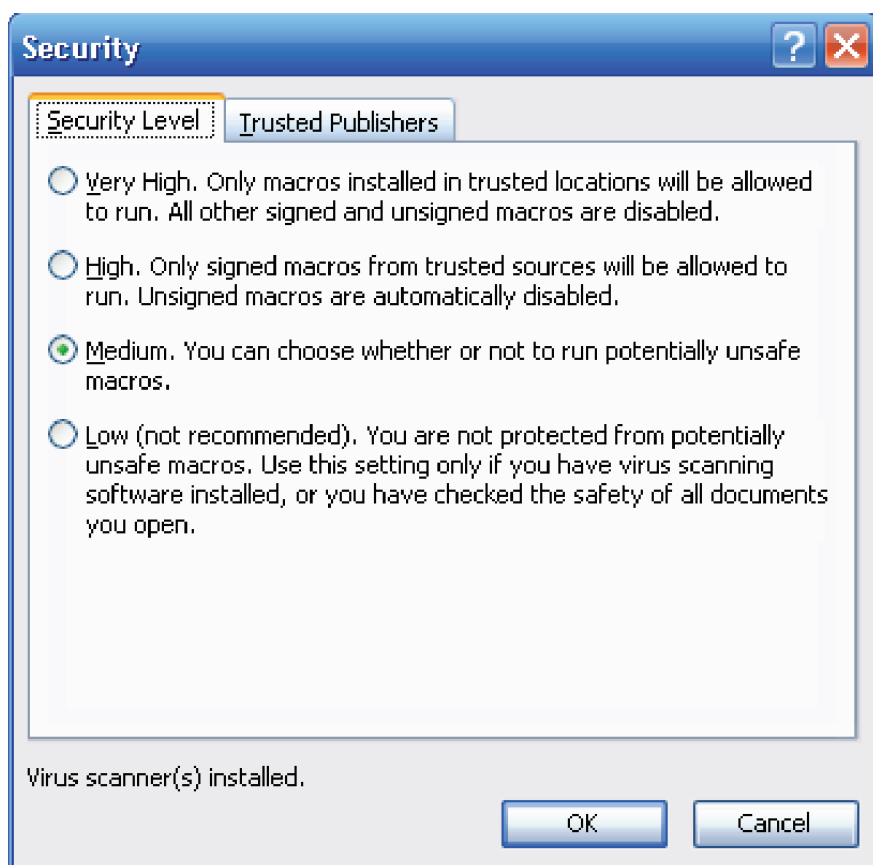
Tarnybiniai failai *COPYR_0_C.xml*, *COPYR_1_C.xml* ir *POLICY.xml* detaliau yra apibūdinti 5.1 skyriuje. Jie yra kiekvieno įkeliamo e. dokumento sudėtinė dalis. Faile *POLICY.xml* turi būti įrašytas eLABa duomenų teikėjo vardas (pavyzdžiui, *ktu-057*), kurį suteikia eLABa duomenų administratorius. Toliau pateiktas failo *POLICY.xml* fragmentas:

Vietoj fragmente pažymėto vardo *ktu-057* kiekvienas eLABa duomenų teikėjas, naudodamasis *Microsoft Notepad* programa, turi įrašyti savo vardą.

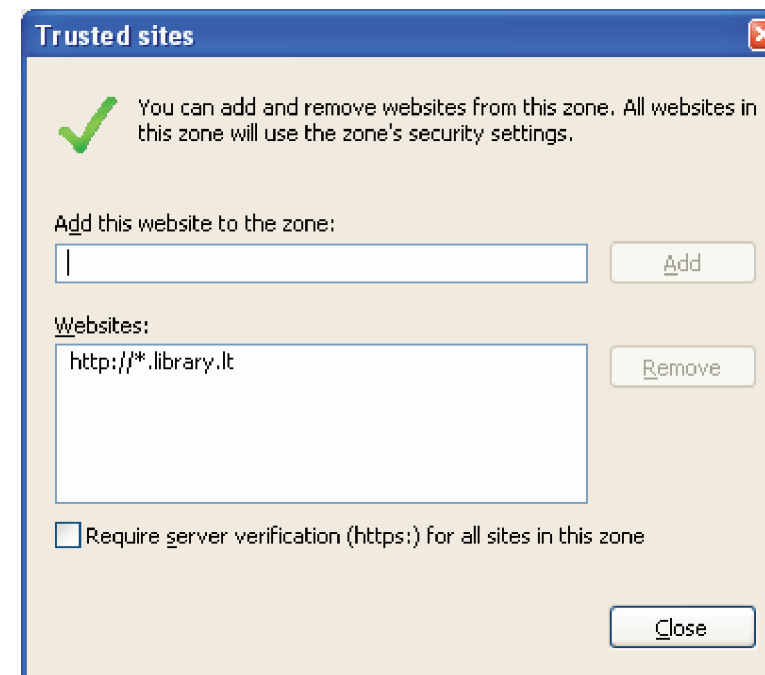
Pastaba. MDP programos (*MDP.v.18.xxx.elaba-dt.xls*) failų įkėlimo į eLABa talpyklas komponentai (*cleanBeginning.exe*, *upload.bat*, *eLABa_upload.jar*) visuomet paleidžiami iš katalogo C:\ *elaba-dt\common*.

6. MDP programa (žr. 5.2 skyriuje) sukurta naudojant *Microsoft Excel* terpę bei *VBA* programavimo kalbą. Todėl kompiuteryje turi būti įdiegtas *Microsoft Office* paketas, leista vykdyti makrokomandas. Tam, paleidus *Microsoft Excel*, reikia pasirinkti *Tools* → *Macro* → *Security*, pažymėti šalia *Medium* ir paspausti mygtuką *OK*:

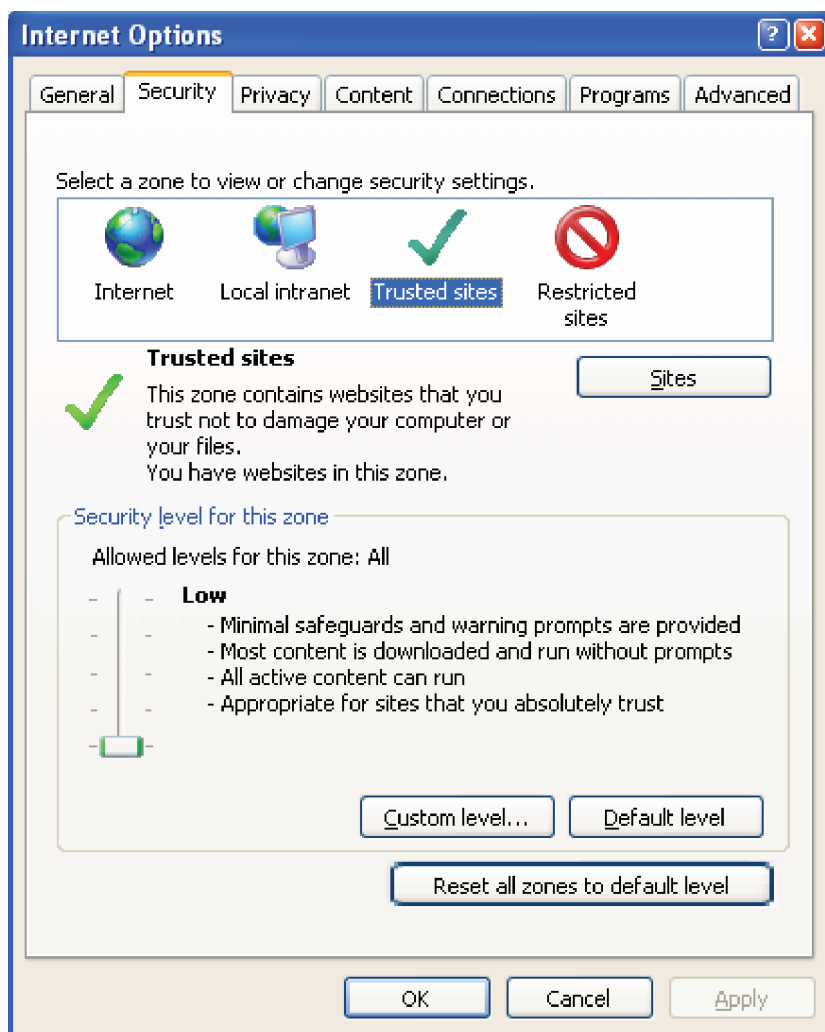

7. eLABa e. dokumentų papildomiems *xml* failams (žr. 5.1 ir 5.3 skyrius) atvaizduoti paprastai naudojama interneto naršyklė *Microsoft Internet Explorer* (6 arba vėlesnės versijos). Tam, kad ši naršyklė korektiškai atvaizduotų *xml* failus, reikia atlikti toliau aprašytus du veiksmus.

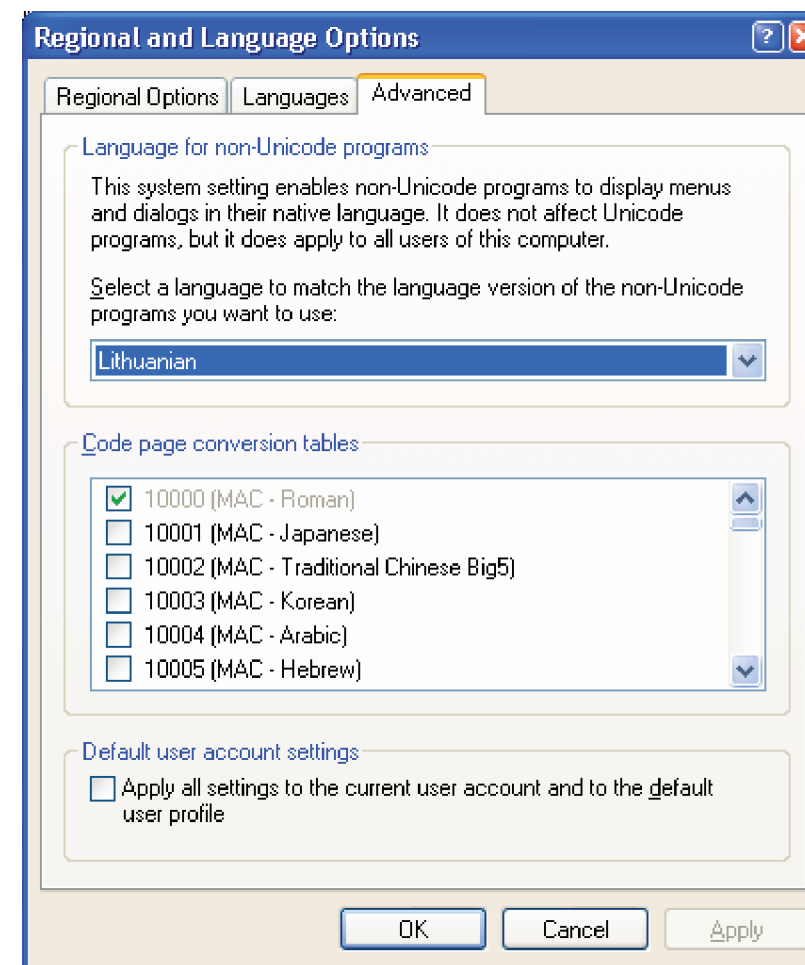
Pirma. Naudojantis *Tools* → *Internet Options* → *Security* → *Trusted sites* ir mygtuku *Add*, įkelti adresą *http://*.library.lt* į lauką *Websites*:

Antra. Naudojantis *Tools* → *Internet Options* → *Security* ir šliaužte, pastarąją nustatyti į padėtį *Low* ir paspausti mygtuką *Apply*:

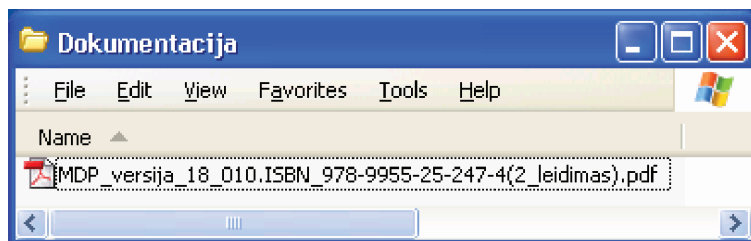

8. Reikia patikrinti (*start* → *Settings* → *Control Panel* → *Regional and Language Options* → *Advanced*), ar eLABa duomenų teikėjo kompiuteryje yra nustatyta lietuvių kalba programoms, nenaudojančioms savo sąsajose *Unicode* kodavimo:

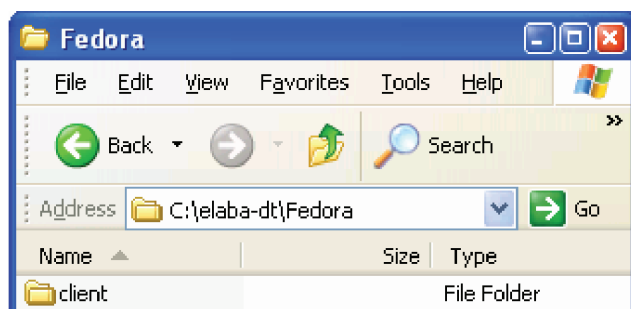

Jei reikia, išsirinkti iš sąrašo lietuvių kalbą (*Lithuanian*) ir paspausti mygtuką *Apply*.

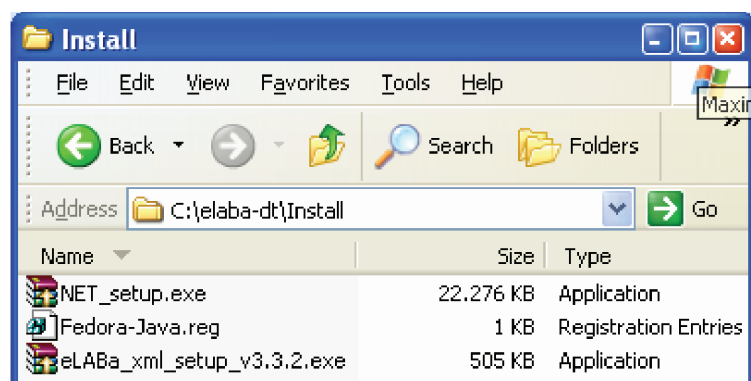
9. Kataloge *C:\elaba-dt\Dokumentacija* yra eLABa duomenų teikėjui reikalinga eLABa sistemos dokumentacija, pavyzdžiui:

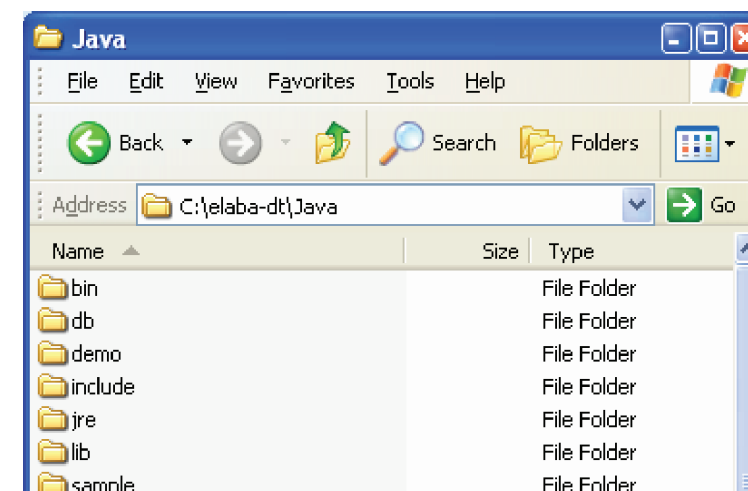
10. Kataloge *C:\elaba-dt\Fedora* yra FEDORA programinės įrangos reikalinga dalis:

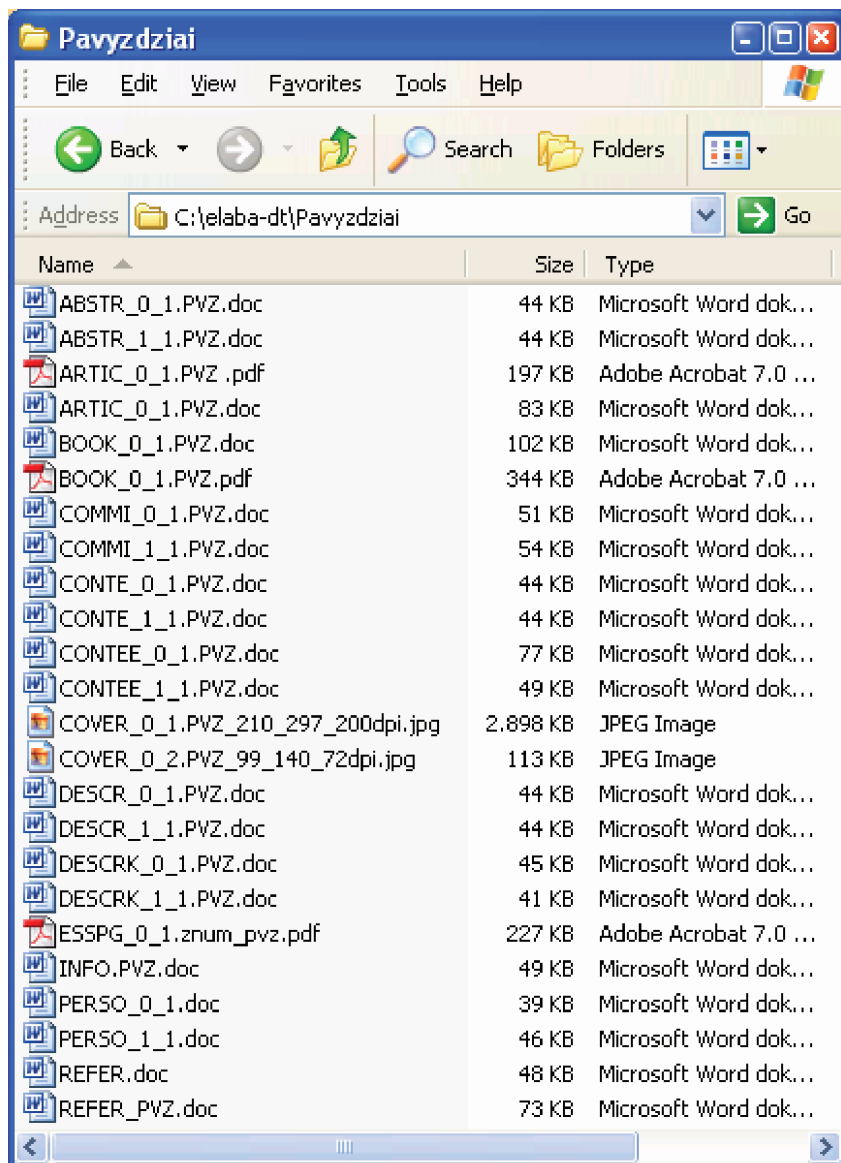
11. Kataloge *C:\elaba-dt\Install* yra išsiskleidžianti programinė įranga, pavyzdžiui:

12. „Įvykdyti failą“ reiškia, kad ant pasirinkto failo reikia du kartus paspausti pelės kairįjį klavišą ir, jei reikia, paspausti atitinkamą mygtuką (*Next, Finish, Yes, NO, OK* ar pan.).
13. Reikia patikrinti (*start* → *Settings* → *Control Panel* → *Add or Remove Programs*), ar yra įdiegta eLABa duomenų teikėjo kompiuteryje *Microsoft .NET Framework 1.1* (arba vėlesnės versijos) platforma. Jei ši platforma įdiegta, tuomet nebūtina įvykdyti failo *NET_setup.exe*, o priešingu atveju – būtina.
14. Įvykdyti failą *Fedora-Java.reg*. Jei šis failas įvykdytas korektiškai, tuomet bus suformuoti du papildomi operacinės sistemos aplinkos kintamieji (*FEDORA_HOME = C:\elaba-dt\Fedora* ir *JAVA_HOME = C:\elaba-dt\Java*). Šie kintamieji randami taip: *Start* → *Control panel* → *System* → *Advanced* → *Environment variables*.
15. Įvykdyti failą *eLABa_xml_setup_versija.exe*. Jei šis failas įvykdytas korektiškai, tuomet kompiuterio darbastalyje bus sukurta piktograma .
16. Kataloge *C:\elaba-dt\Java* yra *Java* virtualios mašinos programinės įrangos reikalinga dalis, pavyzdžiui:

17. Kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai* yra eLABa duomenų teikėjui skirti e. dokumento pagrindinių ir papildomų failų pavyzdžiai:

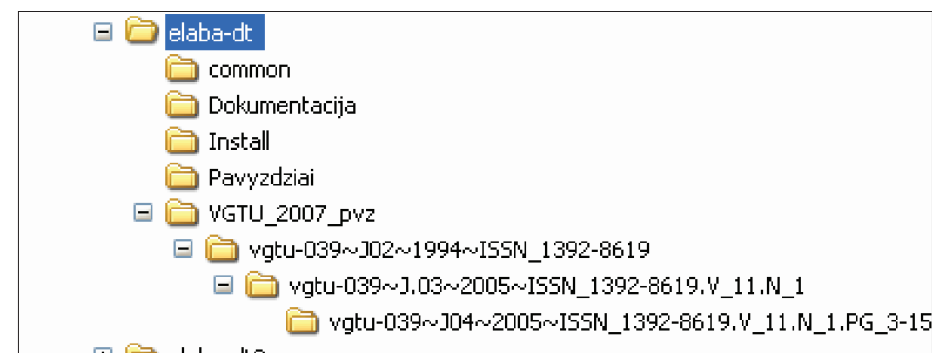

4.2. E. dokumentų katalogų struktūra

E. dokumentų failai, parengti įkelti į eLABa talpyklas, įrašomi į eLABa duomenų teikėjo darbo vietos kompiuterio *C:\elaba-dt* katalogo atitinkamus pakatalogius. Jų struktūra atitinka įkeliamo e. dokumento struktūrą, pavyzdžiui: *\Žurnalas\Žurnalo_numeris\Straipsnis*, o pavadinimai sudaromi iš e. dokumento metaduomenų elemento PID pagal taisyklę: PID pastovioji dalis *LT-eLABa-0001*: keičiama eLABa duomenų teikėjo vardas, kurį suteikia eLABa duomenų tvarkytojas (žr. 5.2.4 skyrelį).

Pavyzdžiui, e. dokumento metaduomenų elementas PID yra *LT-eLABa-0001: J.04~2005~ISSN_1392-0340.V_79.PG_11-16* ir jo pastovioji dalis *LT-eLABa-0001*: keičiama eLABa duomenų teikėjo vardas, pavyzdžiui, *vpu-044*, ir simboliu „~“. Tuomet katalogo pavadinimas bus toks: *vpu-044~J.04~2005~ISSN_1392-0340.V_79.PG_11-16*.

Toliau pateikiamas *Straipsnio* pakatalogių struktūros pavyzdys, kai eLABa duomenų teikėjo vardas yra *vgtu-039*:

Pastaba. eLABa metaduomenų formavimo ir e. dokumentų įkėlimo programos MDP kopija su užpildytais metaduomenimis automatiškai įrašoma į eLABa duomenų teikėjo sukurtą ir pasirinktą e. dokumento formavimo katalogą vardu *MDP.v.18.xxx.xls*, kur xxx nurodo MDP programos (prototipo) 18-osios versijos patobulinimų paketo eilės numerį, pavyzdžiui, 010.

5. E. dokumentų įkėlimo į eLABa talpyklas procedūra

E. dokumento (-ų) įkėlimo į eLABa talpyklas procedūra susideda iš tokių žingsnių:

1. Sukuriamas katalogas, kuriame bus įrašomi e. dokumento failai. Į jį iš katalogo *C:\elaba-dt\common* nukopijuojama MDP programa, kuria sukuriamas e. objekto PID (žr. 5.2.4 skyrelį). Naudojantis šiuo PID, sukurtas katalogas pervardijamas pagal 4.2 skyriuje nurodytus reikalavimus.
2. Pagal e. dokumento (-ų) tipą parengiami reikiami failai (*doc, xml, pdf, jpg* ir kt.) (žr. 5.1 skyrių).
3. *eLABa_xml* programa suformuojami e. dokumento (-ų) papildomi *xml* failai (žr. 5.3 skyrių).
4. MPD programa užpildomi e. dokumento (-ų) metaduomenys (žr. 5.5 skyrių).
5. Duomenų teikėjas įkelia MDP programa suformuotą (-us) e. dokumentą (-us) į duomenų teikėjų eLABa talpyklą, patikrina (<http://vddb-dt.library.lt/fedora/search>) ir apie tai praneša eLABa duomenų administratoriui.
6. Jei duomenų administratorius patvirtina, kad įkėlimas buvo sėkmingas, tuomet duomenų teikėjas suformuoja parengto (-ų) e. dokumento (-ų) failų archyvą (*zip* formatu), įkelia jį į eLABa failų serverį (žr. 5.4 skyrių) ir apie tai praneša duomenų administratoriui.
7. Duomenų administratorius 4 ir 5 punktuose aprašytą (-us) e. dokumentą (-us) įkelia į duomenų tvarkytojo eLABa talpyklą, patikrina (<http://vddb.library.lt/fedora/search>) ir atlieka kitus eLABa duomenų tvarkytojo pareigūnėje instrukcijoje numatytus darbus.
8. eLABa duomenų administratoriui ir visiems duomenų teikėjams aktualūs pranešimai ir klausimai aptariami naudojantis e. paštu, *Skype* (<http://www.skype.lt>) arba forumu (<http://forum.library.lt>, žr. 6 skyrių).

5.1. Failų rinkinių rengimo taisyklės

eLABa e. dokumentus sudaro trijų tipų failai: pagrindiniai, papildomi ir tarnybiniai. Visų failų vardai turi būti sudaryti pagal toliau aprašytas taisykles.

Dauguma e. dokumentų failų gali būti parengti įvairiomis kalbomis (toliau – kalbinis failas). Tuomet failo vardas sudaromas iš trijų dalių, atskirtų simboliu „_“:

- specialios žymės, pavyzdžiui, BOOK, ARTIC, COVER ir pan.;
- kodo, nurodančio kalbą (0 – lietuvių kalba, 1 – anglų kalba, 2 – kita kalba);
- failo dalies numerio, žymimo nuo 1 iki 10 (jei failas turi dalis, tuomet jos turi būti numeruojamos iš eilės, pavyzdžiui: *BOOK_0_1.pdf, BOOK_0_2.pdf, BOOK_0_3.pdf* ir pan.).

Tačiau yra trys skirtingi failai (toliau – nekalbiniai failai), kurių vardai sudaryti tik iš specialių žymių: REFER, POLICY ir INFO.

Pagrindinių failų vardų specialiosios žymės ir failų turinio apibūdinimas:

- BOOK (kalbinis failas) – *Knyga* – monografija, vadovėlis, mokomoji knyga ar kitas mokslo, studijų leidinys, kuris yra arba gali būti išleistas knygos pavidalu (formatai: būtina – *pdf* internetui; nebūtina* – *pdf* leidybai ir/arba *doc*).
- ARTIC (kalbinis failas) – *Straipsnis* (formatai: būtina – *pdf* internetui; nebūtina* – *pdf* leidybai ir/arba *doc*):
 - straipsnis, išspausdintas periodiniame arba vienkartiname recenzuojamame mokslo ar mokslo populiarinimo leidinyje (žurnale) ar išleistas kompaktiniu disku arba paskelbtas virtualioje aplinkoje;
 - atskiri moksliniai ir mokslo populiarinimo straipsniai, publikuoti išspausdintuose, išleistuose kompaktiniais diskais arba paskelbtuose virtualioje aplinkoje periodiniuose bei vienkartinuose mokslo ir mokslo populiarinimo leidiniuose (žurnaluose).
- PAPER (kalbinis failas) – *Pranešimas* – pranešimas mokslinėse arba metodinėse konferencijose, seminaruose ir kitokiuose mokslo ir studijų renginiuose (formatai: būtina – *pdf* internetui; nebūtina* – *pdf* leidybai ir/arba *doc*).
- REPOR (kalbinis failas) – *Ataskaita* – mokslinių tyrimų ir (arba) eksperimentinės plėtos darbo (-ų) ir (arba) projekto (-ų) ataskaita (formatai: būtina – *pdf* internetui; nebūtina* – *pdf* leidybai ir/arba *doc*).
- ETD (kalbinis failas) – ETD – studijų baigiamieji darbai, daktaro disertacijos, jų santraukos bei habilitacijos procedūrai teikiamos mokslo darbų apžvalgos (formatai: būtina – *pdf* internetui; nebūtina* – *pdf* leidybai ir/arba *doc*).

Papildomų failų vardų ir failų turinio apibūdinimas:

- ABSTR (kalbinis failas) – *Santrauka* – e. dokumento santrauka (formatu *doc*, pagal atitinkamą pavyzdį***).
- COMMI (kalbinis failas) – *Atsakingas kolektyvas* – tai komitetas, komisija, redakcinė kolegija ar kitas atsakingas kolektyvas, tiesiogiai susijęs su e. dokumentu (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- CONTE (kalbinis failas) – *Turinys* – e. dokumento (*Numerio, Renginio*) pabaigoje (pradžioje) pateiktas turinys (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- CONTEK (kalbinis failas) – *Turinys* – e. dokumento (*Knygos, Ataskaitos, ETD*) pabaigoje (pradžioje) pateiktas turinys (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- COVER (kalbinis failas) – *Viršelis* – e. dokumento viršelis (*jpg*** formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- DESCR (kalbinis failas) – *Aprašymas* – e. dokumento (*Žurnalo, Numerio*) aprašymas (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- DESCRK (kalbinis failas) – *Aprašymas* – e. dokumento (*Knygos*) aprašymas (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- ESSPG (kalbinis failas) – *Svarbūs puslapiai* – e. dokumento ypač svarbūs puslapiai, padedantys atskleisti jo unikalumą, originalumą ir pan. (*pdf* formatu internetui, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- PERSO (kalbinis failas) – *Personalinė informacija* – tai papildoma informacija, pavyzdžiui, CV, apie e. dokumento autorius, sudarytojus, recenzentus, oponentus ir pan. (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- PROGR (kalbinis failas) – *Programa* – mokslinės arba metodinės konferencijos, seminaro, simpoziumo ar kitokio mokslo ir studijų renginio programa (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- REFER (nekalbinis failas) – *Literatūra* – e. dokumento pabaigoje nurodytas literatūros sąrašas (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).
- RELAT (kalbinis failas) – *Susijęs e. dokumentas* – tai papildomas (-i) e. dokumentas (-ai), susijęs (-ę) su įkeliamu e. dokumentu, pavyzdžiui: recenzija (-os), priedas (-ai), tiesiogiai susijusi (-ios) publikacija (-os) ir pan. (*pdf* formatu internetui, pagal atitinkamą pavyzdį**).

- INFO (nekalbinis failas) – *Įkėlimo informacija* – informacija apie įkeltą į eLABa talpyklą e. dokumentą, pavyzdžiui, e. dokumento ir jį įkėlusio eLABa teikėjo bei eLABa duomenų administratoriaus būdingi techniniai duomenys (*doc* formatu, pagal atitinkamą pavyzdį**).

Tarnybinių failų vardų ir failų turinio apibūdinimas:

- *COPYR_0_C.xml* ir *COPYR_1_C.xml* (kalbiniai failai) – *Autorių teisės* – autorių teisių dokumentas, apibrėžiantis autorių teises konkrečiam e. dokumentų tipui (parengia eLABa duomenų tvarkytojas).
- *POLICY.xml* (nekalbinis failas) – *Autorizacija* – e. dokumento autorizacijos duomenys.

Pastabos:

* – pagrindinių failų pateikimas nebūtinu pdf formatu leidybai bus konkrečiau apibūdintas kitoje šių taisyklių versijoje.

** – COVER papildomo failo pateikimas detaliau bus apibūdintas kitoje šių taisyklių versijoje.

*** – kiekvienam papildomam failui yra parengti kompiuterinėje laikmenoje atitinkami failų pavyzdžiai doc formatu (kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdžiai*), kurie traktuojami kaip neatsiejama eLABa duomenų teikėjo ir eLABa duomenų tvarkytojo sutarties dalis. Vadovaudamasis šiais pavyzdžiais, eLABa duomenų teikėjas privalo pateikti kiekvienam e. dokumentui reikalingus pagrindinius, papildomus ir tarnybinius failus.

Bendrosios taisyklės rengiant failus:

- Failai rengiami vadovaujantis spausdintu leidiniu, pavyzdžiui, žurnalo numeriu. Jei žurnalo numeryje straipsnių santraukos pateikiamos lietuvių, rusų ir anglų kalbomis, duomenų teikėjas turi sukurti failus ABSTR_0_1 (lietuvių kalba), ABSTR_1_1 (anglų kalba) ir ABSTR_2_1 (rusų kalba). Kadangi siekiama, kad dokumentais, įdėtais į eLABa talpyklas, galėtų naudotis ir užsienio vartotojai, yra reikalaujama e. objektų pavadinimus, žurnalo numerio turinį, straipsnių santraukas, reikšminius žodžius pateikti ir anglų kalba. Jei žurnalas leidžiamas užsienio kalba, yra reikalaujama šiuos duomenis pateikti ir lietuvių kalba.
- Institucijų pavadinimai failuose DESCR, COMMI rašomi nesutrumpinti.
- Tekstas failuose turi būti neformatuotas.

5.1.1–5.1.11 skyreliuose detaliau apibūdinamas papildomų failų sudarymas.

5.1.1. Failas ABSTR

Naudojimas: failas ABSTR yra papildomas failas, parengiamas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Straipsnis* ir *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento santraukai, reziumė ar pan. ir autoriaus prie straipsnio nurodytiems reikšminiams žodžiams (raktažodžiams) pateikti.

Visas failo vardas – *ABSTR_0_N.doc* ir (arba) *ABSTR_1_N.doc*, ir (arba) *ABSTR_2_N.doc*; kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdžiai – failai *ABSTR_0_1.PVZ.doc* ir *ABSTR_1_1.PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdžiai*.

Formatas – duomenys įrašomi dviejų stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:....
E. DOKUMENTO SANTRAUKA (ANOTACIJA)	REIKŠMINIAI ŽODŽIAI (skiriami kabliataškiais; gale skyriklis nededamas)
1	2

Pastaba. Failo ABSTR lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:....** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiama straipsnio santrauka, reziumė ar pan. ir autoriaus prie straipsnio pateikti reikšminiai žodžiai (raktažodžiai).

Bendrosios įrašymo taisyklės:

- Pirmajame stulpelyje pateikiamas santraukos, reziumė ar pan. tekstas. Tekstas turi būti neformatuotas;
- Antrajame stulpelyje pateikiami autoriaus prie straipsnio pateikti reikšminiai žodžiai (raktažodžiai). Jie skiriami kabliataškiais ir gale skyriklis nededamas. Šie žodžiai rašomi didžiąja raide.
- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.2. Failas COMMI

Naudojimas: failas COMMI yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Žurnalas*, *Numeris* ir *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento redakcinei kolegijai, redaktorių tarybai ar pan. (toliau sutartinai vadinama redkolegija) pateikti.

Visas failo vardas – *COMMI_0_N.doc* ir/arba *COMMI_1_N.doc*, ir/arba *COMMI_2_N.doc*; kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdžiai – failai *COMMI_0_1.PVZ.doc* ir *COMMI_1_1.PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdžiai*.

Formatas – duomenys įrašomi šešių stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:....				
ATSAKINGAS KOLEKTYVAS	VARDAS	PAVARDĖ	INSTITUCIJA	ŠALIS	E. PAŠTO ADRESAS
1	2	3	4	5	6

Pastaba. Failo COMMI lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:....** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiama mokslo žurnalo redkolegija.

Bendrosios įrašymo taisyklės:

- Failas COMMI sudaromas *Žurnalų* kolekciijoje įrašant *Žurnalus* ir *Numerius*;
- Įrašomi redkolegiją sudarantys asmenys, nurodant jų pareigas redkolegijoje, vardą, pavardę, instituciją, šalį, e. pašto adresą;
- Taip pat įrašomi (jei nurodomi žurnale prie redkolegijos) recenzantai, konsultantai ir pan.;
- Visų asmenų vardai rašomi vienodai (t. y. visų rašomas visas vardas arba tik inicialai, negali būti įrašytas vieno nario vardas, o kito tik inicialai);
- Jei redkolegijos narys nepageidauja nurodyti savo e. pašto adresą, įrašomas bendras redkolegijos (žurnalo) e. pašto adresas;

- Aprašant numerį, įrašoma to numerio redkolegija. Aprašant žurnalą turi būti pateikiama šiuo metu dirbanti (dabartinė) redkolegija. eLABa duomenų teikėjas turi informuoti eLABa duomenų administratorių apie redkolegijos pasikeitimus ir atsiųsti naują COMMI failą;
- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.3. Failas CONTE

Naudojimas: failas CONTE yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Numeris* ir *Renginys*.

Paskirtis: e. dokumento struktūrizuotam turiniui pateikti.

Visas failo vardas – *CONTE_0_N.doc* ir/arba *CONTE_1_N.doc*, ir/arba *CONTE_2_N.doc*, kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdžiai – failai *CONTE_0_1.PVZ.doc* ir *CONTE_1_1.PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdžiai*.

Formatas – duomenys įrašomi keturių stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:...		
Eil. Nr.	PAVADINIMAS	PUSLAPIAI (nuo–iki)	AUTORIAI (pirmiausia rašoma pavardė, o po kablelio rašomas vardas; autoriai skiriami kabliataškiu; gale skyriklis nededamas)
1	2	3	4

Pastaba. Failo CONTE lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiamas struktūrizuotas žurnalo numerio turinys.

Bendrosios įrašymo taisyklės:

- Įrašomi *Žurnalo Numeryje* esantys *Straipsniai*. Jei turinyje straipsniai nenumeruoti, jie sunumeruojami. Tiek, kiek turinyje yra išskirta e. objektų (eilučių), tiek publikacijų turi būti ir aprašyta, pavyzdžiui, *In memoriam*, *Recenzijos*. Gali pasitaikyti atvejų, kai yra keletas publikacijų, o turinyje išskirtas tik vienas e. objektas, tuomet publikacijos aprašomos kaip vienas e. objektas;

- Žurnalo numerio skyrių ar dalių pavadinimai į failą neįrašomi;
- Trečiajame stulpelyje įrašomi puslapių, kuriuose yra straipsnis, numeriai;
- Įrašant autorius, pirmiausia rašoma pavardė, o po kablelio rašomas vardas; autoriai skiriami kabliataškiu; gale skyriklis nededamas;
- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.4. Failas CONTEE

Naudojimas: failas CONTEE yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumento tipus *Knyga*, *Ataskaita* ir *ETD*.

Paskirtis: e. dokumento struktūrizuotam turiniui pateikti.

Visas failo vardas – *CONTEE_0_N.doc* ir/arba *CONTEE_1_N.doc*, ir/arba *CONTEE_2_N.doc*, kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdžiai – failai *CONTEE_0_1.PVZ.doc* ir *CONTEE_1_1.PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdžiai*.

Formatas – duomenys įrašomi septynių stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:...					
0. LYGIS	1. LYGIS	2. LYGIS	3. LYGIS	4. LYGIS	5. LYGIS	6. LYGIS
1	2	3	4	5	6	7

Pastaba. Failo CONTEE lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiamas struktūrizuotas knygos turinys.

Bendrosios įrašymo taisyklės:

- Nuliniam lygiui priskiriama pratarmė, įžanga, literatūra, priedai ir pan.;
- Pirmas lygis – knygos skyriai, sunumeruoti 1., I. ar pan.;
- Antras lygis – knygos skyriai, sunumeruoti 1.1. ar pan.;
- Trečias lygis – knygos skyriai, sunumeruoti 1.1.1. ar pan.;

- Ketvirtas lygis – knygos skyriai, sunumeruoti 1.1.1.1. ar pan.;
- Penktas lygis – knygos skyriai, sunumeruoti 1.1.1.1.1. ar pan.;
- Po kiekvieno skyriaus pavadinimo ir kabliataškio bei tarpo įrašomas puslapis, kuriame yra skyriaus pradžia;
- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.5. Failas DESCRK

Naudojimas: failas DESCRK yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumento tipą *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento trumpam aprašymui pateikti.

Visas failo vardas – *DESCRK_0_N.doc* ir/arba *DESCRK_1_N.doc*, ir/arba *DESCRK_2_N.doc*; kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdys – failai *DESCRK_0_1.knygai_PVZ.doc* ir *DESCRK_1_1.knygai_PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Formatas – duomenys įrašomi 1-ojo stulpelio lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID: LT-eLABa-0001:..
E. DOKUMENTO APRAŠYMAS
1

Pastaba. Failo DESCRK lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiamas trumpas knygos aprašymas.

Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.6. Failas DESCR

Naudojimas: failas DESCR yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Žurnalas* ir *Numeris*.

Paskirtis: e. dokumento trumpam aprašymui pateikti.

Visas failo vardas – *DESCR_0_N.doc* ir/arba *DESCR_1_N.doc*, ir/arba *DESCR_2_N.doc*, kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdys – failai *DESCR_0_1.zurnalui_PVZ.doc* ir *DESCR_1_1.zurnalui_PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Formatas – duomenys įrašomi septynių stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:...			.
BENDRA INFOR-MACIJA	ŽURNALO TIKSLAI	LEIDŽIAMAS NUO	PERIODIŠ- KUMAS (kartai per metus arba nieko, jeigu nereguliarus)	SPAUSDINAMAS ŠIOMIS KALBOMIS (skiriamos kabliataškiais, koduojant pagal ISO standartą)
1	2	3	4	5

REDAKCIJOS ADRESAS	REDAKCIJOS E. PAŠTAS
6	7

Pastaba. Failo DESCR lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiamas trumpas žurnalo aprašymas.

Bendrosios failo DESCR sudarymo taisyklės:

- Pirmajame stulpelyje pateikiama bendra informacija apie žurnalą;
- Antrajame stulpelyje įrašomi žurnalo tikslai;
- Trečiajame stulpelyje skaičiumi įrašoma, nuo kada žurnalas leidžiamas;
- Ketvirtajame stulpelyje skaičiumi nurodoma, kiek kartų per metus išeina žurnalas, arba nerašoma nieko, jei žurnalas išeina nereguliariai;
- Penktajame stulpelyje nurodoma, kokiomis kalbomis leidžiamas žurnalas. Kalbos įrašomos kodais, parenkamais iš klasifikatoriaus KL;
- Šeštajame stulpelyje nurodomas redakcijos adresas;
- Septintajame stulpelyje nurodomas redakcijos e. pašto adresas;

- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.7. Failas INFO

Naudojimas: failas INFO yra papildomas failas, būtinas formuojant visus eLABa e. dokumentų tipus.

Paskirtis: papildomai tarnybinei informacijai apie įkeliamą e. dokumentą ir jį įkėlusį (-ius) į eLABa talpyklą asmenį (-is) pateikti.

Visas failo vardas – INFO.doc.

Failo pavyzdys – failas *INFO.PVZ.doc*, pateiktas kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Formatas – duomenys įrašomi trijų stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

PID	LT-eLABa-0001:...	
Eil. Nr.	LAUKO VARDAS	REIKŠMĖ
1	2	3
1	Vardas	Gražina
2	Pavardė	Kazlauskienė
3	Darbovietė arba mokymo įstaiga	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, leidykla
4	Tarnybinio elektroninio pašto adresas	grazina@liti.lt
5	Tarnybinio telefono numeris	(8~5) 123 65 47
6	Vartotojo IP adresas	193.219.139.12
7	Vartotojo vardas	liti-041
8	Darbovietės santrumpa	LLTI
9	Licencinės sutarties Nr.	LLTI-00001
10	Licencinės sutarties data	2006-10-02
11	Įkėlimo į eLABa sutarties Nr.	LLTI-SUT-191-NNN
12	Įkėlimo į eLABa sutarties data	2006-10-02
13	Įkeltinų į eLABa mokslo ir studijų dokumentų vidinę aprobavimo tvarką patvirtinančio dokumento Nr.	(Pvz., direktoriaus įsakymas Nr.)
14	Įkeltinų į eLABa mokslo ir studijų dokumentų vidinę aprobavimo tvarką patvirtinančio dokumento data	2006-10-10

Pastaba. Failo INFO lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiama informacija apie asmenį, parengusį dokumentus.

Bendrosios įrašymo taisyklės:

- Trečiajame stulpelyje pateikiama atitinkama e. dokumentus ir metaduomenis parengusio ir įkėlusio asmens informacija;
- **Licencinės sutarties Nr., data:** pateikiami su autoriumi arba redkolegija sudarytos licencinės sutarties numeris ir data. INFO faile, kuris yra prie *Žurnalo* ir prie *Numerio*, ši eilutė gali būti neužpildyta;
- **Įkėlimo į eLABa sutarties Nr., data:** įrašoma eLABa duomenų tvarkytojo ir eLABa duomenų teikėjo paslaugų teikimo sutarties numeris ir data.
- **Į eLABa įkeltinų mokslo ir studijų dokumentų vidinę aprobavimo tvarką patvirtinančio dokumento Nr., data:** įrašoma dokumento, patvirtinančio į eLABa įkeliamų dokumentų aprobavimo tvarką, numeris ir data.
- INFO faile visa informacija pateikiama lietuviškai.

5.1.8. Failas PERSO

Naudojimas: failas PERSO yra papildomas failas, parengiamas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Straipsnis* ir *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento autoriaus (-ių) gyvenimo aprašymui (-ams) (CV) pateikti.

Visas failo vardas – *PERSO_0_N.doc* ir/arba *PERSO_1_N.doc*, ir/arba *PERSO_2_N.doc*, kur N yra nuo 1 iki 10.

Failo pavyzdys – failai *PERSO_0_1.PVZ.doc* ir/arba *PERSO_1_1.PVZ.doc*, pateikti kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Formatas – duomenys įrašomi penkių stulpelių lentelėje *doc* formatu. Tekstas rašomas *Times New Roman* 10 punktų šriftu.

		PID	LT-eLABa-0001...	
Eil. Nr.	VARDAS	PAVARDĖ	CV	E. PAŠTO ADRESAS
1	2	3	4	5

Pastaba. Failo PERSO lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – pateikiamas (-i) trumpas (-i) straipsnio autoriaus (-ių) gyvenimo aprašymas (-ai) (CV).

Bendrosios failo PERSO sudarymo taisyklės:

- Iš eilės, kaip pateikta prie straipsnio, įrašomi straipsnio autoriai;
- CV tekstas pateikiamas taip, kaip jis pateiktas prie straipsnio;
- Penktajame stulpelyje įrašomas autoriaus e. pašto adresas. Jei autorius nepageidauja, šis adresas neįrašomas;
- Faile lietuvių kalba informacija pateikiama lietuviškai, faile anglų kalba – angliškai, faile kita kalba, pavyzdžiui, vokiečių, pateikiama ta kalba.

5.1.9. Failas REFER

Naudojimas: failas REFER yra papildomas failas, būtinas formuojant eLABa e. dokumento tipą *Straipsnis* ir *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento struktūrizuotam literatūros sąrašui pateikti.

Naudojamas autorių, straipsnių ir šaltinių citavimo rodyklėms sudaryti, cituojamos literatūros paieškai.

Visas failo vardas – *REFER.doc*.

Failo pavyzdys – failas *REFER.doc*, pateiktas kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Formatas – duomenys, įrašomi 10 stulpelių lentelėje *doc* formatu:

PID	LT-eLABa-0001:...					
Eil. Nr.	BIBLIOGRAFINIS APRAŠAS	INTERNE-TO ADRESAS	AUTORIUS (-IAI)	STRAIPSNIO ANTRAŠTĖ	LEIDINIO ANTRAŠTĖ	KNYGOS IŠLEIDIMO VIETA
1	2	3	4	5	6	7

IŠLEIDIMO METAI	STRAIPSNIO PIRMASIS PUSLAPIS	TOMAS, NUMERIS
8	9	10

Pastaba. Failo REFER lentelės formą keisti draudžiama, o vietoj reikšmės **LT-eLABa-0001:...** reikia įrašyti formuojamo e. objekto PID.

Turinys – sudaromas iš e. dokumente pateikiamo naudotos literatūros sąrašo.

Bendrosios failo REFER sudarymo taisyklės:

- Įrašomas visas straipsnyje pateiktas naudotos literatūros sąrašas;
- Išnašose pateikta literatūra neįrašoma;
- Vieno dokumento bibliografinis aprašas įrašomas vienoje REFER failo eilutėje. Šios eilutės antrajame stulpelyje pateikiamas visas dokumento aprašas, kituose – svarbiausi bibliografiniai duomenys, leidžiantys atpažinti dokumentą ar jo dalį;
- Bibliografiniai duomenys įrašomi *Times New Roman* 10 punktų šriftu. Duomenų kalba ir rašto ženklai nekeičiami. Didžiosios ir mažosios raidės perrašomos taip, kaip yra bibliografiniame apraše.
- Jeigu naudotos literatūros sąrašas pateiktas bibliografinis aprašas yra neaiškus ir pagal jį negalima atpažinti dokumento, jis pateikiamas tik antrajame stulpelyje;
- Jei bibliografinis aprašas pateiktas su klaidomis, bet jį galima patikslinti, į 3–10 stulpelius rašome patikslintus duomenis, o 2 stulpelyje paliekame taip, kaip pateikė autorius;
- 3–10 stulpeliuose pateikiami tik publikuotų dokumentų bibliografiniai duomenys;
- 3–10 stulpeliuose įrašyto teksto pabaigoje taškas nerašomas.

Duomenų įrašymas REFER failo lentelės stulpeliuose:

- **Pirmajame stulpelyje** įrašomas bibliografinio aprašo eilės numeris. Jis rašomas ir tuomet, kai literatūros sąrašas nenumeruotas;
- **Antrajame stulpelyje** įrašomas bibliografinis aprašas taip, kaip jis pateiktas literatūros sąrašas. Duomenys ir skyrybos ženklai nekeičiami. Vieno dokumento bibliografinis aprašas įrašomas vienoje REFER failo lentelės eilutėje;
- **Trečiajame stulpelyje** įrašomas bibliografiniame apraše nurodytas interneto adresas, kurio pradžia visada turi būti *http://*. Interneto adreso pavyzdys pateiktas 5.1.9.1 lentelėje.

5.1.9.1 lentelė

Interneto adreso įrašymo pavyzdys

Eil. Nr.	Bibliografiniame apraše	Trečiajame stulpelyje
1.	<www.km.bwl.de>	http://www.km.bwl.de

Jeigu bibliografiniame apraše interneto adresas nenurodytas, trečiasis laukimas tuščias. Jeigu bibliografiniame apraše pateiktas negaliojantis interneto adresas, jis vis tiek įrašomas į trečiąjį stulpelį;

- **Ketvirtajame stulpelyje** įrašomi bibliografiniame apraše pateikti autorių asmenvardžiai (žr. 5.1.9.2 lentelę). Kolektyvų pavadinimai šiame stulpelyje neįrašomi.

Literatūros sąrašuose autorių asmenvardžiai paprastai pateikiami pradedant pavarde, prieš vardą dedamas kablelis, pavyzdžiui:

1. JURGINIS, J.; ir LUKŠAITĖ, I. Lietuvos kultūros istorijos bruožai. Vilnius, 1981. 348 p.

2. KIAUPA, Z.; KIAUPIENĖ, J.; ir KUNCEVIČIUS, A. Lietuvos istorija iki 1795 metų. Vilnius, 1995. 444 p. ISBN 9986-09-082-2

Gali būti ir kitų variantų, pavyzdžiui:

3. Weigert H., Weigert E. Schuleingangsphase. Hilfen Fur eine kinderechte Einschulung // Weinheimu. – Basei, 1998 <http://www.km.bwl.de>

4. P. Kennedy. The Rise and Fall of the Great Powers: Economic Change and Military Conflict from 1500 to 2000. New York, 1989.

5. Y.S. Chow and T.L. Lai, Moments of ladder variables for driftless random walks, *Z. Wahrscheinlichkeitstheorie verw. Gebiete*, 48, 253–257 (1979).

Autorių asmenvardžių įrašymo taisyklės:

- asmenvardis, susidedantis iš pavardės ir vardo, įrašomas pradedant pavarde. Jeigu bibliografiniame apraše yra kitaip, autoriaus pavardę reikia nustatyti patiems. Tarp pavardės ir vardo inicialo dedamas kablelis ir paliekamas tarpas;
- jeigu negalima nustatyti, kuri asmenvardžio dalis yra vardas, o kuri pavardė, įrašoma taip, kaip yra bibliografiniame apraše. Skyrybos

ženklai tarp asmenvardžio dalių tokiu atveju nerašomi;

- rašoma tik pirmoji autoriaus vardo raidė su tašku. Jeigu autorius turi du, tris ar daugiau vardų, rašomos visų vardų pirmosios raidės su taškais be tarpų;
- bibliografiniuose aprašuose klaidingai ar ne lotynų abėcėle įrašytos lietuvių autorių pavardės pataisomos;
- įrašomi visi bibliografiniame apraše prieš antraštę pateikti autorių asmenvardžiai. Keli asmenvardžiai skiriami kabliataškiu ir tarpu „;“;
- bibliografiniame apraše kartu su autorių asmenvardžiais pateikti žodeliai, pavyzdžiui, „and“ „ir“ „et al.“ ir pan., ketvirtajame stulpelyje neįrašomi.

5.1.9.2 lentelė

Autorių asmenvardžių įrašymo pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografiniame apraše pateikti asmenvardžiai	Ketvirtajame stulpelyje įrašyti autorių asmenvardžiai
1.	KIAUPA, Z.; KIAUPIENĖ, J.; ir KUNCEVIČIUS, A.	KIAUPA, Z.; KIAUPIENĖ, J.; KUNCEVIČIUS, A.
2.	Rubin, J., Zartman, I.W.	Rubin, J.; Zartman, I.W.
3.	Y.S. Chow and T.L. Lai	Chow, Y.S.; Lai, T.L.
4.	Slessor, K. N., Kaminski, L. A., King, G. G. S., Borden, J. H. And Winston, M. L	Slessor, K.N.; Kaminski, L.A.; King, G.G.S.; Borden, J. H.; Winston, M.L.
5.	В.В. Петров, <i>Суммы независимых случайных величин</i> , Наука, Москва (1972).	Петров, В.В.

- **Penktajame stulpelyje** įrašoma straipsnio antraštė (žr. 5.1.9.3 lentelę).

Straipsnio antraštės įrašymo taisyklės:

- penktasis laukimas pildomas tik tada, kai literatūros sąraše pateiktas dokumentas yra straipsnis (5.1.9.3 lentelė; 2 eilutė);
- jeigu bibliografiniame apraše nurodytas dokumentas yra knyga, rankraštis, disertacija ar pan., penktajame stulpelyje tekstas neįrašomas (5.1.9.3 lentelė; 1 eilutė);

- jeigu bibliografiniame apraše yra aprašytas straipsnis (paprastai tai matyti iš nurodytų puslapių), bet straipsnio antraštė neįrašyta, penktajame stulpelyje tekstas neįrašomas (5.1.9.3 lentelė; 3 eilutė).

5.1.9.3 lentelė

Straipsnio antraščių įrašymo pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografiniame apraše pateikta antraštė	Penktajame stulpelyje įrašyta straipsnio antraštė
1.	Kaissling, K-E. 1987. <i>R. H. Wright lectures of insect olfaction</i> . Burnaby, B. C: Simon Fraser University	
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers?
3.	Erber J. Verh Dtsch Zool Ges 1980;73: 250–61	

- **Šeštajame stulpelyje** įrašoma leidinio antraštė, t. y. knygos ar periodinio leidinio pavadinimas (žr. 5.1.9.4 lentelę).

Leidinio antraščių įrašymo taisyklės:

- jeigu bibliografinis aprašas buvo sudarytas pagal ISO 690 reikalavimus, leidinio antraštę atskirti nuo straipsnio antraštės nesunku, nes leidinio antraštė įrašyta pasviruoju šriftu (5.1.9.4 lentelė; 1, 2 eilutės);
- kitu atveju leidinio antraštę galima atpažinti iš prieš ją esančio ženklo „//“, žodelių „iš“, „in“ ar jų ekvivalentų kitomis kalbomis (5.1.9.4 lentelė; 5, 7 eilutės);
- jeigu bibliografiniame apraše yra tik viena antraštė, laikoma, kad tai yra leidinio antraštė (4 lentelė; 1, 3, 4 eilutės);
- periodinio leidinio antraštė įrašoma į šeštąjį stulpelį taip, kaip ji užregistruota ISSN tarnyboje (5.1.9.4 lentelė; 6, 7 eilutės);
- antraščių vertimai į kitas kalbas šeštajame stulpelyje neįrašomi (5.1.9.4 lentelė; 6, 7 eilutės);
- bibliografiniame apraše po antraštės pateiktas leidinio formą, žanrą ar paskirtį reiškiantis tekstas nerašomas (5.1.9.4 lentelė; 5, 8, 9, 10 eilutės);

- jeigu bibliografiniame apraše pateikti ir knygos, ir jos serijos duomenys, šeštajame stulpelyje rašoma tik knygos antraštė.

5.1.9.4 lentelė

Leidinio antraštės įrašymo pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografinio aprašo pavyzdžiai	Šeštojo stulpelio reikšmės (leidinio antraštės)
1.	Kaissling, K-E. 1987. <i>R. H. Wright lectures of insect olfaction</i> . Burnaby, B. C: Simon Fraser University	R. H. Wright lectures of insect olfaction
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	Insectes Sociaux
3.	Erber J. Verh Dtsch Zool Ges 1980;73: 250–61.	Verh Dtsch Zool Ges
4.	Cavalli-Sforza LL, Menozzi P, Piazza A. The History and Geography of Human Genes. Princeton: Princeton University Press 1994	The History and Geography of Human Genes
5.	Kadūnas, K.; Mašanauskas, V. Farming and ground water quality. In: Farming and water quality. Proceedings. Kaunas, 1992, p. 32–34 (in Lithuanian).	Farming and water quality
6.	Leonavičiūtė, N. Application of groundwater vulnerability model under Lithuanian conditions (ISSN 0132-3156). <i>Annals of Geography (Geografijos metraštis)</i> , No 30, Vilnius, 1997, p. 360–368 (in Lithuanian)	Geografijos metraštis
7.	R. Taraškevičius, R. Zinkutė, G. Godienė. Forecast possibilities of change of pedogeochemical anomalies formed by dispersed pollution in urbanized territories // <i>Geografijos metraštis=Geographical Yearbook</i> . ISSN 0132-3156. Vilnius, 2003, Nr. 36 (2), p. 98–107.	Geografijos metraštis
8.	Tilindienė I. Sportuojančių ir nesportuojančių 13–14 metų paauglių savęs vertinimas bei pasitikėjimas savimi // <i>Asmenybės ugdymo edukologinės ir psichologinės tendencijos: respublikinės mokslinės konferencijos medžiaga</i> . – Kaunas: LKKI, 1998. – P. 126–129.	Asmenybės ugdymo edukologinės ir psichologinės tendencijos
9.	Athens'2004. Men's tournament (2004). CD-ROM. Basel: IHF.	Men's tournament
10.	Mašauskas V., Mašauskienė A. Dynamics of Potassium Off-take and Active Potassium in Soil // <i>Vagos: mokslo darbai / Scientific articles / LŽŪU</i> . - Akademija, 2005, Nr. 68 (21), p. 20-29.	Vagos

- **Septintajame stulpelyje** įrašoma leidinio išleidimo vieta (miestas) (žr. 5.1.9.5 lentelę).

Leidinio išleidimo vietos įrašymo taisyklės:

- išleidimo vieta bibliografiniame apraše dažniausiai rašoma po knygos pavadinimo prieš leidyklos vardą ir metus (5.1.9.5 lentelė; 4, 6 eilutės), tačiau gali būti ir kitaip (5.1.9.5 lentelė; 3, 5 eilutės);
- išleidimo vieta (paprastai tai miesto pavadinimas) įrašoma į septintąjį stulpelį taip, kaip ji pateikta bibliografiniame apraše (5.1.9.5 lentelė; 3–6 eilutės);
- jeigu bibliografiniame apraše skelbimo vieta nurodyta klaidingai, pavyzdžiui, šalies pavadinimas, septintajame stulpelyje išleidimo vieta nerašoma;
- jeigu bibliografiniame apraše nurodytos kelios išleidimo vietos, septintajame stulpelyje įrašoma tik pirmoji;
- periodinio leidinio išleidimo vieta septintajame stulpelyje nerašoma (5.1.9.5 lentelė; 1, 2 eilutės).

5.1.9.5 lentelė

Knygos ar periodinio leidinio išleidimo vietos pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografinio aprašo pavyzdžiai	Septintojo stulpelio reikšmės (knygos išleidimo vieta)
1.	R. Taraškevičius, R. Zinkutė, G. Godienė. Forecast possibilities of changes of pedogeochemical anomalies formed by dispersed pollution in urbanized territories // Geografijos metraštis=Geographical Yearbook. ISSN 0132-3156. Vilnius, 2003, Nr. 36 (2), p. 98–107	
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	
3.	Raudys S. <i>Statistical and Neural Classifiers: an integrated approach to design</i> , Springer, London 2001	London

4.	Cavalli-Sforza LL, Menozzi P, Piazza A. The History and Geography of Human Genes. Princeton: Princeton University Press 1994	Princeton
5.	В.В. Петров, <i>Суммы независимых случайных величин</i> , Наука, Москва (1972).	Москва
6.	A. Wald, <i>Sequential</i> , New York, Wiley (1947).	New York

- **Aštuntajame stulpelyje** įrašomi bibliografiniame apraše pateikti leidinio išleidimo metai (žr. 5.1.9.6 lentelę).

Leidinio išleidimo metų įrašymo taisyklės:

- bibliografiniame apraše išleidimo metai dažniausiai pateikiami po išleidimo vietos ir leidėjo, prieš leidinio numerį ir puslapius (5.1.9.6 lentelė; 1, 4, 6 eilutės). Yra atvejų, kai išleidimo metai pateikiami po autorių pavardžių prieš publikacijos antraštę (5.1.9.6 lentelė; 2, 7 eilutės);
- aštuntajame stulpelyje išleidimo metai įrašomi tik arabiškais skaitmenimis;
- jeigu bibliografiniame apraše išleidimo metai nurodyti, aštuntasis laukas paliekamas tuščias (5.1.9.6 lentelė; 8 eilutė);
- bibliografiniame apraše prie interneto adreso nurodyta peržiūros data nelaikoma tos publikacijos išleidimo metais (5.1.9.6 lentelė; 8 eilutė).

5.1.9.6 lentelė

Publikacijų išleidimo metų pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografinio aprašo pavyzdžiai	Aštuntojo stulpelio reikšmės (publikacijų išleidimo metai)
1.	R. Taraškevičius, R. Zinkutė, G. Godienė. Forecast possibilities of pedogeochemical anomalies formed by dispersed pollution in urbanized territories // Geografijos metraštis=Geographical Yearbook. ISSN 0132-3156. Vilnius, 2003, Nr. 36(2), p.98–107	2003

Eil. Nr.	Bibliografinio aprašo pavyzdžiai	Aštuntojo stulpelio reikšmės (publikacijų išleidimo metai)
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	1957
3.	Raudys S. <i>Statistical and Neural Classifiers: an integrated approach to design</i> , Springer, London 2001	2001
4.	Cavalli-Sforza LL, Menozzi P, Piazza A. <i>The History and Geography of Human Genes</i> . Princeton: Princeton University Press 1994	1994
5.	В.В. Петров, <i>Суммы независимых случайных величин</i> , Наука, Москва (1972).	1972
6.	Erber J. <i>Verh Dtsch Zool Ges</i> 1980;73: 250–61.	1980
7.	Kaissling, K-E. 1987. <i>R. H. Wright lectures of insect olfaction</i> . Burnaby, B. C: Simon Fraser University	1987
8.	LYNCH, Clifford A. <i>Institutional Repositories: Essential Infrastructure for Scholarship in the Digital Age</i> [interaktyvus]. <i>ARL</i> , no. 226, p. 1–7 [žiūrėta 2005 04 16]. Prieiga internete: http://www.arl.org/news/226/ir.html	

- **Devintajame stulpelyje** įrašomas literatūros sąrašė pateikto straipsnio pirmasis puslapis (žr. 5.1.9.7 lentelę).

Straipsnio puslapių įrašymo taisyklės:

- devintajame stulpelyje būtina nurodyti tik pirmąjį straipsnio puslapį, nes jo pakanka straipsniui žurnalo numeryje surasti;
- jeigu bibliografiniame apraše nurodytas tik vienas (pirmasis) straipsnio puslapis, jis vienas ir įrašomas į devintąjį stulpelį;
- bibliografiniame apraše puslapiai gali būti pateikti įvairiai, pavyzdžiui, raidėmis, romėniškais ar arabiškais skaitmenimis, į devintąjį stulpelį jie įrašomi taip, kaip yra bibliografiniame apraše;

- puslapius ar kitą matavimo vienetą reiškiantys sutrumpinimai, pavyzdžiui: „p.“ „lap.“ ir kt. ar jų ekvivalentai kitomis kalbomis, devintajame stulpelyje neįrašomi.

5.1.9.7 lentelė

Straipsnio puslapių nurodymo pavyzdžiai

Eil. Nr.	Bibliografinio aprašo pavyzdžiai	Devintojo stulpelio reikšmės (straipsnių puslapiai)
1.	R. Taraškevičius, R. Zinkutė, G. Godienė. Forecast possibilities of changes of pedogeochemical anomalies formed by dispersed pollution in urbanized territories // <i>Geografijos metraštis=Geographical Yearbook</i> . ISSN 0132-3156. Vilnius, 2003, Nr. 36 (2), p. 98–107	98
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	91
3.	Berry R S 2002 <i>Strength from Weakness: Structural Consequences of Weak Interactions in Molecular, Supermolecules, and Crystals</i> (Dordrecht: Kluwer) pp 143–68	143
4.	Abuza Z. (2002). <i>Tentacles of Terror: Al-Qaeda's Southeast Asian Network</i> . <i>Contemporary Southeast Asia</i> vol. 24, nr. 3, p. 427–465	427
5.	В.В. Петров, <i>Суммы независимых случайных величин</i> , Наука, Москва (1972)	
6.	Erber J. <i>Verh Dtsch Zool Ges</i> 1980;73: 250–61	250
7.	Proykova A 2003 <i>Vacuum</i> 68: 97	97

- **Dešimtajame stulpelyje** įrašomas knygos dalies, žurnalo ar kitokio dokumento, pavyzdžiui, ministro įsakymo, paskelbto leidinyje *Valstybės žinios*, numeris, žymimas arabiškais skaitmenimis arba raidėmis (žr. 5.1.9.8 lentelę).

Knygos dalies, žurnalo ar kitokio dokumento numerio įrašymo taisyklės:

- jeigu bibliografiniame apraše pateikta dviguba (ar net triguba) numeracija, ją reikia įrašyti į dešimtąjį stulpelį iš eilės taip, kaip pateikta bibliografiniame apraše, naudojant skyriklį – įkypąjį brūkšnį „/“ be tarpų (5.1.9.8 lentelė; 3, 7 eilutės);
- bibliografiniame apraše pateikti du numeriai per brūkšnelį perrašomi taip, kaip yra bibliografiniame apraše (5.1.9.8 lentelė; 8 eilutė);
- tomą ar numerį reiškiantys sutrumpinimai, pavyzdžiui, „Hft.“, „v“, „vol“, „Nr.“, „sąsv.“ ir kt., dešimtajame stulpelyje neįrašomi.

5.1.9.8 lentelė

**Knygos dalies, žurnalo ar kitokio dokumento
numerio nurodymo pavyzdžiai**

Eil. Nr.	Vienetų pavyzdžiai	Dešimtojo stulpelio reikšmės (dalių numeriai)
1.	R. Taraškevičius, R. Zinkutė, G. Godienė. Forecast possibilities of changes of pedogeochemical anomalies formed by dispersed pollution in urbanized territories // Geografijos metraštis=Geographical Yearbook. ISSN 0132-3156. Vilnius, 2003, Nr. 36 (2), p. 98–107	36/2
2.	Hamman, E. 1957. Which takes the initiative in the virgin queens flight, the queen or the workers? <i>Insectes Sociaux</i> 4: 91–106	4
3.	Abuza Z. (2002). Tentacles of Terror: Al-Qaeda's Southeast Asian Network. <i>Contemporary Southeast Asia</i> vol. 24, nr. 3, p. 427–465	24/3
4.	В.В. Петров, <i>Суммы независимых случайных величин</i> , Наука, Москва (1972).	
5.	Erber J. <i>Verh Dtsch Zool Ges</i> 1980;73: 250–61.	73
6.	Proykova A 2003 <i>Vacuum</i> 68: 97	68

7.	GUÉDON, Jean-Claude (2003). Open access archives: from scientific plutocracy to the republic of science. <i>IFLA Journal: official journal of the International Federation of Library Associations and Institutions</i> , 2003, vol. 29, issue 2, p. 129–141	29/2
8.	Dėl Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinės sistemos (eLABa) įsteigimo. (Žin., 2004, Nr. 58–2061)	58-2061
9.	Ališauskas A. Metodologiniai ir praktiniai vaiko įvertinimo aspektai // Informacinis leidinys „Švietimo naujienos“. - Nr. 2 (177); priedas „Mes esame“ Nr. 5 (2004-01-28), p. 1–3	2/177/priedas 5

5.1.10. Failas COVER

Naudojimas: failai COVER yra papildomi failai, sudaromi formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Knyga*, *Žurnalas* ir *Numeris*. eLABa duomenų teikėjas turi pateikti vienam e. dokumentui du COVER failus, kurie detaliam apibūdinami šiame skyrelyje.

Paskirtis: e. dokumento viršeliui pateikti.

Visas failo vardas – *COVER_0_1.jpg* ir *COVER_0_2.jpg* arba *COVER_1_1.jpg* ir *COVER_1_2.jpg*, arba *COVER_2_1.jpg* ir *COVER_2_2.jpg*.

Failo *COVER_0_1.jpg* pavyzdys – failas *COVER_0_1.PVZ_210_297_200dpi.jpg*, pateiktas kataloge *C:\elaba-dt\pavyzdžiai*.

Failo *COVER_0_2.jpg* pavyzdys – failas *COVER_0_2.PVZ_99_140_72dpi.jpg*, pateiktas kataloge *C:\elaba-dt\pavyzdžiai*.

Failų *COVER_0_1.jpg*, *COVER_1_1.jpg*, *COVER_2_1.jpg* formatas – originalaus e. dokumento dydžio (A4, A5 ar pan., 200 dpi) formatas, e. dokumentui atspausdinti.

Failų *COVER_0_2.jpg*, *COVER_1_2.jpg*, *COVER_2_2.jpg* formatas – „atviruko“ dydžio (apytiksliai 99 mm x 140 mm, 72 dpi) formatas leidinio viršeliui pateikti internete.

Turinys – pateikiamas e. dokumento pirmasis viršelis.

5.1.11. Failas ESSPG

Naudojimas: failas ESSPG yra papildomas failas, sudaromas formuojant eLABa e. dokumentų tipus *Numeris* ir *Knyga*.

Paskirtis: e. dokumento svarbiems puslapiams pateikti.

Visas failo vardas – *ESSPG_0_1.pdf* arba *ESSPG_1_1.pdf*.

Failo pavyzdys – failas *ESSPG_0_1.znum_pavyzdžiui.pdf*, pateiktas kataloge *C:\elaba-dt\Pavyzdziai*.

Turinys – pateikiami visi e. dokumento puslapiai iki pirmo straipsnio/skyriaus ir po paskutinio straipsnio/skyriaus, išskyrus viršelį. Jei turinys atspausdintas ant viršelio, jis taip pat pateikiamas šiame faile.

5.2. Metaduomenų pildymas ir failų įkėlimas

5.2.1. Kompiuterio paruošimas darbui

Kad e. dokumentus būtų galima įkelti į eLABa talpyklą, vartotojo kompiuteryje turi būti sukurti reikalingi katalogai, pakatalogiai ir failai, įdiegtos atitinkamos programos ir atlikti būtini nustatymai (žr. 4.1 skyrių).

5.2.2. Vartotojo sąsaja

Atsidarę MDP failą, pavyzdžiui, *MDP.v.18.010.elaba-dt.xls*, matome atitinkamai parengtą metaduomenų lentelę bei keletą funkcinių mygtukų:

MDP v.18	Generuoti PID'ą	Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai	Generuoti FOXML.xml failą	Įkelti į eLABa talpyklą	Nustatyti parametrus
Pasirinkite aprašomo dokumento tipą:	-				
PID:	-				
Label:	-				
Dokumentų katalogas:	-				
Metaduomenys	1	2	3	4	
E objekto modifikavimo data					
E objekto sukūrimo data					
Identifikatorius: reikėmė					
D-Identifikatorius: kodas	ELABAPID				
D-Identifikatorius: klasifikatorius	ID				
D-Identifikatorius: kodas					
D-Identifikatorius: klasifikatorius					
UDK indeksas: iš dokumento ir kitų šaltinių					
UDK indeksas: iš UDK medžio					
Pagrindinis autorius: pavardė, vardas					
Pagrindinis autorius: pavardė, vardas (ORIG)					
ARV>>Pagrindinis autorius: veiklos pavadinimas, LT					
ARV>>Pagrindinis autorius: veiklos pavadinimas, EN					
ARV>>Pagrindinis autorius: veiklos kodas					
ARV>>Pagrindinis autorius: veiklos kodo tipas					
ARV>>Pagrindinis autorius: klasifikatorius					
Pagrindinis autorius: prieskyra (e. paštas)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos kodas)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos kodas)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)					
I-Identifikatorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)					
Pagrindinis autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)					

- *E. dokumento tipo pasirinkimas.* Vartotojas gali pasirinkti, kurio tipo e. dokumentų, pavyzdžiui, *Straipsnis*, metaduomenis norės generuoti.

- *Generuoti PID'ą.* Paspaudus šį mygtuką, vartotojui atidaromas PID generavimo langas. Plačiau apie PID generavimą žr. 5.2.4 skyrelyje.
- *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai.* Vartotojas nurodo, į kurį katalogą yra įkelti visi su e. dokumentu susiję failai. Šiame kataloge bus sugeneruotas ir išsaugotas e. dokumento metaduomenų failas *FOXML.xml*.
- *Generuoti FOXML.xml failą.* MDP sugeneruoja *FOXML.xml* failą pagal vartotojo įvestus metaduomenis bei nurodytus pagrindinius ir papildomus e. dokumento failus.
- *Įkelti į eLABa talpyklą.* MDP perkelia į eLABa talpyklą sugeneruotą *FOXML.xml* failą.
- *Nustatyti parametrus.* Vartotojui atidaromas parametrų nustatymo langas. Vieną kartą nustačius parametrus ir išsaugojus *MDP.v.18.xxx.elaba-dt.xls* failą, nereikės kiekvieną kartą įkeliant e. objektą nurodyti talpyklos serverio vardo, vartotojo vardo ir slaptažodžio bei kelio iki *fedora-ingest.bat* failo (žr. 5.2.10 skyrelį).

Toliau pateikti MDP duomenų įvedimo formos laukai:

- **PID** – šį lauką vartotojas privalo užpildyti.
- **Label** – šį lauką (e. objekto etiketę) MDP formuoja automatiškai.
- **Dokumentų katalogas** – šį lauką MDP formuoja automatiškai, kai vartotojas paspaudžia mygtuką *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai* ir nurodo reikiamą katalogą.
- **Metaduomenys** – tai laukai, sudarantys metaduomenų matricą, reikalingą e. dokumento metaduomenims užpildyti. Metaduomenų matrica išvedama automatiškai pagal vartotojo pasirinktą e. dokumento tipą.
- Kiekvienas MDP laukas turi savo spalvą:

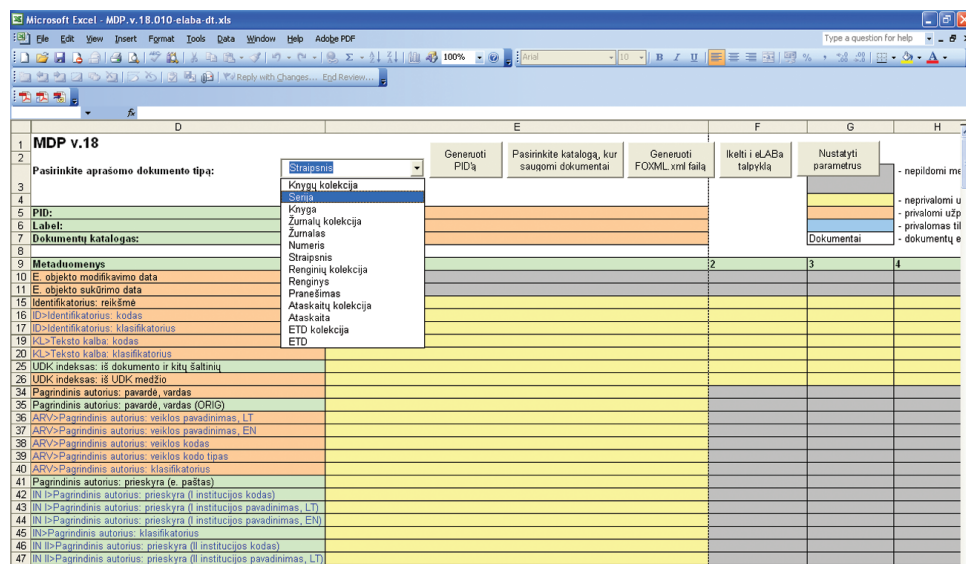
	– (pilka) nepildomi metaduomenų laukai
	– (gelsva) neprivalomi užpildyti metaduomenų laukai
	– (rausva) privalomi užpildyti metaduomenų laukai
	– (melsva) privalomas tik vienas elementas iš kalbų grupės
Dokumentai:	– (bespalvė) dokumentų eilučių vartotojui pildyti nereikia

Eilučių, kurių pavadinimas užrašytas mėlynu šriftu, atitinkamų laukų reikšmės formuojamos automatiškai iš klasifikatorių sąrašuose pasirinktų reikšmių, žr. 5.2.6 skyrelį.

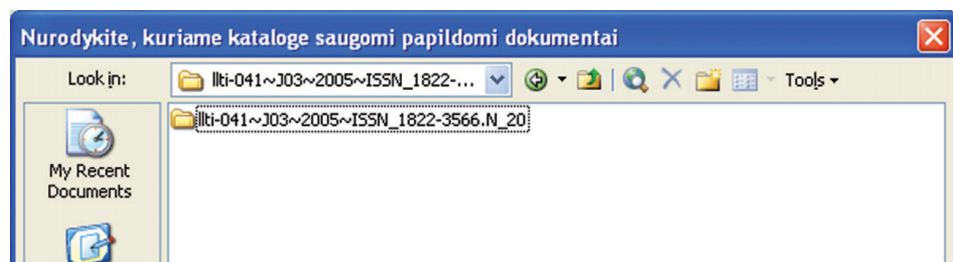
Eilutės, kuriose pavadinimas prasideda žodžiu *Dokumentai*, taip pat formuojamos automatiškai. Paspaudus mygtuką *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai* ir nurodžius reikiamą katalogą, MDP patikrina, ar į šį katalogą yra įkelti e. dokumentui reikalingi pagrindiniai ir papildomi failai (žr. 5.1 skyrių). Jei reikalingi failai buvo surasti, atitinkamuose laukuose suformuojami surastų failų vardai.

5.2.3. Pagrindinių veiksmų seka

1. Atidarome failo, pavyzdžiui, *MDP.v.18.010.elaba-dt.xls*, lapą *Metaduomenys*, t. y. metaduomenų generatorių:

2. Pasirenkame reikiamą e. dokumento tipą, pavyzdžiui, *Žurnalas*.
3. Nurodome katalogą, kuriame saugomi e. dokumentui reikalingi pagrindiniai ir papildomi failai:

4. PID generuojamas paspaudus mygtuką *Generuoti PID'ą* (žr. 5.2.4 skyrelį).
5. Užpildome metaduomenų matricą įrašydami reikšmes į atitinkamus laukus.
6. Paspaudžiame metaduomenų generavimo mygtuką *Generuoti failą FOXML.xml*.
7. Įkeliame e. objektą į eLABa talpyklą, naudodamiesi mygtuku *Įkelti į eLABa talpyklą*.

5.2.3. PID generavimas

Paspaudus mygtuką *Generuoti PID'ą*, vartotojui atidaroma PID generavimo forma. Laukai, kurie nepriklauso pasirinktam e. dokumentų tipui, yra neaktyvūs. Kuriant PID, turi būti užpildyti reikalingi aktyvūs laukai, tačiau nebūtinai visi. Toliau pateiktame pavyzdyje būtina užpildyti laukus *Šalis*, *Talpykla*, *Kolekcijos kodas* ir *Sukūrimo metai*.

Jei žinomas ISSN, būtina užpildyti lauką *ISSN numeris*, o lauką *eLABa suteiktas unikalūs kodas* reikia pildyti tik tuomet, kai ISSN nežinomas:

PID generavimas (Žurnalas)			
	Priedėlis	Lauko reikšmė	Paaishkinimas (ką įrašyti)
Šalis		LT	Priskiriama automatiškai
Talpykla	-	eLABa-0001	Priskiriama automatiškai
Kolekcijos kodas	:	J.02	Priskiriama automatiškai
Sukūrimo metai	~		YYYY
Data	~D_		D_YYYYMMDD
Datos intervalas	~		YYYYMMDD-YYYYMMDD
eLABa suteiktas unikalūs kodas	~		XXX (A-z, 0-9, maks. 10 simbolių). Tik kolekcijoms
ISSN numeris	~ISSN_		XXX
ISBN numeris	~ISBN_		XXX
eLABa suteiktas unikalūs kodas	~SEQN_		XXX (A-z, 0-9, maks. 10 simbolių). Jei neturi ISSN arba ISBN
Tomo numeris	~V_		X
Dalies numeris	~P_		X
Žurnalo nr./Pranešimo eilės nr., renginyje	~N_		X
Puslapių intervalas nuo-iki	~PG_		XXX-YYY
			Peržiūrėti PID'ą pagal suvestas reikšmes
Priklausomybių PID'ai			
Serijos identifikatorius			Browse
Žurnalo identifikatorius			Browse
Numerio identifikatorius			Browse
Renginio identifikatorius			Browse
Išsaugoti nustatytas reikšmes			

Peržiūrėti, kaip atrodo sugeneruotas PID, galima paspaudus mygtuką *Peržiūrėti PID'ą pagal suvestas reikšmes*. Norint baigti PID generavimą, reikia paspausti *Išsaugoti nustatytas reikšmes*.

Jei pasirinkto e. dokumento tipo priklausomybes neprivalu nurodyti, atitinkamų identifikatorių laukai vartotojui pateikiami neaktyvūs. Jei identifikatorių nurodyti būtina, atitinkamas laukas bei mygtukas *Browse* pateikiami aktyvūs.

Vartotojas, paspaudęs mygtuką *Browse*, pasirenka reikiamo e. dokumento anksčiau sugeneruotą MDP failą, pavyzdžiui, *MDP.v.18.010.xls*, ir paspaudžia mygtuką *Gerai*:

Jei nurodytame faile buvo surastas PID, jo reikšmė pavaizduojama PID generavimo forma:

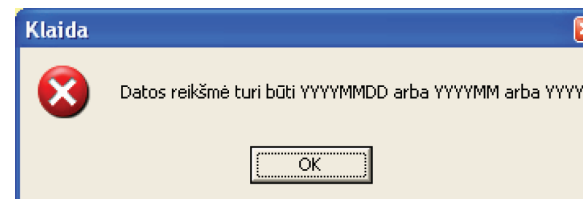

5.2.5. Metaduomenų reikšmių tikrinimas

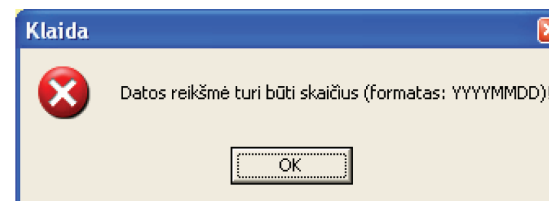
Pildant metaduomenų matricą, MDP atlieka toliau aprašytus du tikrinimus.

1. Datos tikrinimas:

- Data turi būti įvedama formatu YYYYMMDD, kur YYYY – metai, MM – mėnuo, DD – diena (negalioja dokumento sukūrimo ir modifikavimo datoms – šie laukai užpildomi automatiškai).
- Data galima išsaugoti nurodant tik metus arba tik metus ir mėnesį (YYYY arba YYYYMM). MDP automatiškai pakeis tokią reikšmę atitinkamai į YYYY0000 arba YYYYMM00.
- Įvedus į datos lauką skaičių, kurio ilgis ne 4, 6 ar 8 simboliai, bus parodytas klaidos pranešimas:

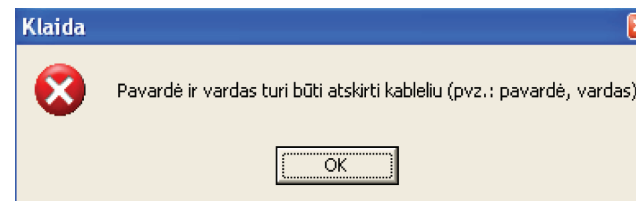

- Įvedus į datos lauką ne skaičių, o bet kokią simbolių seką, bus parodytas klaidos pranešimas:

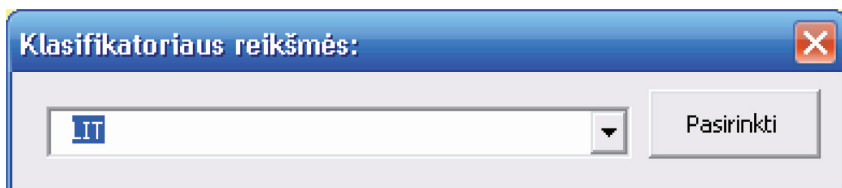
2. Pavardės ir vardo tikrinimas:

- Pavardės ir vardo laukai turi būti įvedami pavardę ir vardą atskiriant kabliu (pavyzdžiui, *Jonaitis, Jonas* arba *Petraitis, P.*). Jei kablis nebus įvestas, vartotojui bus parodytas klaidos pranešimas:

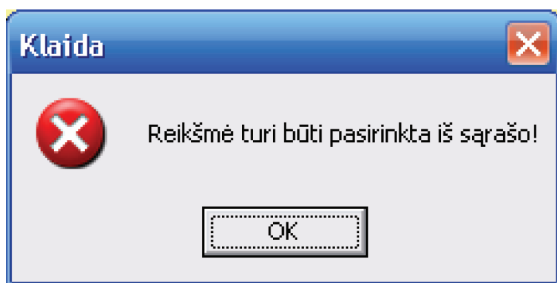

5.2.6. Klasifikatorių reikšmių pasirinkimas iš sąrašo

- Visi metaduomenų matricos laukai, kurių pavadinimas užrašytas mėlynu šriftu, turi atitikti klasifikatorių sąraše nurodytą reikšmę. Pasirinkti reikšmę iš sąrašo galima atitinkamame metaduomenų matricos lauke du kartus paspaudus kairįjį pelės klavišą. Pasirinkus norimą reikšmę ir paspaudus mygtuką *Pasirinkti*, reikšmė (-ės) įrašoma (-os) į pasirinktą metaduomenų matricos lauką (-us), pavyzdžiui:

- Ranka įvedus reikšmę į lauko, pažymėto mėlynu šriftu, atitinkamą lauką, MDP automatiškai patikrina, ar įvesta reikšmė yra klasifikatorių sąraše. Jei tokios reikšmės nėra, vartotojui bus parodytas klaidos pranešimas:

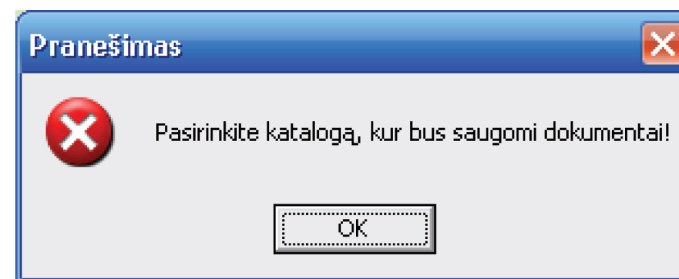

- Po to bus atidaryta atitinkamo klasifikatoriaus reikšmių pasirinkimo forma.

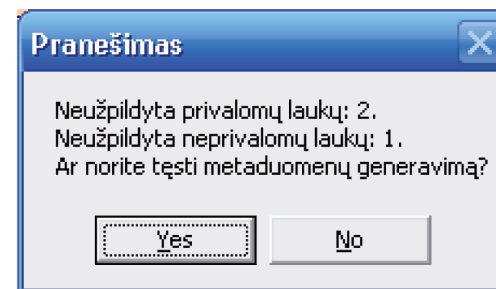
5.2.7. Metaduomenų generavimo ypatumai

Paspaudus mygtuką *Generuoti FOXML.xml failą*, galimi toliau pateikti pranešimai:

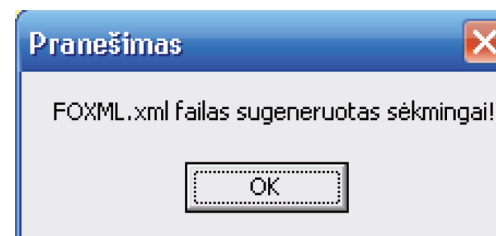
- Jei vartotojas nenurodė katalogo, kur saugomi dokumentai ir turėtų būti sugeneruotas metaduomenų failas (*FOXML.xml*):

- Jei vartotojas neužpildė visų metaduomenų matricos laukų, bus išvestas informacinis pranešimas, nurodantis, kiek laukų yra neužpildyta (paspaudus *NO*, galima pataisyti metaduomenų matricą; paspaudus *YES*, generuojamas metaduomenų failas iš tų reikšmių, kurias yra įvestos):

- Pranešimas apie sėkmingai sukurtą failą *FOXML.xml*:

Jei vartotojui nurodžius katalogą, ne visi privalomi dokumentai (pagrindiniai, papildomi ir tarnybiniai failai) buvo surasti, atitinkamos eilutės bus paliktos tuščios. Vartotojui negalima šiose eilutėse pačiam įrašyti reikšmių. Įkėlus trūkstamus failus į nurodytą katalogą, reikia iš naujo nurodyti (paspausti mygtuką *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai*) katalogą – failų pavadinimai bus įrašyti automatiškai.

5.2.8. MARCXML failo formavimo ypatumai

Kiekvienas archyvinio eLABaMARC formato metaduomenų elementas atitinka tam tikrą MARCXML lauko numerį. Jei nurodysime keletą metaduomenų reikšmių (užpildydami ne tik 1-ąjį, bet ir 2-ąjį, 3-ąjį to paties elemento stulpelius), tai MARCXML faile atitinkamas laukas bus sugeneruotas keletą kartų.

Kai kurie metaduomenų elementai yra grupuojami bendra pavadinimo pradžia, pavyzdžiui, *Reikšminiai žodžiai*:

Metaduomenys	1
ID>Identifikatorius: reikšmė	LT-eLABa-0001:J02~1999~ISSN_1392-1681
ID>Identifikatorius: kodas	ELABAPID
ID>Identifikatorius: klasifikatorius	ID
KL>Teksto kalba: kodas	LIT
Reikšminiai žodžiai: tekstas	Politikos mokslas I Mokomosios priemonės
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT

Tokius elementus atitinka vienas MARCXML lauko numeris, o šį lauką sudaro skirtingi polaukiai, t. y. elementą *Reikšminiai žodžiai*: anksčiau pateiktame pavyzdyje sudaro trys polaukiai su skirtingais žymenimis.

Jei reikia, kad tame pačiame MARCXML lauke tam tikras polaukis būtų pakartotas keletą kartų, skirtingas reikšmes metaduomenų matricos atitinkamame lauke reikia rašyti atskiriant simboliu „|“.

Anksčiau pateikto pavyzdžio sugeneruotas MARCXML failo fragmentas:

```
- <marc:datafield tag="024" ind1="8" ind2="">
  <marc:subfield code="a">LT-eLABa-0001:J02~1999~ISSN_1392-1681</marc:subfield>
  <marc:subfield code="2">ELABAPID</marc:subfield>
  <marc:subfield code="9">ID</marc:subfield>
</marc:datafield>
- <marc:datafield tag="041" ind1="0" ind2="">
  <marc:subfield code="a">LIT</marc:subfield>
</marc:datafield>
- <marc:datafield tag="653" ind1="" ind2="">
  <marc:subfield code="a">Politikos mokslas</marc:subfield>
  <marc:subfield code="a">Mokomosios priemonės</marc:subfield>
  <marc:subfield code="9">LIT</marc:subfield>
```

5.2.9. E. objekto įkėlimas į eLABa talpyklą

Sugeneruotą e. dokumento metaduomenų failą su pagrindiniais, papildomais ir tarnybiniais failais (e. objektą) galima įkelti į eLABa talpyklą.

Paspaudus įkėlimo mygtuką *Įkelti į eLABa talpyklą*, vartotojui atidaroma e. objekto įkėlimo į eLABa talpyklą forma:

MDP į eLABa talpyklą e. objektus įkelia naudodamasi failų įkėlimo į eLABa talpyklą komponentu, kurį sudaro failai (*cleanBeginning.exe*, *upload.bat*, *eLABa_upload.jar*), ir failu *fedora-ingest.bat*. Failai *cleanBeginning.exe*, *upload.bat*, *eLABa_upload.jar* turi būti įrašyti į *C:\elaba-dt\common* katalogą. Jei failas *fedora-ingest.bat* yra vartotojo *C:\elaba-dt\Fedora\client\bin\client\bin* kataloge, nieko pasirinkti nereikia. Jei *fedora-ingest.bat* failas nebuvo rastas, vartotojas turės nurodyti kelią iki jo paspaudęs mygtuką *Browse* (mygtukas bus aktyvus, jei failas, atidarant formą, nebuvo rastas).

Nurodomas visas kelias iki sugeneruoto metaduomenų failo *FOXML.xml*.

Nurodomi visi parametrai, būtini prisijungti prie eLABa talpyklos. Vartotojas gali keisti numatytąsias parametrų reikšmes kitomis. Jei *FOXML.xml* failas nebuvo sugeneruotas (vartotojas nepaspaudė metaduomenų generavimo mygtuko), formoje bus matyti pranešimas:

E. objekto įkėlimas į eLABa talpyklą

Kelias iki "fedora-ingest.bat" failo

Kelias iki "foxml.xml" failo
Nesugeneruotas metaduomenų failas (foxml.xml)! Grįžkite atgal ir paspauskite metaduomenų generavimo mygtuką „Generuoti FOXML.xml failą“!

Prisijungimo prie eLABa talpyklos parametrai

eLABa serveris:

Jungtis:

Protokolas:

Vartotojo vardas:

Vartotojo slaptažodis:

Jei klaidos pranešimas nebuvo sugeneruotas ir nurodyti prisijungimo prie eLABa talpyklos parametrai suvesti teisingai, spaudžiamas mygtukas *Perkelti e. objektą į eLABa talpyklą*.

Paspaudus mygtuką *Perkelti e. objektą į eLABa talpyklą*, paleidžiamas failų įkėlimo į eLABa talpyklą komponentas. Šiam komponentui sukėlus visus nurodytus failus, nurodyti jų fiziniai adresai yra pakeičiami laikiniais eLABa talpyklos adresais. Šitaip pakeistas *FOXML.xml* failas išsaugomas kitu vardu – *FOXML.new.xml*. Šis failas įkeliamas į eLABa talpyklą naudojantis *fedora-ingest.bat* failu.

Jei e. objektas įkeltas sėkmingai, vartotojui ekrane parodomas pranešimas apie įkėlimą:

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
INFO: basic authentication scheme selected
201
Upload complete, response=uploaded://3271
All done.
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>C:\fedora-2.1.1\client\bin\fedora-ingest.bat f C:\MDP_v18\LLTI_SLL_2007\11ti-041~J02~1992~ISSN_1822-3656\FOXML.new.xml foxml.0 vddb-dt.library.lt:80 fedoraAdmin fedoraAdmin2007 http
Ingesting from file C:\MDP_v18\LLTI_SLL_2007\11ti-041~J02~1992~ISSN_1822-3656\FOXML.new.xml
Ingested PID: LT-eLABa-0001:J.02~1992~ISSN_1822-3656
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>_
```

Nepavykus įkelti e. objekto į eLABa talpyklą, parodomas klaidos pranešimas (pavyzdžiui, pateikiama informacija, kad e. objektas su nurodytu PID jau buvo įkeltas į eLABa talpyklą):

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>C:\fedora-2.1.1\client\bin\fedora-ingest.bat f C:\MDP_v18\LLTI_SLL_2007\11ti-041~J02~1992~ISSN_1822-3656\FOXML.new.xml foxml.0 vddb-dt.library.lt:80 fedoraAdmin fedoraAdmin2007 http
Ingesting from file C:\MDP_v18\LLTI_SLL_2007\11ti-041~J02~1992~ISSN_1822-3656\FOXML.new.xml
Error : fedora.server.errors.ObjectExistsException: The PID 'LT-eLABa-0001:J.02~1992~ISSN_1822-3656' already exists in the registry... the object can't be re-created.
(Last attempted file was C:\MDP_v18\LLTI_SLL_2007\11ti-041~J02~1992~ISSN_1822-3656\FOXML.new.xml)
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>_
```

Paspaudus mygtuką *Peržiūrėti įkeltą e. objektą*, vartotojui parodoma informacija apie e. objektą (kokie duomenų šrautai jį sudaro):

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
Location : null
Datastream : DS.007.0.01.COVER
Control Group : M
Versionable : true
Mime Type : image/jpeg
Format URI : null
State : A
VERSION : DS.007.0.01.COVER.0
Created : 2007-03-02T13:56:22.246Z
Label : Vir-elis <LT>
Location : null
Datastream : DS.009.0.01.DESCR
Control Group : M
Versionable : true
Mime Type : text/xml
Format URI : null
State : A
VERSION : DS.009.0.01.DESCR.0
Created : 2007-03-02T13:56:22.246Z
Label : Apra-ymas <LT>
Location : null
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>
```

Jei vartotojas nebuvo įkėlęs e. objekto į talpyklą arba jį jau ištrynė, tai, paspaudus mygtuką *Peržiūrėti įkeltą e. objektą*, pasirodys klaidos pranešimas:

```

C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
Error: org.apache.axis.AxisFault - fedora.server.errors.authorization.AuthzDeniedException:
Usage: fedora-dsinfo host port username password pid protocol
Note: protocol must be either http or https.
C:\Documents and Settings\Daiva\My Documents>_

```

E. objektas su nurodytu PID bus pašalintas iš eLABa talpyklos paspaudus mygtuką *Ištrinti įkeltą e. objektą*.

Paspaudus mygtuką *Uždaryti formą*, langas uždaromas ir grįžtama į metaduomenų formavimo langą.

5.2.10. Prisijungimo parametrų nustatymas

Atsidarę MDP failą, pavyzdžiui, *MDP.v.18.010.elaba-dt.xls*, ir paspaudę mygtuką *Nustatyti parametrus*, atveriamė langą *Parametrų išsaugojimas*:

Parametrų išsaugojimas

Kelias iki "fedora-ingest.bat" failo

Prisijungimo prie eLABa talpyklos parametrai

eLABa serveris:
 Jungtis:
 Protokolas:
 Vartotojo vardas:
 Vartotojo slaptažodis:

Klasifikatorių atnaujinimo data

Lange *Parametrų išsaugojimas* galime nustatyti prisijungimo prie eLABa talpyklos toliau išvardytus parametrus:

- Kelią iki *fedora-ingest.bat* failo,
- eLABa serverį,
- Jungtį (angl. *port*),

- Protokolą,
- Vartotojo vardą,
- Vartotojo slaptažodį.

Vieną kartą nustačius reikalingas šių parametrų reikšmes ir išsaugojus *MDP.v.18.xxx.elaba-dt.xls* failą, jos galios iki kito nustatymo.

Lange *Parametrų išsaugojimas* pateiktos nustatytosios prisijungimo prie eLABa talpyklos reikšmės. eLABa duomenų teikėjams rekomenduojama pakeisti *Vartotojo vardo* ir *Vartotojo slaptažodžio* reikšmes tam, kad nereikėtų kiekvieną kartą, įkeliant e. objektą į eLABa talpyklą, nurodyti savo vardą ir slaptažodį.

5.3. Papildomų xml failų kūrimas

eLABa_xml programa sukuria e. dokumento papildomus *xml* failus iš *doc* formato failų. Papildomi *xml* failai kuriami pasirinktame kataloge ir visuose jo pakatalogiuose medžių žemyn. Darbo su *eLABa_xml* programa eiga tokia:

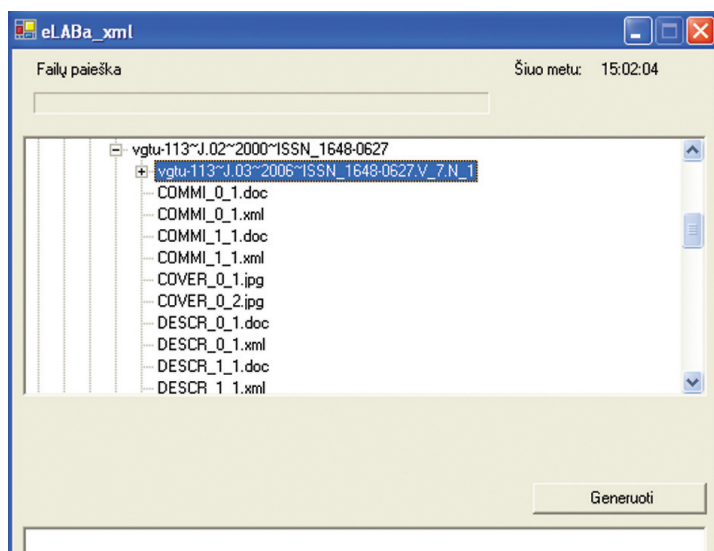
1. Programa paleidžiama paspaudus darbastalyje piktogramą .
2. Atsidaro programos langas:

eLABa_xml

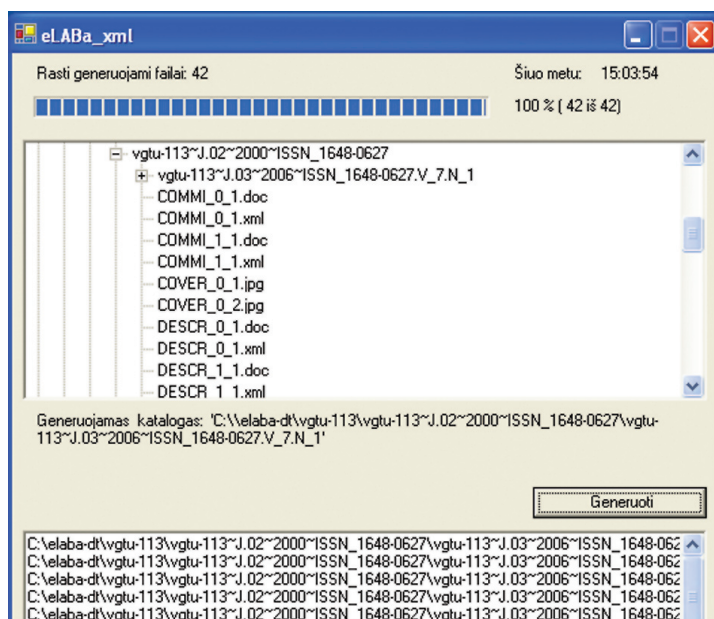
Failų paieška Šiuo metu: 15:00:13

C:\
 D:\
 E:\
 F:\
 X:\

3. Viršutiniame programos langelyje išrenkamas katalogas, kuriame yra papildomi e. dokumento failai. Papildomi *xml* failai bus generuojami pasirinktame kataloge ir visuose jo pakatalogiuose medžių žemyn:

4. Paspaudžiamas mygtukas *Generuoti*. Programa tuose pačiuose kataloguose, kuriuose yra papildomi *doc* failai, sugeneruos atitinkamus *xml* failus:

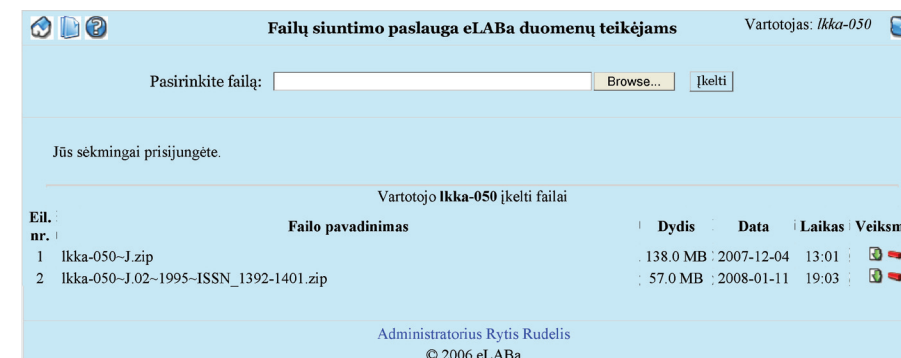
5. Uždaromas programos langas.

5.4. eLABa failų serverio naudojimas

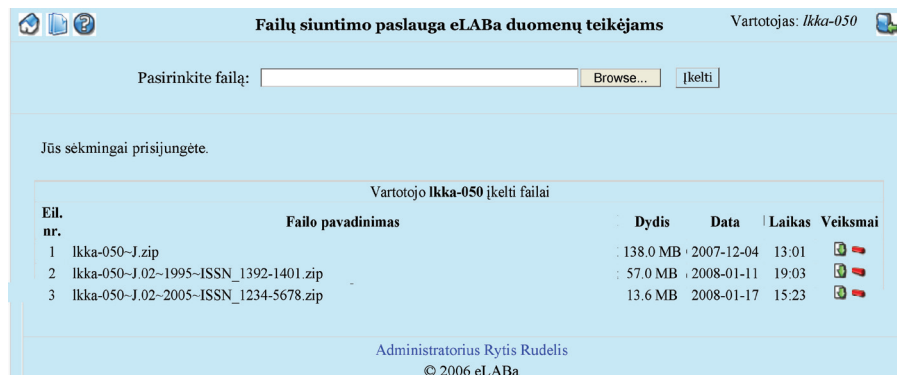
1. Katalogą, į kurį yra įkeliamas *Žurnalas*, *Numeris* ir *Straipsniai* (pavyzdžiui, *Ikka-050~J.02~1998~ISSN_1392-5644*), suglaudinate *zip* formatu.
2. Prisijungiate adresu <http://vddb.library.lt/fs/>:

3. Prisijungiate savo vardu (pavyzdžiui, *Ikka-050*) ir slaptažodžiu (vardą ir slaptažodį nurodo eLABa duomenų tvarkytojas):

4. Atsidariusiame ekrane matotes savo įkeltus failus. Galite juos tvarkyti: atsisiųsti (📁), šalinti (🚫) arba įkelti naujus (klavišu *Narsyti* randate savo kompiuteryje suglaudintą katalogą, tada spaudžiate *Atidaryti*, o po to *Įkelti*). Pavyzdžiui, yra įkeltas suglaudintas katalogas *LKKA-050~J.02~2005~ISSN_1234-5678*:

5. Paspaudę , galėsite norimą katalogą ištrinti.
6. Ant kiekvienos piktogramos užėjus pelės žymekliu, parodoma, ką galima atlikti. Paspaudę , grįšite į pradinį puslapį, o paspaudę , galėsite išsikviesti pagalbą.
7. Visai duomenų teikėjų grupei bendrus failus (pavyzdžiui, saugaus darbo taisykles, jų pakeitimus, papildomų failų šablonus, jų patobulinimus ir pan.) pasieksite paspaudę .
8. Iš sistemos galėsite išeiti paspaudę .

5.5. eLABa metaduomenų pildymo taisyklės

Metaduomenų pildymo taisyklės (toliau – MDPT) tiesiogiai susijusios su eLABa duomenų tvarkymo posistemio, kuriame numatytas nustatyto formato e. dokumentų ir jų metaduomenų automatizuotas arba rankinis įkėlimas į eLABa talpyklas, funkcionavimu. Nuo parengtų metaduomenų kokybės tiesiogiai priklauso ir funkcionavimas informacijos paieškos bei pateikimo posistemio, apimančio į eLABa įkeltų duomenų paieškos indeksų kūrimą ir tvarkymą, patogios informacijos paieškos ir rezultatų pateikimo aplinkos formavimą bei įvairių virtualių paslaugų, susijusių su ieškomais e. dokumentais, teikimą.

E. dokumentai pateikiami ir prieinami vartotojams priklausomai nuo eLABa duomenų teikėjų nurodytos prieigos sąlygų, o visi pateikti metaduomenys prieinami laisvai. E. dokumentų failai prieinami *pdf* formatu, taip pat ir kitais formatais, pavyzdžiui, *xml*.

Pagal MDPT parengtus įrašus reikalingą e. dokumentą galima surasti pagal jo autorius, kitus rengėjus (sudarytojus, redaktorius, vertėjus, ETD dokumento darbo vadovus ir kt.), antraštes (pavadinimus), antraštes tikslinančius paantraštinius duomenis, išleidi-

mo duomenis (leidėją, išleidimo vietą ir metus), tikslus identifikatorius – ISBN, ISSN ir kt. Turinio paiešką galima atlikti pagal reikšminius žodžius, formuojamus iš anotacijų, santraukų, turinių, reikšminių žodžių laukų.

Į eLABa pateikiamų metaduomenų vienareikšmiškumui užtikrinti naudojami klasifikatoriai ir klasifikacijos sistemos, pavyzdžiui:

- Mokslo sričių, kryptių ir šakų klasifikacijos;
- Publikacijų rūšių klasifikatorius;
- Tarptautinės leidinių numeracijos sistemos (ISBN, ISSN, ISMN, DOI ir kt.);
- Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDK);
- Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos autoritetinė duomenų bazė (LNB ADB);
- Kitos tarptautinės ir nacionalinės bibliotekinės-bibliografinės bei kitų sričių klasifikacijos sistemos (MeSH ir kt.).

Aprašant metaduomenų elementus naudotasi tarptautiniu standartiniu bibliografiniu monografijų, e. leidinių, sudėtinių dalių aprašu (ISBD), taip pat Lietuvos akademių bibliotekų tinklo kataloguotojų ekspertų rengiamu *Kataloguotojo vadovu* ir kitais dokumentais [2–5].

5.5.1. Metaduomenų elementai ir jų pildymas

MDPT skyreliuose detaliau aiškinama apie kiekvieną metaduomenų elementą atskirai bei jo įvedimo į MDP tvarką. Skyrelių (metaduomenų elementų) išdėstymo tvarka atitinka metaduomenų eiliškumą MDP. Skyrelių viduje medžiaga pateikiama tokia tvarka:

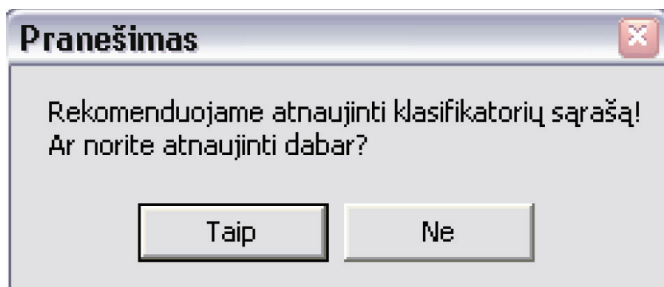
- Metaduomenų elemento apibūdinimas;
- Metaduomenų elemento įrašymo tvarka;
- Metaduomenų šaltinis;
- Metaduomenų pildymo taisyklės;
- Dokumento pavyzdžiai (fragmentas–paveikslėlis ir/arba jo įrašas pagal tarptautinį standartinį bibliografinį aprašą (ISBD)) bei MDP užpildymo pavyzdys.

5.5.2. eLABa duomenų teikėjo išorinis IP adresas

eLABa duomenų teikėjas turi pranešti eLABa duomenų tvarkytojui savo kompiuterio arba kompiuterių grupės išorinį IP adresą. Šis adresas naudojamas saugiam darbui su eLABa duomenimis užtikrinti.

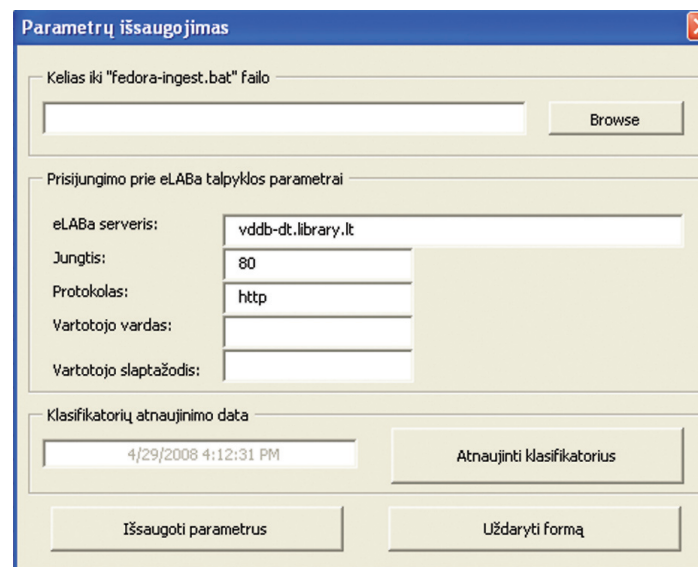
5.5.3. Klasifikatoriai

Siekiant palengvinti duomenų įvedimą ir išvengti rašybos klaidų, MDP programoje naudojamas eLABa klasifikatorius. Jo duomenys yra saugomi eLABa tarnybinėje stotyje esančioje duomenų bazėje. Tam, kad, įvesdami e. objektų metaduomenis, galėtumėte naudoti pačius naujausius klasifikatoriaus duomenis, reikia jį atnaujinti. MDP programa tai atlieka automatiškai, tiesiog reikia, po MDP failo atidarymo atsiradus pranešimui *Rekomenduojame atnaujinti klasifikatorių sąrašą!*, paspausti mygtuką *Taip*:

MDP prisijungs prie tarnybinės stoties ir į jūsų MDP failą įkels naujausius klasifikatoriaus duomenis.

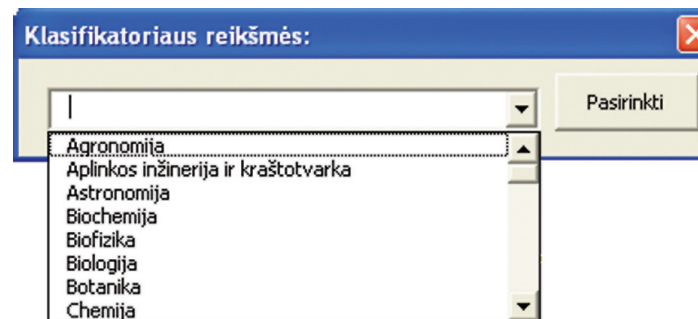
Klasifikatoriaus duomenis galima atnaujinti ir bet kada vėliau. Tam metaduomenų įvedimo lange reikia nuspausti mygtuką *Nustatyti parametrus*. Atsiradusiame lange pamatysite, kada paskutinį kartą buvo atnaujinti klasifikatoriaus duomenys. Juos atnaujinti galite paspaudę mygtuką *Atnaujinti klasifikatorius*:

Duomenys iš klasifikatoriaus naudojami tų laukų reikšmėms įvesti, kurių D stulpelio reikšmė sudaryta taip:

[Klasifikatoriaus santrumpa] + „>“ + [Klasifikatoriaus pavadinimas] + „: kodas“

Norint paimti duomenis iš klasifikatoriaus, reikia du kartus paspausti ant įvedamos lastelės. Atsidarys langas, kuriame lauko reikšmę galėsite pasirinkti iš pateikto galimų reikšmių sąrašo:

Pasirinkus reikšmę, metaduomenyse bus įrašytas ne tik pavadinimas lietuvių kalba, bet ir klasifikatoriaus kodas, pavadinimas anglų kalba bei klasifikatoriaus santrumpa:

MK>Mokslo kryptis: kodas	04 B
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, LT	Botanika
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, EN	Botanics
MK>Mokslo kryptis: klasifikatorius	MK

MDP yra naudojama 18 įvairių klasifikatorių:

Eil. Nr.	Klasifikatoriaus kodas	Klasifikatoriaus pavadinimas
1.	ARV	Autorių ir rengėjų veikla
2.	ID	Identifikatoriai
3.	IN	Institucijos
4.	IV	Institucijų veikla
5.	KDR	Kolekcijų dokumentų rūšys
6.	KL	Kalbos
7.	MK	Mokslo kryptys
8.	MKL	Moksliniai ir kvalifikaciniai laipsniai
9.	OG	E. objektų grupės
10.	PAT	Patvirtinimas (leidimas) e. dokumento metaduomenis kopijuoti į kitas paieškos sistemas (angl. <i>harvesting</i>)
11.	PFF	Pagrindinių failų DS formatai
12.	PFT	Pagrindinių failų DS tipai
13.	PT	Prieigos teisės
14.	SL	Šalys
15.	VR	Vartotojų vaidmenys
16.	AMV	Archyvinio eLABaMARC parengto MARCXML failo versija
17.	M21	XSLT transformacijos MARCXML → MARC21XML versijos
18.	EMS	XSLT transformacijos MARCXML → ETDMSXML versijos

5.5.4. E. objekto PID sudarymas

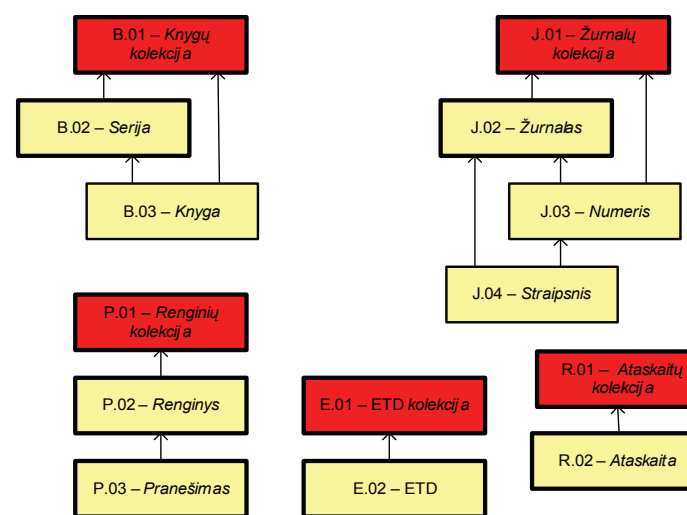
E. objekto PID sudaro dvi pagrindinės dalys:

- pastovioji dalis, nurodanti eLABa talpyklą, pavyzdžiui, *LT-eLABa-0001*;
- unikalioji dalis, nurodanti konkretų e. objektą, pavyzdžiui: *B.01~2006*; *J.01~2006*; *B.02~2004~ISSN_1648-3316* ir pan.

Toliau pateikiama penkių e. dokumentų kolekcijų (žr. 3 skyriaus 3.1 lentelę) atitinkamos e. objektų grupės, įdiegtos eLABa talpyklose.

- Kolekcijos *Knygos ir jų dalys (Knygos)* e. objektų grupės:
 - B.01 – *Knygų kolekcija*
 - B.02 – *Serija*
 - B.03 – *Knyga*
- Kolekcijos *Žurnalai ir straipsniai (Žurnalai)* e. objektų grupės:
 - J.01 – *Žurnalų kolekcija*
 - J.02 – *Žurnalas*
 - J.03 – *Numeris*
 - J.04 – *Straipsnis*
- Kolekcijos *Konferencijų ir seminarų pranešimai (Renginiai)* e. objektų grupės:
 - P.01 – *Renginių kolekcija*
 - P.02 – *Renginys*
 - P.03 – *Pranešimas*
- Kolekcijos *Mokslinės ataskaitos (Ataskaitos)* e. objektų grupės:
 - R.01 – *Ataskaitų kolekcija*
 - R.02 – *Ataskaita*
- Kolekcijos *ETD dokumentai (ETD)* e. objektų grupės:
 - E.01 – *ETD kolekcija*
 - E.02 – *ETD*

Pastaba. Šių e. objektų grupių kodai (B.01, B.02, B.03, J.01, J.02, J.03, J.04 ir t.t.) naudojami sudarant konkrečių e. objektų PID unikaliosios dalis.

5.5.4 pav. E. objektų grupių tarpusavio sąsajos

5.5.4 pav. pavaizduotos eLABa talpyklose įdiegtos e. objektų grupės ir jų tarpusavio sąsajos.

Kolekcijomis pavadintų e. objektų PID yra sukurti iš anksto, pavyzdžiui: *Knygų kolekcijos* PID yra *LT-eLABa-0001:B.01~2006*, *Žurnalų kolekcijos* PID yra *LT-eLABa-0001:J.01~2006* ir pan.

Naujus kolekcijų e. objektus ir jų PID parengia bei įdiegia eLABa duomenų tvarkytojas, apie tai informuodamas eLABa duomenų teikėjus.

eLABa duomenų teikėjai, pildydami e. dokumentų (*Serijos, Knygos, Žurnalo, Numerio, Straipsnio* ir kt.) metaduomenis, PID generuoja naudodamiesi MDP programa (žr. 5.2.4 skyrelį) pagal 5.5.5–5.5.9 skyreliuose pateiktas struktūras.

5.5.5. Knygų kolekcijos PID struktūra

Knygų kolekcija	LT-eLABa-0001:B.01~YYYY~XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	B.01	<i>Knygų kolekcija</i>	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	XXX	eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Neprivaloma

MDP pavyzdys (e. objektas – *Knygų kolekcija*):

PID:	LT-eLABa-0001:B.01~2006
-------------	-------------------------

Serijos PID

Serija	LT-eLABa-0001:B.02~YYYY~ISSN_XXX.SEQN_XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	B.02	<i>Serija</i>	Privaloma
	YYYY	leidimo pradžios metai	Privaloma
	ISSN_XXX	čia XXX – serijos ISSN numeris	Jeigu turi ISSN
	SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Jeigu neturi ISSN

ISBD pavyzdys: *Opera linguistica Lituanika.1 (2002)-. Vilnius : Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2002-. ISSN 1648-3316.*

MDP pavyzdys (e. objektas – *Serija*):

PID:	LT-eLABa-0001:B.02~2004~ ISSN_1648-3316
-------------	---

Knygos PID

Knyga	LT-eLABa-0001:B.03~YYYY~ISBN_XXX.SEQN_XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	B.03	<i>Knyga</i>	Privaloma
	YYYY	leidimo metai	Privaloma
	ISBN_XXX	čia XXX – ISBN numeris	Jeigu turi ISBN
	SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Jeigu neturi ISBN

ISBD pavyzdys: *5 kalbų žodynas: ekonomika, politika, teisė [lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų kalbų atitikmenys / sudarytojai Ema Irenė Volungevičienė, Rasa Laurušonienė, Rasa Tamošaitienė]. Vilnius : Teisinės informacijos centras, 2006. 895 p. ISBN 9955-557-84-2.*

MDP pavyzdys (e. objektas – *Knyga*):

PID:	LT-eLABa-0001:B.03~2006~ISBN_9955-557-84-2
-------------	--

5.5.6. Žurnalų kolekcijos PID struktūra

Žurnalų kolekcija	LT-eLABa-0001:J.01~YYYY~XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	J.01	<i>Žurnalų kolekcija</i>	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	XXX	eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Neprivaloma

MDP pavyzdys (e. objektas – *Žurnalų kolekcija*):

PID:	LT-eLABa-0001:J.01~2006
-------------	-------------------------

Žurnalo PID

Žurnalas	LT-eLABa-0001:J.02~YYYY~ISSN_XXX.SEQN_XXX		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	J.02	Žurnalas	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	ISSN_XXX	čia XXX – žurnalo ISSN numeris	Jeigu turi ISSN
	SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Jeigu neturi ISSN

ISBD pavyzdys: *Kalbų studijos = Studies about languages : kalbotyra, sociolingvistika, svetimųjų kalbų studijos (H 360) / Kauno technologijos universitetas. Humanitarinių mokslų fakultetas. Užsienio kalbų centras. 2001, Nr. 1-. Kaunas : Technologija, 2001-. ISSN 1648-2824.*

MDP pavyzdys (e. objektas – Žurnalas):

PID:	LT-eLABa-0001:J.02~2006~ISSN_1648-2824
-------------	--

Numerio PID

Numeris	LT-eLABa-0001:J.03~YYYY~ISSN_XXX.V_X.P_X.N_X		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	J.03	Numeris	Privaloma
	YYYY	leidimo metai	Privaloma
	ISSN_XXX	čia XXX – žurnalo ISSN numeris	Privaloma
	V_X	čia X – tomo numeris	Jeigu turi tomo Nr.
	P_X	čia X – dalis	Jeigu turi dalies Nr.
	N_X	čia X – žurnalo numeris	Jeigu turi Nr.

ISBD pavyzdys: *Marcinkonienė, Romualda. Lessons to be learnt from the course evaluation – a case study of Kaunas University of Technology // Kalbų studijos. ISSN 1648-2824. 2005, Nr. 7, p. 77–81.*

MDP pavyzdys (e. objektas – Numeris):

PID:	LT-eLABa-0001:J.03~2005~ISSN_1648-2824.N_7
-------------	--

Pildant serialinių leidinių PID, svarbu teisingai nustatyti leidinio numeracijos žymėjimą, t. y. ar leidinys leidžiamas tomais, ar dalimis, ar numeriais. Jei leidinys numeruojamas tomais, reikia žymėti raide V, jei dalimis – P, jei numeriais – raide N.

Straipsnio PID

Straipsnis	LT-eLABa-0001:J.04~YYYY~ISSN_XXX.V_X.P_X.N_X.PG_XXX		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	J.04	Straipsnis	Privaloma
	YYYY	publikavimo metai	Privaloma
	ISSN_XXX	čia XXX – žurnalo ISSN numeris	Privaloma
	V_X	čia X – tomo numeris	Jeigu turi tomo Nr.
	P_X	čia X – dalis	Jeigu turi dalies Nr.
	N_X	čia X – žurnalo numeris	Jeigu turi Nr.
PG_XXX-YYY	čia XXX-YYY – nuo puslapio XXX iki puslapio YYY	Privaloma	

ISBD pavyzdys: *Marcinkonienė, Romualda. Lessons to be learnt from the course evaluation – a case study of Kaunas University of Technology // Kalbų studijos. ISSN 1648-2824. 2005, Nr. 7, p. 77–81.*

MDP pavyzdys (e. objektas – Straipsnis):

PID:	LT-eLABa-0001:J.04~2005~ISSN_1648-2824.N_7.PG_77-81
-------------	---

5.5.7. Renginių kolekcijos PID struktūra

Renginių kolekcija	LT-eLABa-0001:P.01~YYYY~XXX		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	P.01	Renginių kolekcija	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	XXX	eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Neprivaloma

MDP pavyzdys (e. objektas – Renginių kolekcija):

PID:	LT-eLABa-0001:P.01~2006
-------------	-------------------------

Renginio PID

Renginys	LT-eLABa-0001:P.02~YYYY~D_YYYYMMDD-YYYYMMDD.SEQN_XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	P.02	<i>Renginys</i>	Privaloma
	YYYY	kuriais metais įvyko	Privaloma
	D_YYYYMMDD-YYYYMMDD	čia YYYYMMDD-YYYYMMDD – datos intervalas	Privaloma
	SEQN_XXX	kur XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Privaloma

ISBD pavyzdys: *Kokybės vadybos poveikis šalies ūkiui : respublikinės konferencijos pranešimų medžiaga, 2004 m. lapkričio 24–25 d.* = Lithuanian membership in the EU and the effects of quality management upon national economy : conference materials 24–25 November, 2004 / Lietuvos kokybės vadybos asociacija, Kauno technologijos universitetas, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos mokslų akademija. Technikos mokslų skyrius. Kaunas : Technologija, 2004, 223 p. ISBN 9955-09-756-6.

MDP pavyzdys (e. objektas – Renginys):

PID:	LT-eLABa-0001:P.02~2004~D_20041124-20041125.SEQN_005
-------------	--

Pranešimo PID

Pranešimas	LT-eLABa-0001:P.03~YYYY~D_YYYYMMDD.SEQN_XXX.N_X		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	P.03	<i>Pranešimas</i>	Privaloma
	YYYY	kuriais metais renginys įvyko	Privaloma
	D_YYYYMMDD	pranešimo skaitymo data	Privaloma
	SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Privaloma
	N_X	pranešimo eilės numeris renginyje	Privaloma

ISBD pavyzdys: *Abramavičius Šarūnas. Visuotinės kokybės vadyba Lietuvoje šiandien: rudimentinis ar vitališkas vadybos reiškinys? // Kokybės vadybos poveikis šalies ūkiui, Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą: respublikinės konferencijos pranešimų medžiaga, 2004 m. lapkričio 24-25 d.* Kaunas, 2004. ISBN 9955-09-756-6. p. 13–27.

MDP pavyzdys (e. objektas – Pranešimas):

PID:	LT-eLABa-0001:P.03~2004~D_20041124.SEQN_005.N_9
-------------	---

5.5.8. Ataskaitų kolekcijos PID struktūra

Ataskaitų kolekcija	LT-eLABa-0001:R.01~YYYY~XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	R.01	<i>Ataskaitų kolekcija</i>	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	XXX	eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Neprivaloma

MDP pavyzdys (e. objektas – Ataskaitų kolekcija):

PID:	LT-eLABa-0001:R.01~2006
-------------	-------------------------

Ataskaitos PID

Ataskaita	LT-eLABa-0001:R.02~YYYY~D_YYYYMMDD.SEQN_XXX		
Paiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	R.02	<i>Ataskaita</i>	Privaloma
	YYYY	parengimo metai	Privaloma
	D_YYYYMMDD	tvirtinimo data	Privaloma
	SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalūs kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Privaloma

ISBD pavyzdys: *Naujų mikroreljefo formavimo technologijų tobulinimas ir diegimas. Kaunas, 2005. 154 p.*

MDP pavyzdys (e. objektas – Ataskaita):

PID:	LT-eLABa-0001:R02~2005~D_20050112.SEQN_123
-------------	--

5.5.9. ETD kolekcijos PID struktūra

ETD kolekcija	LT-eLABa-0001:E.01~YYYY~XXX		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	E.01	ETD kolekcija	Privaloma
	YYYY	sukūrimo metai	Privaloma
	XXX	eLABa suteiktas unikalasis kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Neprivaloma

MDP pavyzdys (e. objektas – ETD kolekcija):

PID:	LT-eLABa-0001:E.01~2006
-------------	-------------------------

ETD PID

ETD	LT-eLABa-0001:E.02~YYYY~D_YYYYMMDD. SEQN_XXX		
Paaiškinimai	LT	šalis	Privaloma
	eLABa-0001	priklauso eLABa-0001	Privaloma
	E.02	ETD	Privaloma
	YYYY	sukūrimo data	Privaloma
	D_YYYYMMDD	tvirtinimo data	Privaloma
SEQN_XXX	čia XXX – eLABa suteiktas unikalasis kodas (A–z, 0–9, ne daugiau kaip 10 simbolių)	Privaloma	

ISBD pavyzdys: Grigonis, Juozas. *Multimedijos modulio studentų paramos sistema [Elektroninis išteklius] : magistro tezės / Kauno technologijos universitetas. Informatikos fakultetas. Praktinės informatikos katedra. Kaunas : Lietuvos akademinių bibliotekų tinklas, 2005. 47 p. Prieiga per Lietuvos ETD.*

MDP pavyzdys (e. objektas – ETD):

PID:	LT-eLABa-0001:E.02~2005~D_20050531. SEQN_123
-------------	--

5.5.10. Label – e. objekto etiketė

Label laukas skirtas e. objekto etiketei aprašyti ir suformuojamas automatiškai, jei MDP yra užpildyti e. dokumento rūšies (reikšmės pasirinktos iš KDR klasifikatoriaus) ir pagrindinės antraštės laukai.

E. objektų grupė	Label reikšmių, sudaromų iš KDR klasifikatoriaus pasirinktos reikšmės ir e. dokumento pagrindinės antraštės, pavyzdžiai
Knyga	Monografija: Lietuvos virtualusis universitetas
Knyga	Vadovėlis: Statybinių nerūdinių medžiagų gavyba, perdirbimas ir naudojimas
Knyga	Mokomoji knyga: Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka – eLABa
Žurnalas	Žurnalas: Kalbų studijos
Numeris	Numeris: Kalbų studijos_2005_7
Straipsnis	Straipsnis: Lessons to be learnt from the course evaluation – a case study of Kaunas University of Technology
Renginys	Renginys: Tarptautinė konferencija: Tausojanti plėtra informacinėje visuomenėje
Pranešimas	Pranešimas: Geležinkelio transporto poveikis aplinkai
Ataskaita	Ataskaita: Naujų mikroreljefo formavimo technologijų tobulinimas ir diegimas
ETD	ETD: Melizmų sintezė dirbtinių neuronų tinklais

ISBD pavyzdys: **Kalbų studijos** = *Studies about languages : kalbotyra, sociolingvistika, svetimųjų kalbų studijos (H 360) / Kauno technologijos universitetas. Humanitarinių mokslų fakultetas. Užsienio kalbų centras. 2001, Nr. 1-. Kaunas : Technologija, 2001-. ISSN 1648-2824.*

MDP pavyzdys:

Label:	Žurnalas: Kalbų studijos
---------------	--------------------------

ISBD pavyzdys: *Marcinkonienė, Romualda. Lessons to be learnt from the course evaluation – a case study of Kaunas University of Technology // Kalbų studijos. ISSN 1648-2824. 2005, nr. 7, p. 77–81.*

MDP pavyzdžiai:

Label:	Numeris: Kalbų studijos_2005_7
---------------	--------------------------------

Label:	Straipsnis: Lessons to be learnt from the course evaluation – a case study of Kaunas University of Technology
---------------	---

5.5.11. Dokumentų katalogas

Šis laukas užpildomas automatiškai, kai eLABa duomenų teikėjas (vartotojas) paspaudžia mygtuką *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai* ir nurodo reikiamą katalogą. Šiame kataloge turi būti parengti e. dokumento pagrindiniai ir papildomi failai (žr. 5.1 skyrių).

MDP pavyzdys:

Dokumentų katalogas	C:\elaba-dt\ktu-057~J.02~1980~ISSN_1392-0340\ ktu-057~J.03~2005~ISSN_1392-0340.N_80\ ktu-057-J.04~2005~ISSN_1392-0340.N_80.PG_121-127\
----------------------------	--

5.5.12. E. objekto modifikavimo data

Tai MDP programos automatiškai užpildomas laukas, kuriame pateikiama įrašo atnaujinimo data formatu YYYYMMDDHHMMSS.F (F – dešimtosios sekundės dalys), pavyzdžiui, 20070215121522.5.

5.5.13. E. objekto sukūrimo data

Tai MDP programos automatiškai užpildomas laukas, kuriame pateikiama metaduomenų įrašo sukūrimo data formatu YYMMDD, pavyzdžiui, 061212.

5.5.14. ISBN numeris

ISBN numeris – tai dešimtženklis (arba trylikaženklis) numeris, apimantis kontrolinį skaičių ir raidinį priedėlį. ISBN identifikuoja kūrinio leidimą, išleistą vieno leidėjo, ir yra vieningas tam leidimui.

Duomenų šaltinis. Bet kuris šaltinis (ISBN dažniausiai pateikiamas kitoje antraštinio lapo pusėje).

Įrašymo tvarka MDP

ISBN	Privalomas (jei yra duomenų). <i>Knygos</i> įrašė kitai reikšmei kartojamas laukas. <i>Numeriui</i> – nepasikartojantis
------	---

Taisyklės. Dokumentas gali turėti vieną ar daugiau ISBN numerių. Daugiau ISBN numerių rašoma tuomet, kai dokumentas:

- išleistas daugiau nei vieno leidėjo (pavyzdys IS1);
- gali turėti viso leidinio ir atskiro tomo ISBN (pavyzdžiai IS2 ir IS3).

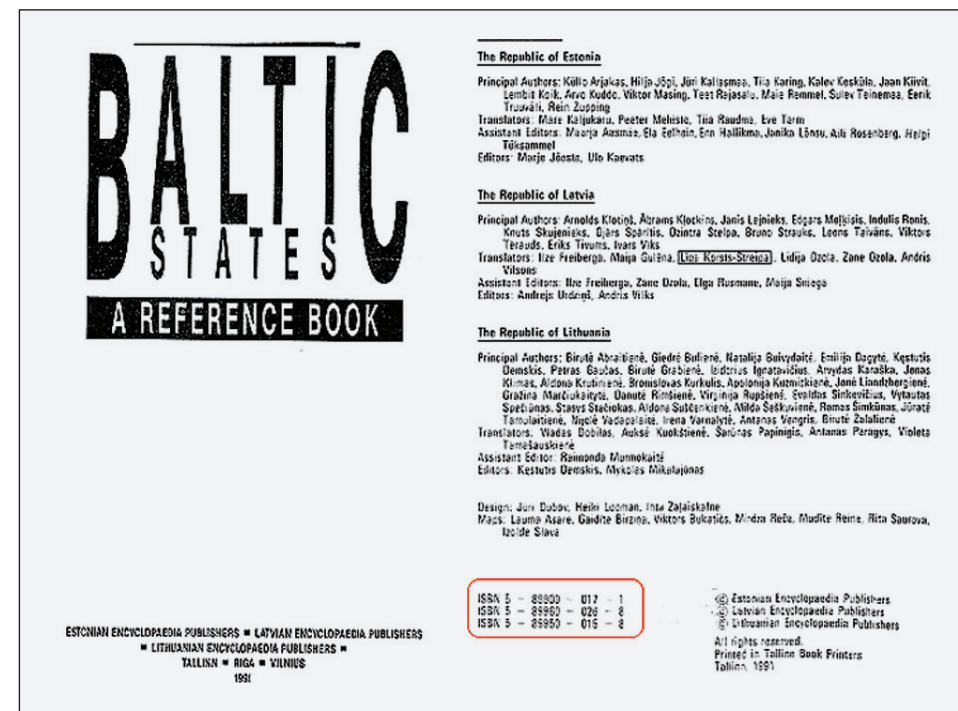
Pavyzdys IS1. Dokumentas su vienu ISBN numeriu

ISBD pavyzdys: *Istorijos žodynas / Vilniaus pedagoginis universitetas. Istorijos fakultetas ; [redakcinė kolegija: Vida Pukienė (pirm.) ... [et al.]. Vilnius : Vaga, 2003. 434 p. ISBN 5-415-01682-1.*

MDP pavyzdys:

ISBN	5-415-01682-1
------	---------------

Pavyzdys IS2. Dokumento fragmentas (turi keletą ISBN numerių)

MDP pavyzdys:

ISBN	5-89900-017-1	5-89960-026-8	5-89950-015-8
------	---------------	---------------	---------------

Pavyzdys IS3. Daugiatomio dokumento bendras ir atskiro tomo ISBN

ISBD pavyzdys: *Visuotinė lietuvių enciklopedija / [mokslinė redakcinė taryba: pirminkas – Juozas Tumelis ... et al.]. Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos ins., 2001- . t. ISBN 5-420-01486-6 (bendras).*

T.3. Beketeriai–Chakasai. 2003. ISBN 5-420-01512-9 (T. 3).

MDP pavyzdys:

ISBN	5-420-01486-6 (bendras)	5-420-01512-9 (T. 3)
------	--------------------------	-----------------------

5.5.15. ISSN numeris

ISSN numeris – tai aštuonženklis iš raidžių ir skaitmenų sudarytas kodas, kuriuo leidinys užregistruotas tarptautinėje ISSN agentūroje (pavyzdys IS4).

Duomenų šaltinis. Bet kuris šaltinis (dažniausiai pateikiamas viršelyje, antraštiniame lape).

Įrašymo tvarka MDP

ISSN	Privalomas (jei yra duomenų), nepasikartojantis laukas
------	--

Pavyzdys IS4. Serialinis dokumentas su ISSN

ISBD pavyzdys: *Ultragarsas = Ultrasound / Kauno technologijos universitetas. T. 25 (1993)-. Kaunas : Technologija, 1994-. ISSN 1392-2114.*

MDP pavyzdys:

ISSN	1392-2114
------	-----------

5.5.16. Identifikatoriai

Šiame lauke, naudojantis MDP programa (žr. 5.2.4 skyrelį), suformuojama e. objekto PID reikšmė. Gali būti pateikiami, jei yra nurodyti e. dokumente, ir kiti plačiai paplitę identifikatoriai, pavyzdžiui: DOI, URL, URN ir pan.

Įrašymo tvarka MDP

Identifikatorius: reikšmė	Privalomas, nepasikartojantis (išskyrus žemiausio kolekcijos lygmens įrašus) laukas
ID>Identifikatorius: kodas	Privalomas, nepasikartojantis (išskyrus žemiausio kolekcijos lygmens įrašus) laukas
ID>Identifikatorius: klasifikatorius	Identifikatoriaus klasifikatoriaus santrumpa ID

MDP pavyzdys:

Identifikatorius: reikšmė	LT-eLABa-0001: J.04~2005~ISSN_1648-2824. N_7.PG_77-81	10:1016/j.jbbm. 2006.10.001
ID>Identifikatorius: kodas	ELABAPID	DOI
ID>Identifikatorius: klasifikatorius	ID	ID

5.5.17. Teksto kalba ir kalbos kodas

Teksto kalba – tai koduota informacija apie e. dokumento teksto kalbą. Kalbos koduojamos pagal standartą ISO 639.

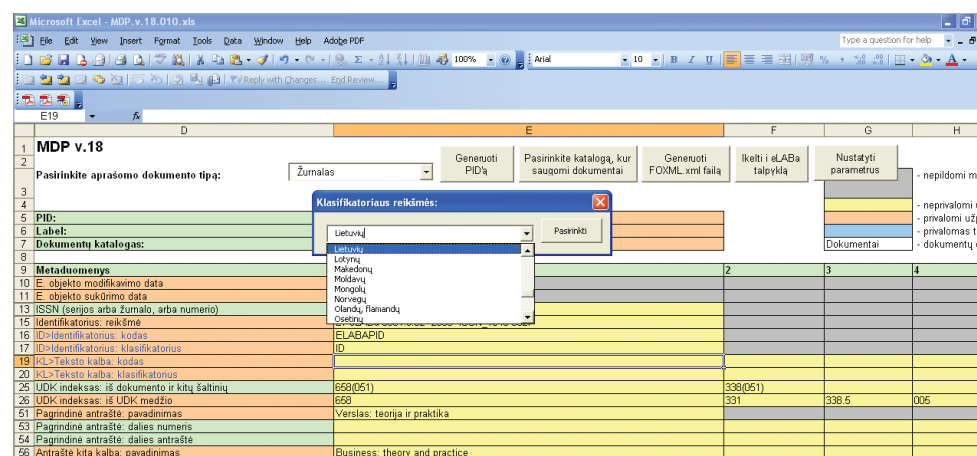
Pasikartojantis, jei tekstas yra daugiau nei viena kalba (pavyzdys KA2).

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas.

Įrašymo tvarka MDP

KL>Teksto kalba: kodas	Privalomas, pasikartojantis laukas
KL>Teksto kalba: klasifikatorius	Kalbos kodo klasifikatoriaus santrumpa KL

Teksto kalbos kodų klasifikatorių KL galima atverti paspaudus kairįjį pelės klavišą (kiti klasifikatoriai atveriami analogiškai). Žymeklis turi būti nustatytas šalia laukų *KL>Teksto kalba: kodas* ar *KL>Teksto kalba: klasifikatorius*. Suradus reikalingą reikšmę ir paspaudus *Pasirinkti*, į atitinkamus MDP metaduomenų matricos laukus įkeliamos pasirinktos KL reikšmės:

5.5.17 pav. KL klasifikatoriaus naudojimas

Pavyzdys KA1. Knygos teksto kalba viena

ISBD pavyzdys: *Jurginis, Juozas. Lietuvos krikštas : feodalinės visuomenės socialinės ir kultūrinės raidos studija. Vilnius : Mokslas, 1987. 332 p.*

MDP pavyzdys:

KL>Teksto kalba: kodas	LIT
KL>Teksto kalba: klasifikatorius	KL

Pavyzdys KA2. Knyga keliomis kalbomis

ISBD pavyzdys: **5 kalbų žodynas: ekonomika, politika, teisė** : [lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų kalbų atitikmenys / sudarytojai Ema Irenė Volungevičienė, Rasa Laurušonienė, Rasa Tamošaitienė]. Vilnius : Teisinės informacijos centras, 2006. 895 p. ISBN 9955-557-84-2.

MDP pavyzdys:

KL>Teksto kalba	LIT	ENG	FRE	GER	RUS
KL>Teksto kalba: klasifikatorius	KL	KL	KL	KL	KL

Pavyzdys KA3. Žurnalas keliomis kalbomis

ISBD pavyzdys: *Kalbų studijos = Studies about languages : kalbotyra, sociolingvistika, svetimųjų kalbų studijos (H 360) / Kauno technologijos universitetas. Humanitarinių mokslų fakultetas. Užsienio kalbų centras. 2001, Nr. 1-. Kaunas : Technologija, 2001-. ISSN 1648-2824.*

MDP pavyzdys:

KL>Teksto kalba	LIT	ENG	GER
KL>Teksto kalba: klasifikatorius	KL	KL	KL

Prie kai kurių laukų, pavyzdžiui, antraštės kita kalba, reikšminių žodžių, santraukos ir kt., taip pat reikia įrašyti kalbos kodą (pavyzdys KA3).

MDP pavyzdys:

Antraštė kita kalba: pavadinimas	Studies about languages
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	ENG
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	KL

5.5.18. Leidėjo šalis

Leidėjo šalis – tai vienos ar kelių šalių, kuriose dokumentas išleistas, kodai. Naudojamas šalių kodų sąrašas (klasifikatorius SL), parengtas Amerikos Kongreso bibliotekos tinklo ir MARC standartų tobulinimo įstaigos.

Įrašymo tvarka MDP

SL>Leidėjo šalis: kodas	Privalomas, pasikartojantis laukas
SL>Leidėjo šalis: klasifikatorius	Leidėjo kodo klasifikatoriaus santrumpa SL

Pavyzdys SA1. Knygos leidimo šalis – Lietuva

ISBD pavyzdys: *Adair, John. 100 patarimų vadovui. Vilnius : Alma littera, 2006. 206 p. ISBN 9955-24-068-7.*

MDP pavyzdys:

SL>Leidėjo šalis: kodas	LT
SL>Leidėjo šalis: klasifikatorius	SL

5.5.19. UDK indeksas

Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDK) – tai pasaulyje žinoma ir naudojama tarptautinė klasifikacija. UDK indeksais reiškama dokumente nagrinėjama tema ir kartu suteikiama galimybė surasti visus tam tikros tematikos dokumentus. Kai nėra reikšminių žodžių žodynų, paieška pagal reikšminius žodžius ne tokia efektyvi kaip pagal UDK. Todėl nutarta eLABa talpyklos e. dokumentams pateikti ar nustatyti UDK indeksus.

Duomenų šaltiniai:

1. Visas dokumentas (pavyzdys UD1).
2. Kiti išoriniai šaltiniai – LABT katalogai (pavyzdys UD2).
3. *UDK medis* (žr. UDK indekso iš *UDK medžio* nustatymas ir įrašymas).

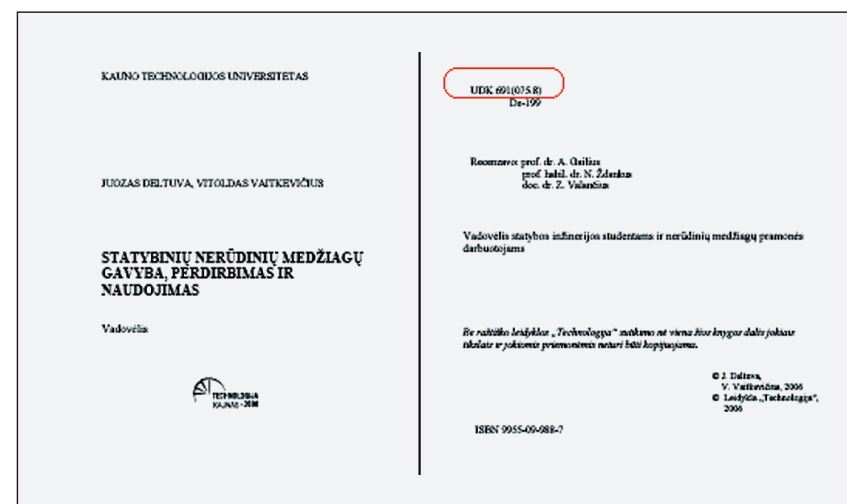
Įrašymo MDP tvarka

UDK indeksas: iš dokumento ar kitų šaltinių	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
UDK indeksas: iš UDK medžio	Privalomas, pasikartojantis laukas

Laukas *UDK indeksas: iš dokumento ar kitų šaltinių* nustatomas remiantis pirmuoju ir antruoju duomenų šaltiniais, o *UDK indeksas – iš UDK medžio* remiantis trečiuoju duomenų šaltiniu.

Tais atvejais, kai laukuose *UDK indeksas: iš dokumento ar kitų šaltinių* ir *UDK indeksas: iš UDK medžio* informacija yra vienoda, ji pildoma tik lauke *UDK indeksas: iš UDK medžio*.

Pavyzdys UD1. Dokumento fragmentas: UDK indeksas pačiame dokumente

MDP pavyzdys:

UDK indeksas: iš dokumento ar kitų šaltinių	691(075)
UDK indeksas: iš UDK medžio	691

Pavyzdys UD2. Dokumento įrašo pavyzdys: UDK indeksas iš LABT katalogo

ISBD pavyzdys: *Matematika ir matematikos dėstymas - 2006 : konferencijos pranešimų medžiaga / Kauno technologijos universitetas. Kaunas : Technologija, 2006. 106 p. ISBN 9955-25-033-X.*

UDK: 51(474.5)(063) + 372.851(474.5)(063)

Detalus įrašas	
Įrašo vaizdavimas: Detalus Kortelė Trumpas UNIMARC	
Įrašas 3 iš 12 ◀◀ įrašas įrašas ▶▶	
Dok. rūšis:	KNYGA
Kalba:	Tekstas: lietuvi, angl; santr: angl
ISBN:	9955-25-033-X
Antraštė:	◀ Matematika ir matematikos dėstymas - 2006 : konferencijos pranešimų medžiaga / Kauno technologijos universitetas
Išleidimo duom.:	◀ Kaunas : Technologija, 2006
Apimtis:	106 p. : iliustr.
Pastaba:	Santr: angl., Tekstas liet., angl.
Rodyklė:	Bibliogr. pranešimų gale.
Tema:	◀ Matematika -- Konferencijos, simpoziumai ir kt. -- Lietuva * Matematika -- Mokyimas -- Konferencijos, simpoziumai ir kt. -- Lietuva
UDK indeksas:	◀ 51(474.5)(063) * 372.851(474.5)(063)
Šalis:	Lietuva
PRIEIGA INTERNETE:	◀ KNYGOS ANOTACIJA, TURINYS ir kt. (e-dokumentas)

MDP pavyzdys:

UDK indeksas: iš dokumento ir kitų šaltinių	51(474.5)(063)	372.85(474.5)(063)
UDK indeksas: iš UDK medžio	51	

5.5.20. UDK indekso nustatymas ir įrašymas

Tiksliai nustatyti UDK indeksą padeda pagal ekspertų rekomendacijas parengta priemonė *UDK medis*.

Priemonė *UDK medis* turi tris galimybes – pagrindinę, vadinamą *UDK medžiu*, ir dvi papildomas, vadinamas *Rodykle* ir *Paieška*. Šios papildomos UDK indekso suradimo galimybės efektyvios tik tuomet, kai ieškomas terminas randamas priemonės *UDK medis* klasifikacijoje. Ši klasifikacija nėra detali ir surasti ieškomą terminą naudojantis *Rodykle* ar *Paieška* ne visada pavyksta. Todėl pagrindinė UDK indekso nustatymo priemonė yra *UDK medis*.

Priemonės UDK medis naudojimas

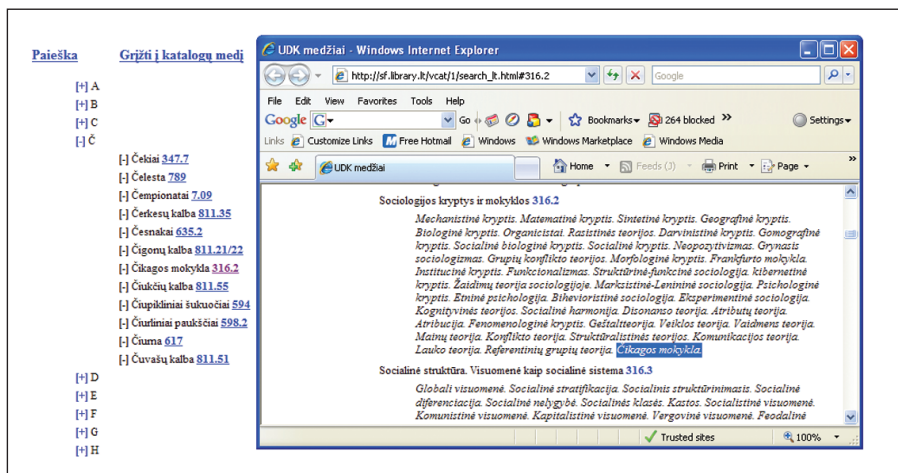
1. UDK medis. Adresu <http://sf.library.lt/vcat/1> atveriamas UDK langas, pateikiantis pagrindinę *UDK medžio* galimybę (5.5.20.1 pav.) (toliau – *UDK medis*).

Paieška	Rodyklė
	[-] Bendrieji mokslo ir kultūros dalykai 0
	[+] Mokslas ir žinija. Mokslatyra. Intelektinio darbo organizacija 001
	[+] Dokumentacija. Knygos. Raštai. Kūryba 002
	[+] Rašto sistemos ir rašto ženklai. Raštas 003
	[-] Kompiuterija. Kompiuterinė technologija. Duomenų tvarkymas 004
	<i>Kompiuterių mokslas ir technologija. Taikomoji informatika. Kompiuterių sandara. Techninė įranga, kompiuterių, programų kompiuterio sąveika. Vartotojo sąsaja. Vartotojo aplinka (kompiuterija). Duomenys. Kompiuterių tinklai. Dirbtinis intelektas. Programos. Programavimo kalbos. Abstraktieji duomenų tipai. Duomenų struktūros. Programavimas. Kompiuterinės konferencijos. Kompiuterinė animacija (technologija). Erdviniai vaizdai. Elektroninio pašto sistemos. Elektroninis paštas. Elektroninė pr</i>
	[+] Valdymas. Vadyba 005
	[+] Standartizacija. Gaminių, operacijų, svarių, matų ir laiko standartai. Metrologija. Chronologija 006
	[+] Veikla ir organizavimas. Komunikacija. Kibernetika 007
	[+] Civilizacija. Kultūra. Progresas 008
	[+] Bibliografija. Bibliografinės priemonės. Katalogai 01
	[+] Bibliotekininkystė 02
	[+] Informaciniai leidiniai. Enciklopedijos. Žinynai 030
	[+] Serialiniai leidiniai 05
	[+] Rankraščiai. Retos knygos 09
	[+] Organizacijos 06
	[+] Spauda. Laikraščiai. Žurnalistika 07
	[+] Filosofija. Psichologija. Logika. Etika 1
	[+] Religija. Teologija 2
	[+] Socialiniai mokslai 3
	[+] Teisė. Jurisprudencija 34
	[+] Matematika ir gamtos mokslai 5
	[+] Medicina 61
	[+] Inžinerija. Technologija 62
	[+] Žemės ūkis ir susijusios sritys. Miškų ūkis. Ūkininkavimas. Laukinės gamtos naudojimas. 63
	[+] Namų ūkio ekonomika. Namų ūkis. Namų ruoša. 64
	[+] Teleryšiai. Leidyba. Knygų prekyba. Buhalterija. Verslas. Ryšiai su visuomene 65

5.5.20.1 pav. UDK medis

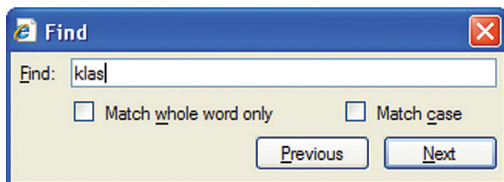
UDK medyje pateikiamos pagrindinės klasifikacijos šakos. Kiekvienos šakos skirsniai išskleidžiami spustelėjus pliuso (+) ženklą. Nuosekliai skleidžiant kiekvieną šaką, galima surasti klasifikuojamo e. dokumento temą atitinkantį UDK indeksą. Tai skaičius skirsnio pabaigoje. Smulčiausių skirsnių paaiškinimuose pateikti terminai (tekstas kursyvu) parodo sąvokos apimtį ir padeda tiksliai nustatyti UDK indeksą. Pasirinkus kokį nors UDK indeksą, pavyzdžiui, **001**, ir spustelėjus, jis įsimenamas ir klavišais *Ctrl+V* įkeliamas į metaduomenis.

2. Rodyklės. Naudojantis priemonės *UDK medis* papildoma galimybe *Rodyklė*, UDK indeksą galima pasirinkti iš abėcėlinės terminų rodyklės. Spaudžiamas mygtukas *Rodyklė*. Pasirenkama abėcėlės raidė ir spustelėjus pliuso (+) ženklą išskleidžiami ta raide prasidedantys terminai. Šalia kiekvieno termino pateiktas jį atitinkantis UDK indeksas. Visada reikia patikslinti, ar dokumento tema atitinka *Rodykle* rasto termino vartojimo sritį. Spustelėkite *Enter* klavišą ant UDK indekso ir atvertame langelyje patikrinkite termino vartojimo sritį (žr. 5.5.20.2 pav.). Jeigu terminas pasirinktas teisingai, įkelkite atitinkamą UDK indeksą į metaduomenis, jeigu ne – grįžkite į terminų sąrašą ir ieškokite kito termino arba UDK indeksui nustatyti naudokitės *UDK medžiu*, prieš tai pasinaudoję nuoroda *Grįžti į katalogų medį*:

5.5.20.2 pav. Termino vartojimo srities patikslinimas

3. Paieška. Naudojantis priemonės *UDK medis* papildoma galimybe *Paieška*, reikalingo termino galima ieškoti visame UDK klasifikacijos tekste. Tam naudojamas mygtukas *Paieška*. Klavišais *Ctrl+F* atveriamas teksto paieškos langelis (5.5.20.3 pav.).

5.5.20.3 pav. Teksto paieškos langelis

Užklauso langelyje užrašomas ieškomas tekstas, pavyzdžiui, *klas* (tai gali būti žodis, žodžių junginys ar žodžio dalis), ir spaudžiant mygtuką *Find Next*, gali būti

surastas reikalingas UDK klasifikacijos skyrius. Jeigu pavyko surasti pasirinktą terminą, įkelkite atitinkamą UDK indeksą į metaduomenis, jeigu ne, naudokitės *Paieška* dar kartą ir ieškokite kito termino arba UDK indeksui nustatyti naudokitės *UDK medžiu*, prieš tai pasinaudoję nuoroda *Grįžti į katalogų medį*.

5.5.21. Mokslo kryptis

Pranešimų ar ETD dokumentų mokslo kryptis nustatoma pagal klasifikatorių MK.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

MK>Mokslo kryptis: kodas	Privalomas, pasikartojantis laukas
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, LT	Privalomas, pasikartojantis laukas
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, EN	Privalomas, pasikartojantis laukas
MK>Mokslo kryptis: klasifikatorius	Mokslo krypties kodo klasifikatoriaus santrumpa MK

ISBD pavyzdys: *Bagdonas, Vaidas. Produktų gamybinės specifikacijos saugyklos internete modelis [Elektroninis išteklius] : magistro tezės / Kauno technologijos universitetas. Informatikos fakultetas. Informacijos sistemų katedra. Kaunas : Lietuvos akademinų bibliotekų tinklas, 2007. 70 p. Prieiga per Lietuvos ETD.*

MDP pavyzdys:

MK>Mokslo kryptis: kodas	09 P
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, LT	Informatika
MK>Mokslo kryptis: pavadinimas, EN	Informatics
MK>Mokslo kryptis: klasifikatorius	MK

5.5.22. Ataskaitos registracijos numeris

Į MDP metaduomenų matricos lauką *Ataskaitos registracijos numeris* įrašomas ataskaitos registracijos Nr., pavyzdžiui, B-05002.

5.5.23. Autorius ir rengėjas

Autoriai (asmenys ar kolektyvai) – tai pirminės intelektualinės atsakomybės už sukurtą dokumento intelektualinį ar meninį turinį atstovai.

Pagrindinis autorius (asmuo ar kolektyvas) – pirmasis arba daugiau tekste išskirtas pirminės intelektualinės atsakomybės atstovas.

Naudojant MDP programą, pagrindinis autorius turi būti įrašomas visuomet, nepriklausomai nuo bendro autorių skaičiaus.

Autorius (asmuo ar kolektyvas) – kiti pirminės intelektualės atsakomybės atstovai, išskyrus pagrindinį autorių.

Rengėjas – tai antrinė intelektualė atsakomybė asmenų ar kolektyvų, dalyvavusių rengiant dokumentą (sudarymo, redagavimo, iliustravimo ir kt. darbai).

Pirmosios ir antrosios intelektualės atsakomybės duomenys yra lygiaverčiai. Tai reiškia, kad ne tik pirmieji duomenys nurodo pagrindinę atsakomybę už dokumentą.

Veikla – tai autoriaus (rengėjo) santykis su aprašomu dokumentu (autorius, sudarytojas, redaktorius ir pan.).

Prieskyra – tai autoriaus (rengėjo) institucija, kuriai skiriama publikacija.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas.

Įrašymo tvarka MDP:

Autorius (asmuo): pavardė, vardas	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių) laukas
Autorius (asmuo): pavardė, vardas (ORIG)	Privalomas (jei duomenys skiriasi nuo lauke <i>Autorius (asmuo): pavardė, vardas</i>), pasikartojantis kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių) laukas
ARV>Autorius (asmuo): veiklos pavadinimas, LT	Privalomas, pasikartojantis (jei yra autoriaus pavardė, vardas) (išskyrus pagrindinį autorių) laukas
ARV>Autorius (asmuo): veiklos pavadinimas, EN	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (asmuo): veiklos kodas	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis (jei yra duomenys) laukas
Autorius (asmuo): veiklos kodo tipas	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (asmuo): klasifikatorius	Privalomas, pasikartojantis laukas (jei yra duomenys). Autoriaus veiklos klasifikatoriaus reikšmė ARV
Autorius (asmuo): prieskyra (e. paštas)	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių)
IN>Autorius (asmuo): prieskyra (institucijos kodas)	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių)

IN>Autorius (asmuo): prieskyra (institucijos pavadinimas, LT)	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių)
IN>Autorius (asmuo): prieskyra (institucijos pavadinimas, EN)	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių)
IN>Autorius (asmuo): klasifikatorius	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių). Institucijų klasifikatoriaus reikšmė IN
Autorius (asmuo): prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Privalomas (jei yra duomenys), pasikartojantis laukas kitam autoriui (išskyrus pagrindinį autorių). Institucijos pavadinimas įrašomas taip, kaip pateikta dokumente

Pastaba. Tokia pat tvarka pildomi ir laukai *Rengėjas (asmuo)*. Į lauką *Autorius (asmuo)* negalima rašyti kitos intelektualės atsakomybės atstovų, pavyzdžiui, sudarytojų, vertėjų ir pan.

Bendrosios taisyklės

1. Visi asmenvardžiai (autoriai ir rengėjai) įrašomi formatu *Pavardė, vardas* (pavyzdžiai AU1 ir AU2).

Pavyzdys AU1. Dokumento fragmentas: pagrindinio autoriaus užrašymas

MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas	Burgis, Bronislovas	
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius	
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (EN)	Author	
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos kodas	AUT	
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos tipas	Standard	
ARV>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	ARV	
Pagrindinis autorius: prieskyra (e. paštas)	Bronislovas.Burgis@ktu.lt	
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos kodas)	1111950581	
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)	Kauno technologijos universitetas	
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)	Kaunas University of Technology	
IN>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	IN	
Pagrindinis autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Kauno technologijos universitetas	
Autorius (asmuo): pavardė, vardas	Čirica, Vygandas	Kulikauskas, Antanas
ARV>Autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius	Autorius
ARV>Autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (EN)	Author	Author
ARV>Autorius: veiklos kodas	AUT	AUT
ARV>Autorius: veiklos tipas	Standard	Standard
ARV>Autorius: klasifikatorius (ARV)	ARV	ARV
Autorius: prieskyra (e. paštas)	vygandas.cirica@ktu.lt	antanas.kulikauskas@ktu.lt
IN I>Autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos kodas)	1111950581	1111950581
IN I>Autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)	Kauno technologijos universitetas	Kauno technologijos universitetas
IN I>Autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)	Kaunas University of Technology	Kaunas University of Technology
IN>Autorius (asmuo): klasifikatorius	IN	IN
Autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Kauno technologijos universitetas	Kauno technologijos universitetas

- Jeigu antraštiniame lape duomenų apie leidinio autorius ar rengėjus nėra, bet jie randami dokumento antraštinio lapo kitoje pusėje, prieduose, anotacijose, metrikoje ar kitur, jie įrašomi.

Pavyzdys AU2. Dokumento fragmentas: asmenvardžių šaltinis ir užrašymas

MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas	Burgis, Bronislovas			
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius			
...	...			
Autorius (asmuo): pavardė, vardas	Čirica, Vygandas	Kulikauskas, Antanas	Lašienė, Audronė	Smolinskas, Jonas
ARV>Autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius	Autorius	Autorius	Autorius
...
Rengėjas (asmuo): pavardė, vardas	Burgis, Bronislovas			
ARV I>Rengėjas (asmuo): I veiklos pavadinimas, LT	Redaktorius			
...

- Asmenvardžiai bei kolektyvų vardai į laukus *Pagrindinis autorius ar autorius/rengėjas (asmuo): pavardė, vardas* ar *Autorius/rengėjas (kolektyvas): pavadinimas*

rašomi autentiškai. Ar dokumente pateikta vardo forma yra autentiška, patikslinama LNB ADB (<http://www.libis.lt> arba <http://aleph.library.lt>) arba klasifikatoriuje IN. Institucijų pavadinimai dar gali būti tikslinami institucijų registre (<http://www.kada.lt>). Jei autoriaus ar rengėjo (asmens ar kolektyvo) duomenų pateikimas dokumente skiriasi nuo autentiškos jų formos, tuomet ją reikia įrašyti į laukus *Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas (ORIG)*, *Autorius (asmuo): pavardė, vardas (ORIG)*, *Rengėjas (asmuo): pavardė, vardas (ORIG)*, *Autorius (kolektyvas): pavadinimas (ORIG)*, *Rengėjas (kolektyvas): pavadinimas (ORIG)*. Jei vardų autentiška forma nesiskiria nuo pateiktos dokumente, minėtų laukų pildyti nereikia. Autoriaus prieskyros institucijos pavadinimą, kaip jis pateiktas dokumente, reikia įrašyti lauke *Autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)* tuo atveju, jei jis skiriasi nuo įrašyto lauke *Autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas)*.

Pavyzdys AU3. Dokumento fragmentas: Autentiško ir pateikto dokumente autoriaus vardo užrašymas

Liet. matem. rink., 46, No. 2, 2006, 159–179

О ВЫЧИСЛЕНИИ МОМЕНТОВ ЛЕСТНИЧНЫХ ВЫСОТ*

А.К. Алешкявичене

Институт математики и информатики, Академийос 4, 08663 Вильнюс, Литва
(e-mail: stat@ktl.mii.lt)

Резюме. Пусть X, X_1, X_2, \dots – независимые одинаково распределенные случайные величины, $F(x) = P\{X < x\}$, $S_0 = 0$, $S_n = \sum_{i=1}^n X_i$. Рассматриваются случайные величины Z_+ и Z_- – лестничные высоты, которые являются первой положительной суммой и первой неположительной суммой соответственно в случайном блуждании $\{S_n\}$, $n = 0, 1, 2, \dots$. Вычислены три первых (в случае $EX = 0$ – четыре) момента величины Z_+ и Z_- в качественно различных случаях $EX > 0$, $EX < 0$ и $EX = 0$.

MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas	Aleškevičienė, Aldona
Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas (ORIG)	Алешкявичене, А.К.
ARV> Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius
ARV> Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (EN)	Author
ARV> Pagrindinis autorius: veiklos kodas	AUT
ARV> Pagrindinis autorius: veiklos tipas	Standard
ARV> Pagrindinis autorius: klasifikatorius	ARV
Pagrindinis autorius: prieskyra (e. paštas)	stat@ktl.mii.lt
IN I> Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos kodas)	11195557
IN I> Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)	Математики и информатики институтас
IN I> Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)	Institute of Matematics and Informatics
IN>Autorius (asmuo): klasifikatorius	IN
Pagrindinis autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Институт математики и информатики

Pavyzdys AU3. Dokumento fragmentas: Kolektyvo vardo patikslinimas ir užrašymas

Vytautas Magnus University
Lithuanian Energy Institute

Study program:
HYDROGEN ENERGY TECHNOLOGIES

Liudas PRANEVIČIUS

PLASMA HYDROGENATION OF
METAL AND
ALLOY THIN FILMS

Kolektyvo pavadinimo paieška LNB ADB:

The screenshot shows the LNB ADB search interface. At the top, there is a search bar with the text 'Iveskite žodį arba frazę:' and a dropdown menu for 'Pasirinkite rodyklę:' set to 'Kolektyvų pavadinimai'. Below the search bar, there is a table of search results. The table has columns for 'Irašų kiekis', 'Nuor.', and 'Tekstas'. The results list various institutions, with 'Vytautas Magnus University' highlighted in red. To the right of the search bar, there is a list of 'Kolektyvas' (Collection) options, including 'Vytauto Didžiojo universitetas', 'Kauno Vytauto Didžiojo universitetas', 'L'Université de Vytautas le Grand', 'L'Université Vytautas Magnus', 'Universitas Vytauti Magni', 'Universitatis Vytauti Magni', 'V. M. Universitatis', 'VDU', 'Vytauta Dižā universitāte', 'Vytautas Great University', 'Vytautas Magnus Universitāt', and 'Vytautas Magnus University'.

MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas	Pranevičius, Liudvikas
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo):veiklos pavadinimas (LT)	Autorius
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo):veiklos pavadinimas (EN)	Author
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos kodas	AUT
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos tipas	Standard
ARV>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	ARV
Pagrindinis autorius: prieskyra (e. paštas)	l.pranevicius@if.vdu.lt
IN I>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos kodas)	111950396
IN I>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)	Vytauto Didžiojo universitetas
IN I>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)	Vytautas Magnus University
IN II>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (II institucijos kodas)	111955219
IN II>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (II institucijos pavadinimas, LT)	Lietuvos energetikos institutas

IN II>Pagrindinis autorius (asmuo): prieskyra (II institucijos pavadinimas, EN)	Lithuanian Energy Institute
IN>Pagrindinis autorius (asmuo): klasifikatorius	IN
Pagrindinis autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Vytautas Magnus University; Lithuanian Energy Institute

- Prie asmenvardžių ar kolektyvų pavadinimų pateikti profesijos ar mokslo laipsniai, pareigos, datos, adresai, titulai nerašomi.
- Jeigu rengėjas turi daugiau nei vieną veiklą (bet ne daugiau kaip tris), jos įrašomos atitinkamuose ARV I>, ARV II> ir ARV III> laukuose.

Pavyzdys AU5. Kelių rengėjo veiklų užrašymas

ISBD pavyzdys: *Vislicietis, Jonas. Prūsų karas = Bellum prutenum / parengė ir išvertė Eugenija Ulčinaitė. Vilnius : Mintis, 1997. 158 p. ISBN 5-417-00753-6.*

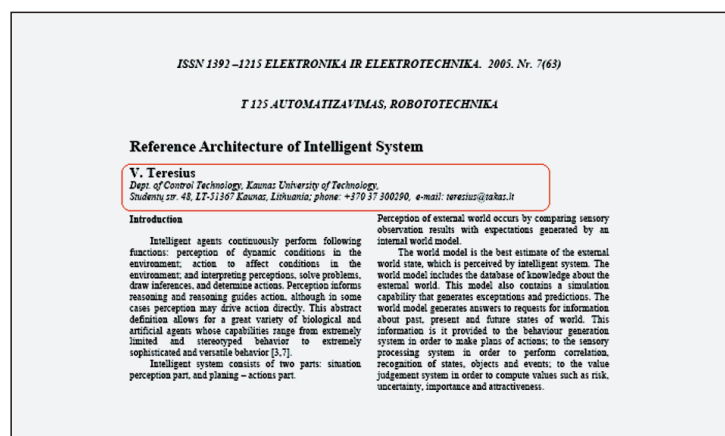
MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius: pavardė, vardas	Vislicietis, Jonas
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos pavadinimas, LT	Autorius
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos pavadinimas, EN	Author
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos kodas	AUT
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos kodo tipas	Standard
ARV>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	ARV
Rengėjas (asmuo): pavardė, vardas	Ulčinaitė, Eugenija
ARV I>Rengėjas (asmuo): I veiklos pavadinimas, LT	Parengėjas
ARV I>Rengėjas (asmuo): I veiklos pavadinimas, EN	Creator
ARV I>Rengėjas (asmuo): I veiklos kodas	9PA
ARV I>Rengėjas (asmuo): I veiklos kodo tipas	Non-standard
ARV II>Rengėjas (asmuo): II veiklos pavadinimas, LT	Vertėjas
ARV II>Rengėjas (asmuo): II veiklos pavadinimas, EN	Translator
ARV II>Rengėjas (asmuo): II veiklos kodas	TRL
ARV II>Rengėjas (asmuo): II veiklos kodo tipas	Standard

- Prieskyra knygoms gali sutapti su rengėjo (kolektyvo) lauke nurodyta informacija arba pateikta kitose dokumento vietose (pavyzdžiai AU1 ir AU3); straipsniuose iš serialinių leidinių, renginių pranešimuose prieskyra dažniausiai pateikiama šalia asmenvardžio.
- Jei autorius priskiria publikaciją kelioms institucijoms, jos įrašomos atitinkamuose „IN I>“ ir „IN II>“ laukuose, o *Autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)* lauke įrašomos visos prieskyroje pateiktos institucijos taip,

kaip jos nurodytos dokumente, atskiriant vieną nuo kitos kablitaškiu. Kai autorius yra užsienietis ir iš institucijos pavadinimo neaišku, kokios šalies ta institucija, minėtame lauke įrašome institucijos ir šalies pavadinimą, pavyzdžiui, *Applied Plant Research, Research Unit Fruit, The Netherlands*.

Pavyzdys AU6. Dokumento fragmentas: prieskyros užrašymas

MDP pavyzdys:

Pagrindinis autorius (asmuo): pavardė, vardas	Teresius, V.
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (LT)	Autorius
ARV>Pagrindinis autorius (asmuo): veiklos pavadinimas (EN)	Author
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos kodas	AUT
ARV>Pagrindinis autorius: veiklos tipas	Standard
ARV>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	ARV
Pagrindinis autorius: prieskyra (e. paštas)	teresius@takas.lt
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos kodas)	1111950581
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, LT)	Kauno technologijos universitetas
IN I>Pagrindinis autorius: prieskyra (I institucijos pavadinimas, EN)	Kaunas University of Technology
IN>Pagrindinis autorius: klasifikatorius	IN
Pagrindinis autorius: prieskyra (institucijos pavadinimas, ORIG)	Dept. of Control Technology, Kaunas University of Technology

5.5.24. Kolektyvas

Kolektyvo kaip autoriaus ar rengėjo apibūdinimus žr. 5.5.23 skyrelyje.

Įrašymo tvarka MDP

Autorius (kolektyvas): pavadinimas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Autorius (kolektyvas): pavadinimas (ORIG)	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (kolektyvas): veiklos pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (kolektyvas): veiklos pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (kolektyvas): veiklos kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (kolektyvas): veiklos kodo tipas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
ARV>Autorius (kolektyvas): klasifikatorius	Veiklos klasifikatoriaus reikšmė ARV

Pastaba. Tokia pat tvarka pildomi ir *Rengėjo (kolektyvo)* laukai.

1. Kolektyvas kaip autorius/rengėjas pateikiamas tokiais atvejais:
 - Aprašant administracinės finansinės veiklos dokumentus: veiklos programą, ataskaitas, nuostatus, planus, susirinkimų protokolus, pranešimus apie darbo rezultatus ir pan., finansinės veiklos ataskaitas, sąmatas ir pan., darbo tvarkos taisykles, pareigybių aprašymus, administracijos nutarimus, įsakymus ir pan.
 - Aprašant teisinius ir normatyvinius dokumentus: įstatymus, juridinę galią turinčius nutarimus, dekretus, sutartis ir jų projektus, vyriausybės ir vykdomosios valdžios institucijų sprendimus, potvarkius, teismų bylas ir nuosprendžius, teisinius aktus.
2. Jei kolektyvo (autoriaus ar rengėjo) pavadinimas rodo, kad jis priklauso didesnei organizacijai, šios organizacijos pavadinimas taip pat pateikiamas su visomis tarpinėmis dalimis, būtinomis kolektyvui identifikuoti. Kolektyvo sudedamosios dalys skiriamos tašku ir tarpu.

Pavyzdys AU7. Kolektyvo sudedamųjų dalių užrašymas

ISBD pavyzdys: *Baršauskienė, Viktorija; Mačerinskienė, Irena. Studijų darbų parengimo tvarka : mokomoji knyga / Kauno technologijos universitetas. Socialinių mokslų fakultetas. 5-asis leid. Kaunas : Technologija, 2006. 77 p. ISBN 9955-09-064-2.*

MDP pavyzdys:

Rengėjas (kolektyvas): pavadinimas	Kauno technologijos universitetas. Socialinių mokslų fakultetas.
ARV I>Rengėjas (kolektyvas): I veiklos pavadinimas, LT	Atsakingas kolektyvas
ARV I>Rengėjas (kolektyvas): I veiklos pavadinimas, EN	Responsible collective
ARV I>Rengėjas (kolektyvas): I veiklos kodas	9AT
ARV I>Rengėjas (kolektyvas): I veiklos kodo tipas	Non-standard
ARV>Rengėjas (kolektyvas): klasifikatorius	ARV

5.5.25. Antraštės

Pagrindinė antraštė – tai svarbiausioji dokumento antraštė (pavadinimas), pateikta antraštiniame puslapyje ar antraštinio puslapio pakaitale.

Pagrindinė antraštė: dalies numeris – dokumentų, kurie identifikuojami pagal pagrindinę (bendrą) antraštę ir dalies numerį, dalies (tomo ar pan.) numeris.

Pagrindinė antraštė: dalies antraštė – dokumentų, kurie identifikuojami pagal pagrindinę (bendrą) antraštę ir dalies antraštę, dalies (tomo ar pan.) antraštė.

Antraštė kita kalba – tai antraštė kita kalba (pagrindinės antraštės vertimas). Gali būti viena ar kelios. Antraštė būtinai turi būti išversta į anglų ir lietuvių kalbas.

Dalies numeris kita kalba – tai dalies (tomo ar pan.) numeris kita kalba.

Dalies antraštė kita kalba – tai dalies (tomo ar pan.) antraštė kita kalba.

Antraštė – tas pats, kas pagrindinė antraštė.

Kita antraštė – tai visos kitos (išskyrus pagrindinę ir antraštes kitomis kalbomis) dokumente pateiktos antraštės, taip pat paantraštės, jeigu jos, atskirtos nuo pagrindinės antraštės, gali padėti surasti dokumentą ar jį identifikuoti.

Duomenų šaltinis. Antraštinis lapas.

Jrašymo tvarka MDP

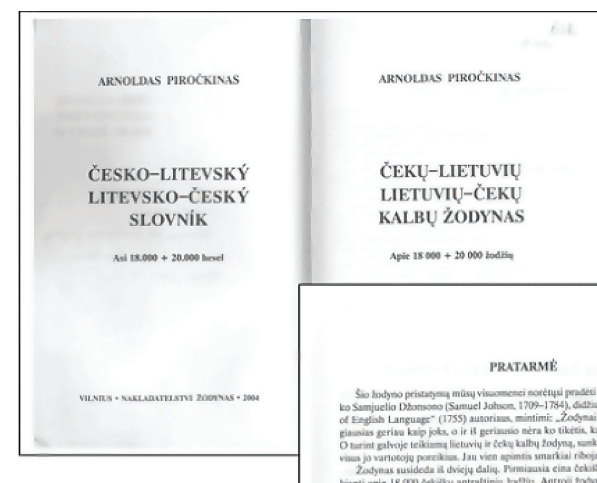
Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Pagrindinė antraštė: dalies numeris	Neprivalomas, pasikartojantis (išskyrus knygos įrašą) laukas
Pagrindinė antraštė: dalies antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis (išskyrus knygos įrašą) laukas

Antraštė kita kalba	Privalomas (išskyrus serijos, žurnalo numerio, renginio įrašą), pasikartojantis laukas
Antraštė kita kalba: dalies numeris	Neprivalomas (išskyrus serijos ir renginio įrašą), pasikartojantis laukas
Antraštė kita kalba: dalies antraštė	Neprivalomas (išskyrus serijos ir renginio įrašą), pasikartojantis laukas
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	Privalomas (išskyrus serijos, žurnalo numerio, renginio įrašą), pasikartojantis laukas
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	Privalomas (išskyrus serijos, žurnalo numerio, renginio įrašą), pasikartojantis laukas
Kita antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Bendrosios taisyklės

1. Jei antraštiniame puslapyje yra kelios lygiavertės antraštės, pagrindine laikoma poligrafijos būdu išskirta antraštė. Jei poligrafijos būdu neišskirta nė viena antraštė, pagrindine antrašte laikoma pirmoji antraštinio puslapio antraštė.
2. Jeigu dokumento antraštė antraštiniame puslapyje (ar kituose lapuose) pateikta keliomis kalbomis, pagrindine antrašte įrašoma teksto kalbą atitinkanti antraštė.
3. Antraštė rašoma tokia, kokia ji yra pateikta: su kirčio, diakritiniais ženklais ir pan.
4. Antraštėje žodžiai netrumpinami, nebent tai būtų padaryta dokumente.

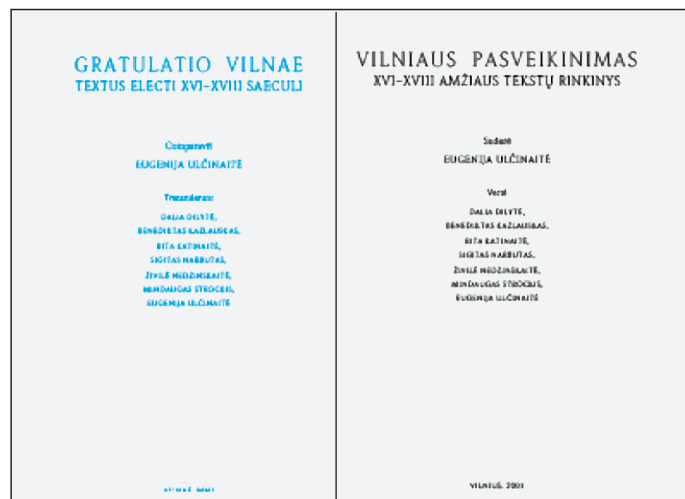
Pavyzdys AN1. Dokumento fragmentas: antraštė, ją aiškinantis tekstas, antraštė kita kalba

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Čekų–lietuvių, lietuvių–čekų kalbų žodynas : apie 18 000 + 26 000 žodžių
Antraštė kita kalba	Česko–litevský litevsko–český slovník

Pavyzdys AN2. Dokumento fragmentas: antraštė kita kalba, kita antraštė

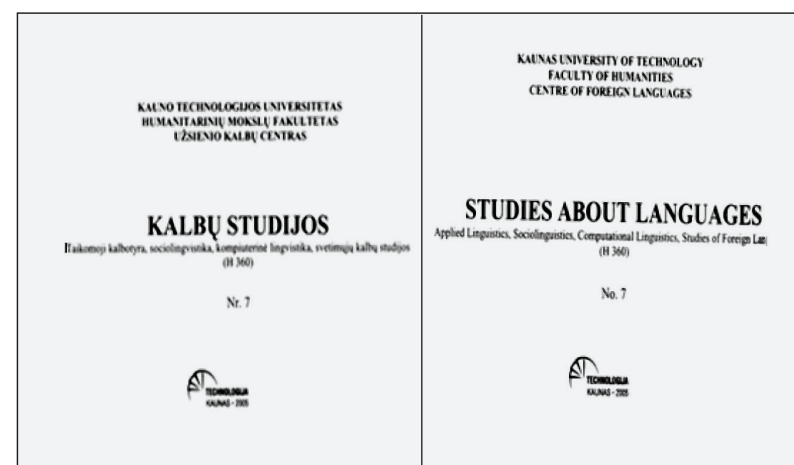

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Vilniaus pasveikinimas
Antraštė kita kalba: pavadinimas	Gratulatio Vilnae
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	LOT
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	KL
Kita antraštė	XVI–XVIII amžiaus tekstų rinkinys

5. Prie pagrindinės antraštės gali būti pateikta informacija, susijusi su pagrindine antrašte (tekstas, kuriuo paaiškinama pagrindinė dokumento antraštė ar/ir suteikiama papildoma informacija apie dokumento turinį, žanrą, tipą, paskirtį ir pan., taip pat duomenys apie dokumento tęstinumą, vertimą, adaptaciją, įžanginius straipsnius, bibliografiją ir pan.). Ši informacija rašoma po antraštės mažąja raide, prieš ją dedamas dvitaškis su tarpais iš abiejų pusių.

Pavyzdys AN3. Žurnalo fragmentas: antraštės nustatymas

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Kalbų studijos : taikomoji kalbotyra, sociolingvistika, svetimųjų kalbų studijos (H 360)
Antraštė kita kalba: pavadinimas	Studies about languages : linguistics, sociolinguistics, studies of foreign languages (H 360)
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	ENG
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	KL

6. Antraštės kalbai ir skyrybos ženklai nekeičiami. Jeigu vienos grupės duomenys, aiškinantys antraštę, dokumente pateikti nesusieti gramatiniais ryšiais ir tarp jų nėra jokio skyrybos ženklo, tarp jų dedamas kablelis arba taškas.

Pavyzdys AN4. Dokumento antraštė, antraštę aiškinantys tekstai

ISBD pavyzdys: *The Baltic travel guide '95 : Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Kaliningrad : maps, services, addresses, phones. [Vilnius : Vilniaus TeleMedia, 1995]. 23, 58, 94 p.*

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	The Baltic travel guide '95 : Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, Kaliningrad : maps, services, addresses, phones
----------------------------------	--

7. Didžiosios raidės rašomos pagal antraštės kalbos gramatines taisykles. Anglų kalbos pavadinimuose žodžiai dažnai rašomi didžiosiomis raidėmis. Jos pakeičiamos mažosiomis raidėmis. Didžiąja raide rašomi tik tikriniai ir vokiečių kalbos daiktavardžiai.

Pavyzdys AN5. Dokumento fragmentas: antraštė anglų kalba

Effect of Prolactin on Peritoneal Macrophages in Endometriosis

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Effect of prolactin on peritoneal macrophages in endometriosis
----------------------------------	--

Pavyzdys AN6. Dokumento fragmentas: antraštė vokiečių kalba

Historische Tradition und Politik
Die Sowjetrepublik Litauen und das Kaliningrader Gebiet

MDP pavyzdžiui:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Historische Tradition und Politik
Antraštė kita kalba: pavadinimas	die Sowjetrepublik Litauen und das Kaliningrader Gebiet
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	GER
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	KL

8. Ženkliai, kurių negalima įrašyti techniškai (pavyzdžiui, matematikos ar chemijos formulės), praleidžiami. Praleistas tekstas žymimas daugtaškiu laužtiniuose skliaustuose [...].

5.5.26. Serijos, žurnalo, šaltinio antraštė

- Jeigu periodinio leidinio antraštėje rišliu tekstu yra pateiktas leidinį rengiančio kolektyvo pavadinimas, jį laikykite pagrindinės antraštės dalimi, pavyzdžiui, *Lietuvių katalikų mokslų akademijos suvažiavimo darbai*.
- Jeigu abejojate, ar pagrindiniame duomenų šaltinyje pateiktas kolektyvo pavadinimas (arba jo pavadinimo santrumpa) yra antraštės dalis, ar priklauso rengimo duomenų grupei, pagrindinės antraštės vietoje užrašykite dažniausiai dokumente (nugarėlėje, viršelyje, prieštekstiniame lau-

kelyje, leidyklinėje eilutėje ir kt.) pasikartojantį ir/ar dažniausiai kituose bibliografiniuose šaltiniuose (rodyklėse, sąrašuose ir kt.) minimą antraštės variantą.

- Jei aprašomas periodinis leidinys sudaro kitu pavadinimu leidžiamų periodinių leidinių dalį, o jo pagrindiniame duomenų šaltinyje užrašyta bendroji (visus leidinius) ir dalinė (vieną leidinių dalį įvardijanti) antraštė, pagrindinės antraštės vietoje pirmiausia užrašykite bendrąją, po to dalinę antraštę. Prieš dalinę antraštę dėkite tašką. Jeigu loginis ryšys tarp bendrosios ir dalinės antraštės nėra visiškai aiškus, antraštes užrašykite pagrindiniame duomenų šaltinyje esama tvarka.

Pavyzdys AN7. Žurnalo antraštės nustatymas

ISBD pavyzdys: *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas = Education. Physical training. Sport : mokslo darbai / Lietuvos kūno kultūros institutas. 29 (1998)-. Kaunas : Lietuvos kūno kultūros institutas, 1998-*.

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas : mokslo darbai
Antraštė kita kalba: pavadinimas	Education. Physical training. Sport : research works
KL>Antraštė kita kalba: kalbos kodas	ENG
KL>Antraštė kita kalba: klasifikatorius	KL

- Antraštę dažnai papildo raidinis ar skaitinis periodinių leidinių dalies numeris ir dalinė antraštė. Šie duomenys rašomi po antraštės.

Pavyzdys AN8. Žurnalo antraštės nustatymas

ISBD pavyzdys: *Klaipėdos mokslo darbai. Serija D. Technikos mokslai / Klaipėdos universitetas. Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla. T. 1 (1994)-. ISSN 1392-0642.*

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Klaipėdos mokslo darbai
Pagrindinė antraštė: dalies numeris	Serija D
Pagrindinė antraštė: dalies antraštė	Technikos mokslai

- Pasikeitus žurnalo antraštei, rengiamas naujas žurnalo įrašas.

Pavyzdys AN9. Žurnalo antraštės pasikeitimas

ISBD pavyzdys: **Tarp knygų** : Lietuvos kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mėnesinis žurnalas. 1991, Nr. 1(384)-. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 1991-. ISSN 0868-8826. **Anksčiau leistas: Bibliotekų darbas**. ISSN 0135-6143.

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Tarp knygų : Lietuvos kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos mėnesinis žurnalas
----------------------------------	---

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Bibliotekų darbas : biuletėnis
----------------------------------	--------------------------------

5.5.27. Kita antraštė

1. Visos kitos antraštės, reikalingos paieškai ir identifikavimui, rašomos į lauką *Kita antraštė*. Visiškai nereikšmingų tekstų nerašykite, o tuos, kurie tikrai paaiškina antraštę, bet jos neidentifikuoja, rašykite į pagrindinės antraštės elementą.

Pavyzdys AN10. Dokumento antraštė, ją aiškinantis tekstas bei kita antraštė

ISBD pavyzdys: *Nuo gotikos iki romantizmo : senoji Lietuvos dailė : straipsnių rinkinys / sudarė I. Vaišvilaitė*. Vilnius: Academia, 1992. 342 p. ISBN 5-89942-145-2.

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Nuo gotikos iki romantizmo : straipsnių rinkinys
Kita antraštė	Senoji Lietuvos dailė

Pavyzdys AN11. Dokumento antraštė, ją aiškinantis tekstas bei kita antraštė

ISBD pavyzdys: *Lietuviškoji knyga : istorijos metmenys : nuo rašto atsiradimo Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais / Audronė Glosienė ... [et al.]*. Vilnius : Vilspsa, 1996. 226 p. ISBN 9986-14-062-5.

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Lietuviškoji knyga : istorijos metmenys
Kita antraštė	Nuo rašto atsiradimo Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais

2. Datas ar vietovardžiai, pateikti kitos antraštės pabaigoje ir gramatiškai nesusieti su kitu tekstu, apraše atskiriami kableliu. Jeigu kitoje antraštėje esančios datos gramatiškai susietos su kitu paantraštės tekstu, išskirtos kableliu ar pateiktos skliaustuose, jos įrašomos taip, kaip yra dokumente.

5.5.28. Daugiatomių dokumentų antraštės**Pavyzdys AN12. Daugiatomių dokumentų antraštės**

	Knygos autorius	Atsakingoji redaktorė Birutė Burauskaitė
	Knygos pavadinimas	Lietuvos gyventojų genocidas, 1939–1941 (A–Ž) t. 1
	ISBN	9986-757-28-2
	Puslapių skaičius	976
	Formatas ir viršeliai	22X29, kieti viršeliai
Anotacija (trumpas knygos pristatymas)	Tai daugiatomio leidinio pirmasis tomas, kuriame pateikti išsamūs duomenys apie 1939–1941 m. Lietuvoje vykdyto sovietinio genocido aukas.	

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Lietuvos gyventojų genocidas, 1939–1941 (A–Ž)
Pagrindinė antraštė: dalies numeris	T. 1

Pavyzdys AN13. Daugiatomių dokumentų antraštės

ISBD pavyzdys: *Statau ir remontuoju namą : [informacinis leidinys] / Lietuvos informacijos institutas*. Vilnius : Lietuvos informacijos institutas, 1994–1998. 13 t. : iliustr. ISBN 9986-12-015-2.

D. 10: *Šilumos taupymo patirtis. Efektyvios medžiagos renovacijai*. 1997. 243 p. ISBN 9986-12-129-9.

MDP pavyzdys:

Pagrindinė antraštė: pavadinimas	Statau ir remontuoju namą : [informacinis leidinys]
Pagrindinė antraštė: dalies numeris	D. 10
Pagrindinė antraštė: dalies antraštė	Šilumos taupymo patirtis. Efektyvios medžiagos renovacijai

Daugiatomiaji, serialiniai ir kt. dokumentai turi ar gali turėti numeruojamą dalių. Jeigu dalies numeris rašomas lauko ar sakinio pradžioje, dalies numerio žymėjimas rašomas didžiąja raide; dalies numerio žymėjimas sakinio ar lauko viduryje (toliau esančioje lentelėje žymėjimas skliausteliuose) dažniausiai rašomas mažąja raide, išskyrus atvejus, kai reikia vadovautis kalbos gramatikos taisyklėmis ar šalyje susiklosčiusiomis dokumentų aprašymo tradicijomis. Šioje lentelėje pateikti dažniausiai naudojami dokumento dalių numeracijos žymėjimo trumpinimai:

Kalba	Numeracijos santrumpos	Pavyzdžiai
<u>Lietuvių kalba:</u>	T. (t.) – tomas	<i>T. 33, sqs. 2 (1998)</i>
	D. (d.) – dalis	<i>D. 1, t. 1</i> <i>T. 1, d. 2</i>
	Nr. – numeris	<i>Nr. 8</i> <i>Nr. 28 (1996)</i>
	Sąs. (sąs.) – sąsiuvinis	<i>Sqs. 15</i> <i>T. 33, sqs. 2 (1998)</i>
	Kn. – knyga	<i>Kn. 22</i>
<u>Anglų kalba:</u>	Vol. (vol.) – volume (tomas)	<i>Vol. 26, no. 4</i>
	Pt. (pt.) – part (dalis)	<i>Pt. 5</i> <i>Vol. 24, pt. 1 (1996)-</i>
	No. (no.) – number (numeris)	<i>No. 10</i> <i>Vol. 26, no. 4</i>
	Iss. (iss.) – issue (leidimas)	<i>Issue 1 (Mar. 30/Apr. 5 2007)-Issue 9 (25 May 2007)</i>
	Bk. – book	<i>Bk. 12</i>
<u>Vokiečių kalba:</u>	Bd. – Band (tomas)	<i>Bd. 1 (2004)</i>
	Nr. – Nummer (numeris)	<i>Nr. 163 (März 2004)-</i> <i>Jg. 33, Nr.11 (September 1999)-</i>
	H. – Heft (sąsiuvinis)	<i>Bd. 1, H. 1 (Nov. 2006)</i> <i>Bd. 2, H. 1 (Feb. 2006)</i> <i>Bd. 12, H.1 (Jan. 1954) - Bd. 19, H. 4 (Dez. 1961)</i>
	Teil., T. – Teil (dalis)	<i>T. 5</i> <i>Bd. 1, T. 1</i>
<u>Lenkų kalba:</u>	Tom, T. (t.) – tom (tomas)	<i>T. 1, nr 1 (rok 2005)</i> <i>T. 1, nr 1 (2005)-</i>
	Cz. (cz.) – część (dalis)	<i>T. 1, cz. 1</i>

Kalba	Numeracijos santrumpos	Pavyzdžiai
<u>Lenkų kalba:</u>	Nr (nr) – numer (numeris)	<i>[Nr 1]-</i> <i>T. 14, nr 1-2 (stycz.-czerw. 1982)-</i>
	Zesz., Z. (z.) – zeszyt (sąsiuvinis)	<i>Z. 1</i>
<u>Rusų kalba:</u>	T. (т.) – том (tomas)	<i>T. 5, ч. 1</i>
	Ч. (ч.) – часть (dalis)	<i>Ч. 1</i>
	№ – номер (numeris)	<i>№ 5</i>

Pastaba. Jeigu nėra numeracijos žymėjimo leidinyje, ją (numanomą) gali įrašyti sudarytojas. Numanomas numerio žymėjimas rašomas laužtiniuose skliaustuose pagrindinės leidinio antraštės kalba, pavyzdžiui, [Nr. 1].

5.5.29. Dokumento išleidimo vieta, leidėjas, data

Vieta – tai dokumento išleidimo vieta (leidėjo buvimo vieta, paprastai miestas). Jeigu leidėjo įstaiga yra skirtingų šalių vietovėse, įrašoma ta vietovė, kuri daugiau susijusi su dokumento išleidimu ir platinimu.

Leidėjas – tai leidyklos ar asmens (kolektyvo) leidėjo pavadinimas.

Data – tai dokumento išleidimo data.

Duomenų šaltinis. Šaltinis – visas dokumentas. Duomenų pirmumo teisės neturi nė viena dokumento dalis. Iš kelių pateiktų analogiškų duomenų variantų pasirenkamas ir išleidimo duomenyse įrašomas išsamiausias ir teisingiausias.

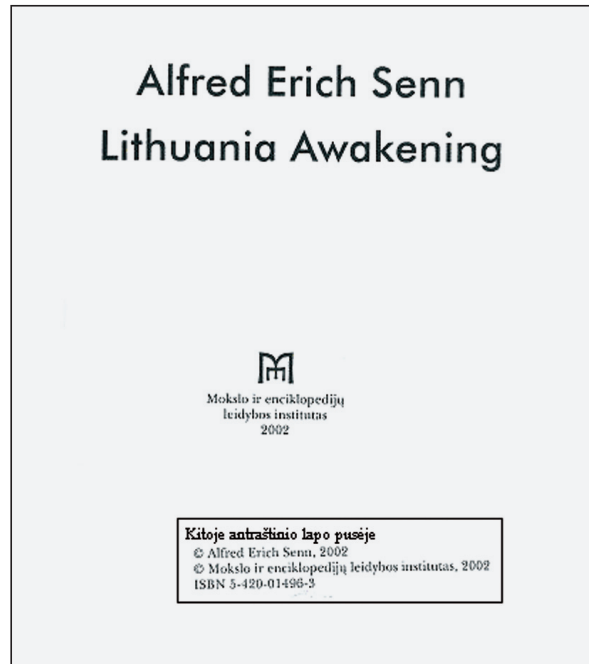
Įrašymo tvarka MDP:

Išleidimas: vieta	Privalomas, pasikartojantis laukas (išskyrus ETD dokumentus ir ataskaitas)
Išleidimas: leidėjas	Privalomas, pasikartojantis laukas
Išleidimas: data (nuo)	Privalomas, nepasikartojantis laukas

Bendrosios taisyklės

1. Duomenys iš kitų informacijos šaltinių rašomi laužtiniuose skliaustuose.
2. Jeigu dokumente išleidimo vieta ir/ar leidėjas pateikti ne dokumento kalba, išleidimo duomenyse įrašoma taip, kaip yra dokumente.

Pavyzdys SK1. Dokumento fragmentas: išleidimo duomenys ta kalba, kaip dokumente

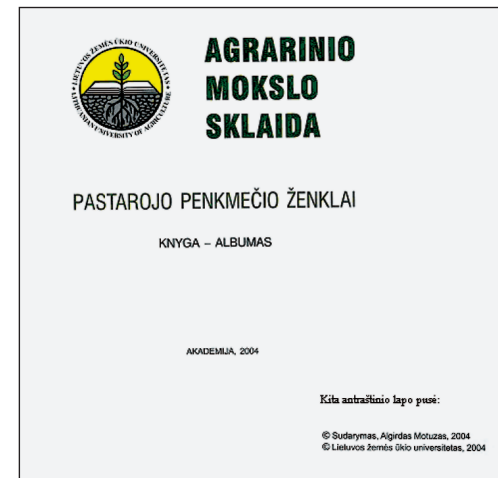

MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Vilnius
Išleidimas: leidėjas	Mokslų ir enciklopedijų leidybos institutas
Išleidimas: data (nuo)	2002

3. Jeigu analogiški duomenys pateikti keliomis kalbomis, pasirenkami dokumento kalbą atitinkantys duomenys.
4. Rašomas miestas ar kita vietovė, kurioje yra dokumento leidėjo įstaiga.
5. Žodžių gramatinė kategorija, linksniai ir gramatiniai ryšiai nekeičiami.
6. Skirtingų miestų ar kt. vietovių pavadinimai gali sutapti. Tais atvejais šalia vietovardžio ta pačia kalba parašoma, kurioje šalyje yra ši vietovė. Patikslinimai rašomi skliaustuose ta pačia kalba ir tais pačiais rašto ženklais, kaip ir vietovės pavadinimas.
 - a) Lietuvos vietovardžiai lietuviškuose leidiniuose tikslinami rajono pavadinimu. Vartojamas rajono trumpinimas r., pavyzdžiui: Akademija (Kauno r.), Akademija (Kėdainių r.).

Pavyzdys SK2. Dokumento fragmentas: išleidimo vietos patikslinimas

MDP pavyzdys:

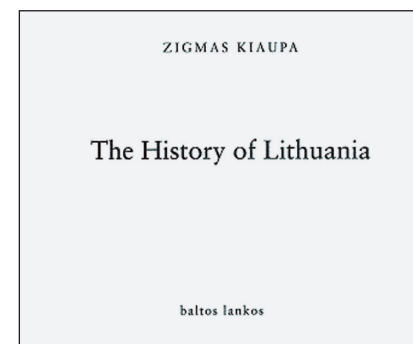
Išleidimas: vieta	Akademija (Kauno r.)
Išleidimas: leidėjas	Lietuvos žemės ūkio universitetas
Išleidimas: data (nuo)	2004

- b) Jungtinių Amerikos Valstijų vietovardžiai tikslinami visada, pavyzdžiui, Philadelphia [Pa.].

5.5.30. Leidinio išleidimo vietovės nustatymas

1. Vietovę galima sužinoti iš leidėjo vardo ar iš kitų šaltinių, ji įrašoma laužtiniuose skliaustuose vardininko linksniu, pavyzdžiui, [Kaunas], kai leidėja yra Kauno kolegija.

Pavyzdys SK3. Dokumento fragmentas: skelbimo vieta nustatoma pagal leidėją

MDP pavyzdys:

Vieta	[Vilnius]
Leidėjas	Baltos lankos

2. Jeigu dokumente nurodytos vietovės yra susijusios su tuo pačiu leidėju, skelbimo duomenyse įrašoma tik viena tikroji dokumento paskelbimo vieta.

Pavyzdys SK4. Dokumento fragmentas: kelios skelbimo vietos

MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Kaunas
Išleidimas: leidėjas	Vilius
Išleidimas: data	1993

3. Jeigu dokumente nurodytos vietovės yra susijusios su skirtingais leidėjais, skelbimo duomenyse įrašoma kiekvieno (bet ne daugiau kaip dviejų) leidėjo buvimo vieta.

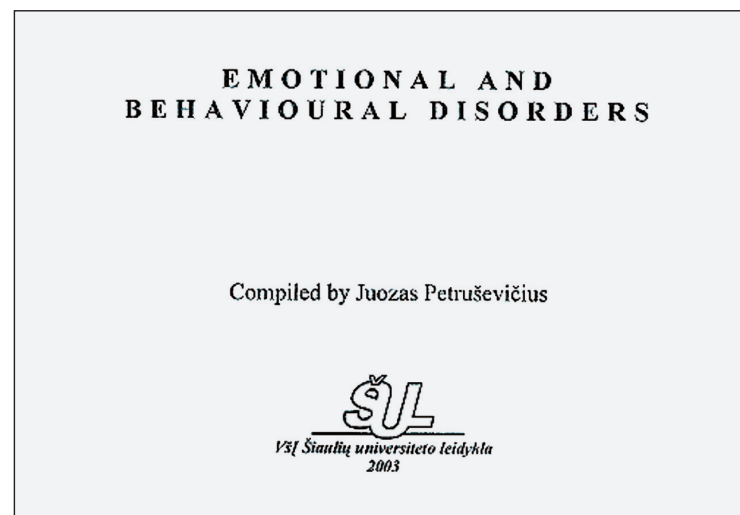
5.5.31. Leidėjo vardas ir praleidžiamieji žodžiai

1. Artikeliai ir kiti leidėjo atpažinimui nereikšmingi žodžiai (paprastai reiškiantys įmonės tipą ir finansinį statusą) praleidžiami:

AB	and(&) son(s)
Limited	GmbH
akcinė bendrovė	bendra įmonė
Ltd	published by BI
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
ID	valstybės įmonė
Inc	Verlag incorporateited
Verlagsgesellschaft	individuali įmonė
VI	išleido
viešoji įstaiga	VšĮ
leidykla (su išimtimis)	

2. Visada rašomas oficialus leidėjo vardas. Pasitikslinkite M. Mažvydo bibliotekos (LNB) sudaromame Lietuvos leidėjų kataloge <http://www.lnb.lt/leidėjai/index1.html> arba remkitės tų šalių nacionalinių bibliotekų katalogų praktika.

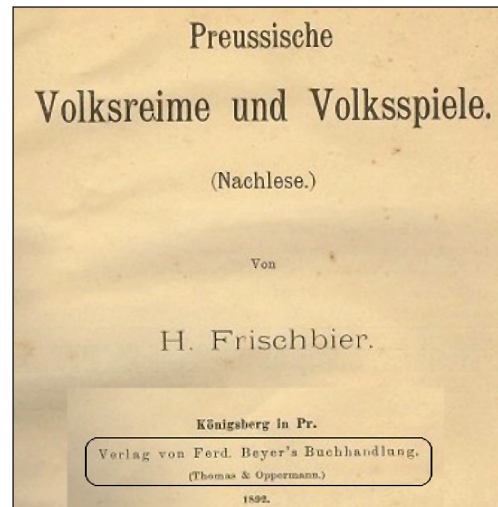
Pavyzdys SK5. Dokumento fragmentas. Nereikšmingi žodžiai leidyklos pavadinime praleidžiami

MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Šiauliai
Išleidimas: leidėjas	Šiaulių universiteto leidykla
Išleidimas: data	2003

Pavyzdys SK6. Dokumento fragmentas: leidėjo nustatymas pagal JAV Kongreso bibliotekos katalogą

MDP pavyzdys:

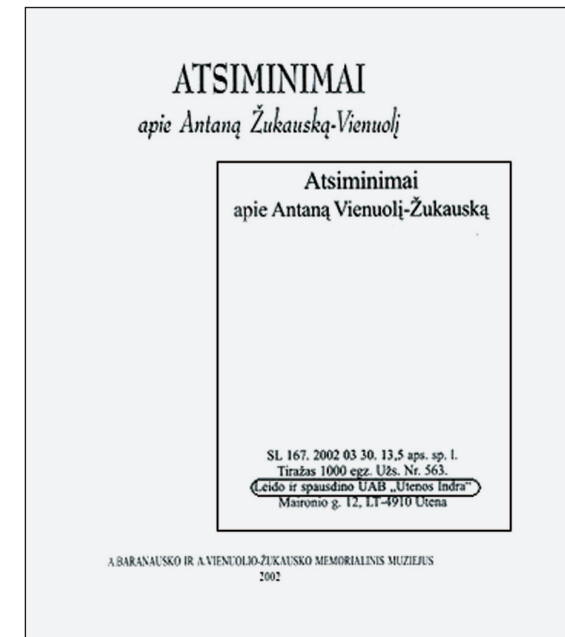
Išleidimas: vieta	Königsberg im Pr.
Išleidimas: leidėjas	F. Beyer (Thomas & Oppermann)
Išleidimas: data	1892

- Jeigu leidėjo vardas jau buvo paminėtas dokumento antraštėje, paantraštėje ar rengėjų (atsakomybės) duomenyse, išleidimo duomenyse jis vis tiek įrašomas.

5.5.32. Nenurodyto leidėjo nustatymas

- Jei leidinyje leidėjas nenurodytas, atitinkamame MDP metaduomenų matricos lauke turi būti įrašytas platintojas ar leidėjo darbą atlikęs spaustuvininkas. Tai dokumente paprastai būna nurodyta žodžiais „išleido“ ar „rinko ir maketavo“. Pavyzdžiui, dokumento metrikoje nurodyta: *Išleido ir spausdino Petro ofsetas*. Tuomet MDP atitinkame metaduomenų matricos lauke *Išleidimas: leidėjas* rašome: *Petro ofsetas*.

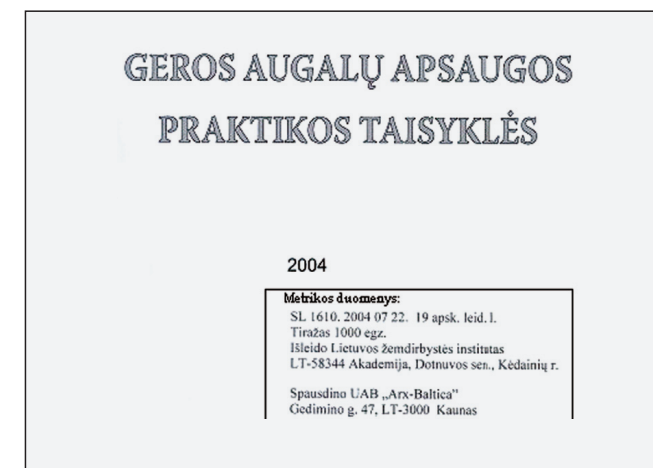
Pavyzdys SK7. Dokumento fragmentas: leidėjo nustatymas

MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Utena
Išleidimas: leidėjas	Utenos Indra
Išleidimas: data (nuo)	2002

Pavyzdys SK8. Dokumento fragmentas: leidėjo nustatymas

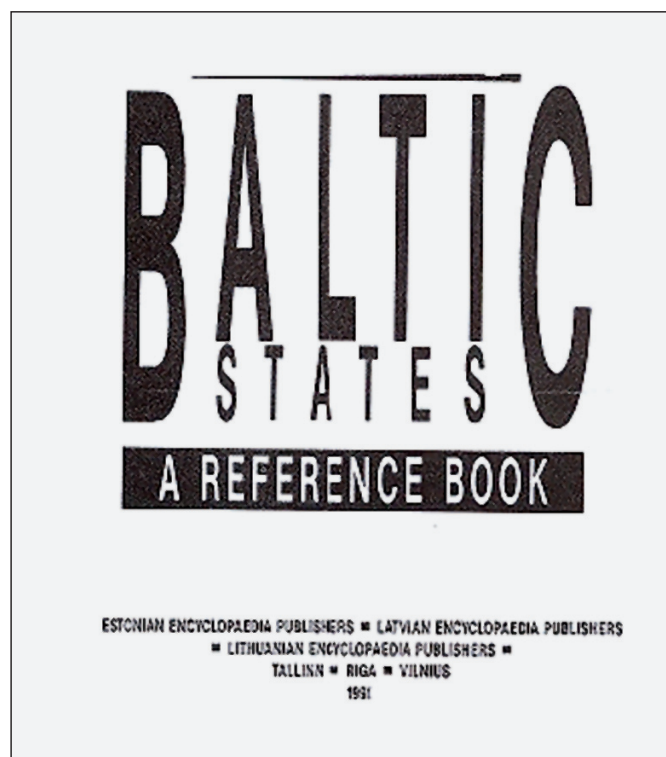
MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Akademija (Kėdainių r.)
Išleidimas: leidėjas	Lietuvos žemdirbystės institutas
Išleidimas: data (nuo)	2004

5.5.33. Keli leidėjai

1. Jeigu dokumente pateikti du leidėjai, jie abu įrašomi išleidimo duomenyse.
2. Jeigu yra trys ir daugiau leidėjų, įrašomas poligrafiškai ar kitaip išskirtas leidėjas, jeigu nė vienas nėra išskirtas, įrašomas pirmasis dokumente pateiktas leidėjas; jeigu duomenų pirmumo negalima nustatyti (pavyzdžiui, kompaktiniame diske leidėjai surašyti ratu), įrašomas vartotojams geriau žinomas leidėjas.
3. Praleisti leidėjai pažymimi lotyniška santrumpa laužtiniuose skliaustuose [etc.] ar jos atitikmeniu rusų kalba [и др.] rusiškų dokumentų įrašuose.

Pavyzdys SK9. Dokumento fragmentas: leidėjo nustatymas

MDP pavyzdys:

Išleidimas: vieta	Tallinn
Išleidimas: leidėjas	Estonian encyclopedia publishers [etc.]
Išleidimas: data (nuo)	1999

5.5.34. Leidinio išleidimo data

1. Leidinio išleidimo data rašoma tik arabiškais skaitmenimis. Dokumente romėniškais skaitmenimis nurodyti metai verčiami į arabiškuosius.
2. Pateikiama pirmojo tomo (dalies ar kt.) išleidimo ar platinimo data.

Pavyzdys DA1. Leidžiamo žurnalo išleidimo data

ISBD pavyzdys: *Jurisprudencija : mokslo darbai / Lietuvos teisės akademija. Vilnius : Lietuvos teisės akademijos Leidybos centras, 1998-. ISSN 1392-6195.*

MDP pavyzdys:

Išleidimas: data (nuo)	1998
Išleidimas: data (iki)	

3. Įrašydami baigtus leisti leidinius, užrašykite pirmojo ir paskutinio tomo (dalies ar kt.) datas.

Pavyzdys DA2. Jau nebeleidžiamo žurnalo išleidimo data

ISBD pavyzdys: *Valiutų rinka : mėnesinis biuletenis / Lietuvos banko informacijos ir statistikos departamentas. Vilnius : Lietuvos bankas, 1997–2001. ISSN 1392-4443.*

MDP pavyzdys:

Išleidimas: data (nuo)	1997
Išleidimas: data (iki)	2001

5.5.35. Dokumento apimtis

Dokumento apimtis (fiziniai duomenys) – tai dokumentą sudarančių atskirų fizinių vienetų (knygų, tomų, numerių, lapelių, lakštų, kortelių ir pan.) ar fizinį vienetą sudarančių elementų (lapų, puslapių, skilčių ir pan.) skaičius ir skaičiuojamo vieneto santrumpa.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas.

Įrašymo tvarka MDP

Apimtis	Privalomas, nepasikartojantis laukas
---------	--------------------------------------

Numeracijos rūšys

1. Dokumento puslapiai (lapai ar skiltys) gali būti žymimi romėniškais ar arabiškais skaitmenimis arba raidėmis. Fizinė duomenų srityje apimtis užrašoma taip, kaip yra dokumente, pavyzdžiui, XXXVII p.; P. A–K.
2. Dvejopa numeracija. Jei dokumente greta puslapių numeracijos yra pateikiama ir lapų (ar skilčių) numeracija, užrašoma tik puslapių numeracija; jeigu numeruojami tik lapai ir skiltys, pirmenybė teikiama skiltims.
3. Jei dokumente greta arabiškosios numeracijos yra pateikiama ir romėniškoji (ar raidinė) numeracija, dokumento apimtis nurodoma tik arabiškais skaitmenimis.
4. Mišrioji numeracija. Jei romėniškoji numeracija toliau tęsiama arabiškais skaitmenimis, dokumento apimtis užrašoma arabiškais skaitmenimis, tačiau jeigu antrosios (ar kitos) dokumento dalies lapai, puslapiai ar skiltys numeruojami iš naujo, pradedant pirmuoju numeriu, apimties duomenyse pateikiamas kiekvienos dalies paskutinis skaitmuo ar raidė (iki 5 numeracijų), pavyzdžiui, MDP bus parašyta – 176 p., o dokumente: i–xii, 13–176.
5. Kai viename dokumente yra iki 5 numeracijų, jos užrašomos visos, pavyzdžiui, 48, 76, 99, 80, 45 p.
6. Kai viename dokumente yra daugiau nei 5 numeracijos, sudedami paskutiniai kiekvienos numeracijos skaitmenys, o gautas rezultatas įrašomas su tartiniu trumpiniu įv. pag. (įvairi paginacija), pavyzdžiui, 410 p. **įv. pag.**, bet ne 48, 76, 99, 80, 45, 37, 25 p.

Nenumeruoti puslapiai

1. Kai visi dokumento puslapiai (nei lapai, nei skiltys) nenumeruoti, įrašo sudarytojas juos turi suskaičiuoti. Skaičius užrašomas laužtiniuose skliaustuose arabiškais skaitmenimis, pavyzdžiui, [40] p.
Kai suskaičiuoti sunku, laužtiniuose skliaustuose rašomas apytikslis skaičius arba lotyniška santrumpa **ca** (apie), pavyzdžiui, *ca. 500 lap.*
3. Jeigu nenumeruoti puslapiai (lapai ar skiltys) nesudaro bent trečdaliao dokumento, jie neskaičiuojami ir apimties duomenyse neįrašomi, pavyzdžiui, 120 p., bet ne [4], 120 p.
4. Kai nenumeruoti puslapiai (lapai ar skiltys) sudaro trečdalį ar daugiau dokumento, jie suskaičiuojami ir užrašomi apimties duomenyse, pavyzdžiui, 20, [50] p. (dokumento pradžioje yra puslapiai, pažymėti numeriais nuo 3 iki 20, kiti 50 puslapių nenumeruoti).

5.5.36. Serija *Knygos įrašė*

Serija – tai grupė atskirų objektų, susijusių vienas su kitu tuo, kad papildomai prie savo pagrindinės antraštės jie turi bendrą visai grupei antraštę. Atskiri leidiniai gali būti numeruoti arba ne.

Duomenys apie serijai priklausančią knygą pateikiami įrašant *Knygos* metaduomenis, taip kuriant *Knygos* bibliografinį įrašą (toliau – *Knygos* įrašas).

Duomenų šaltinis. Antraštinis puslapis, kiti pradiniai lapai, viršelis, nugarėlė, metrika, visas dokumentas ir kiti informacijos šaltiniai.

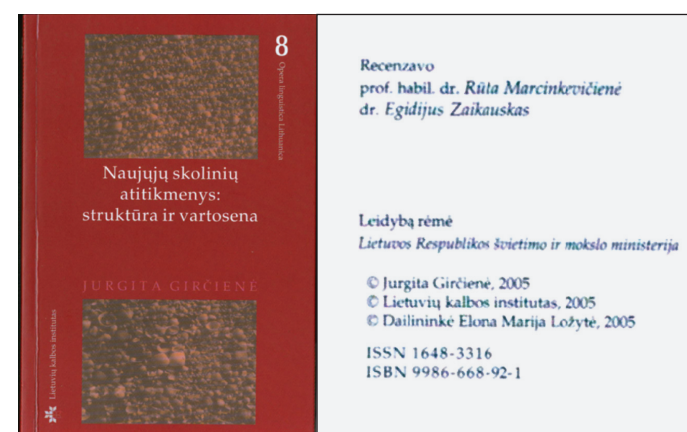
Įrašymo tvarka MDP:

Serija: antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Serija: ISSN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Serija: numeris serijoje	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Bendrosios taisyklės

1. Žodžiai netrumpinami, išskyrus serijos numeraciją.
2. Numeriai rašomi tik arabiškais skaitmenimis. Numerių žymos rašomos su trumpintai originalo kalba. Tarp numerio žymos ir skaičiaus daromas tarpas, pavyzdžiui, t. 6.

Pavyzdys SE1. Dokumento fragmentas: serijos duomenys *Knygos įrašė*

MDP pavyzdys:

Serija: antraštė	Opera linguistica Lithuanica
Serija: ISSN	1648-3316
Serija: numeris serijoje	8

3. Serijos dalinė antraštė rašoma po serijos antraštės ir atskiriama tašku.

Pavyzdys SE2. Serijos duomenys Knygos įrašė

ISBD pavyzdys: *Šventasis Raštas / redakcinė komisija: G. Baužytė-Čepinskienė ... [et al.]. 3-iasis leid. Vilnius : Vaga, 1990–1992.*

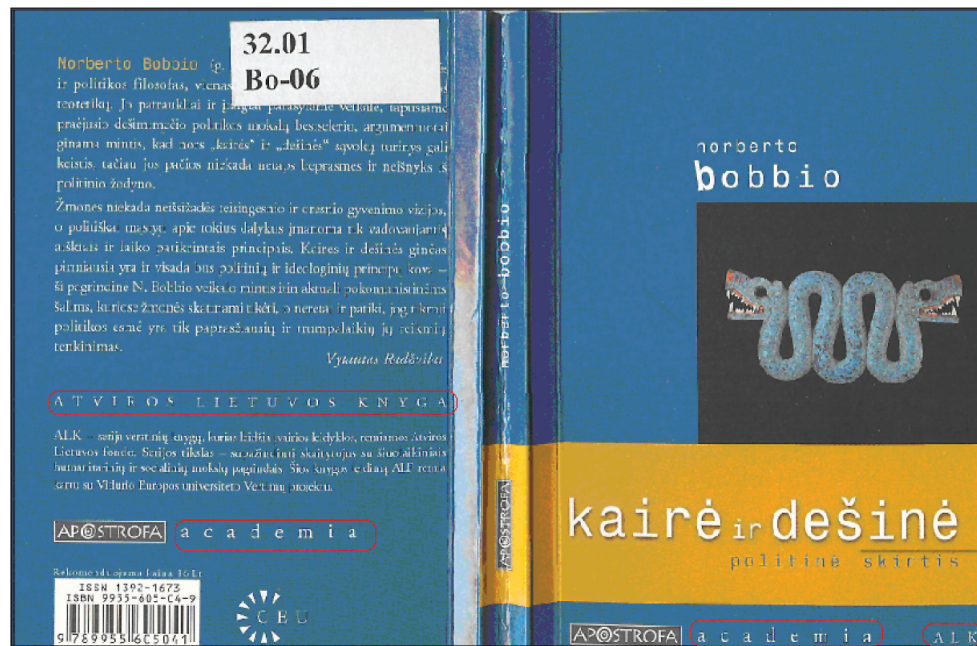
T. 1. Senasis testamentas / iš lotynų kalbos vertė J.J. Skvireckas. 1990. 605 p. (Pasaulinės literatūros biblioteka. Literatūra iki XIX a. ; Kn. 9). ISBN 5-415-00801-2.

MDP pavyzdys:

Serija: antraštė	Pasaulinės literatūros biblioteka. Literatūra iki XIX a.
Serija: numeris serijoje	Kn. 9

4. Kelioms serijoms priklausančio dokumento serijos įrašomos atskiruose laukuose.

Pavyzdys SE3. Dokumento fragmentas: serijos duomenys Knygos įrašė

MDP pavyzdys:

Serija: antraštė	Atviros Lietuvos knyga : ALK	Academia
------------------	------------------------------	----------

5. Bendriesiems serijos duomenims sukuriamas atskiras serijos įrašas knygu kolekcijoje.

5.5.37. Struktūrizuotas turinys

Struktūrizuotus turinius reikia įrašyti, kai jie yra reikšmingi paieškai, t. y. straipsnių rinkiniams, konferencijų, seminarų ir kt. renginių medžiagai, pateikiamai *Knygų kolekcijoje*.

Įrašymo MDP tvarka:

Turinys (strukt.): skirsnio autorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Turinys (strukt.): skirsnio antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Turinys (strukt.): pirmasis puslapis	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Pavyzdys T1. Konferencijos dokumento įrašas ir jo turinys

ISBD pavyzdys: *Matematika ir matematikos dėstymas – 2006 : konferencijos pranešimų medžiaga / Kauno technologijos universitetas. Kaunas : Technologija, 2006. 106 p. ISBN 9955-25-033-X.*

TURINYS		
Agnis Andžāns, Inese Bērziņa, Dace Bonka	Advanced math education by correspondence in Latvian schools	5
Gunta Lace	Self evaluation of prospective teachers of mathematics	8
Antanas Apynis, Eugenijus Stankus	Ekonominiai pavyzdžiai matematikos kursuose	12
Juozas Juvenčijus Mačys, Remigijus Paulavičius	Gražiausi Kengūros konkurso uždaviniai	15
Vytautas Stepanauskas	Vienas Lietuvos moksleivių matematikos olimpiados uždavinys	19

MDP pavyzdys:

Turinys (strukt.): skirsnio autorius	Apynis, Antanas; Stankus, Eugenijus
Turinys (strukt.): skirsnio antraštė	Ekonominiai pavyzdžiai matematikos kursuose
Turinys (strukt.): pirmasis puslapis	12

5.5.38. Santrauka ir anotacija

Santrauka – tai svarbiausių teksto teiginių ir išvadų santrauka, pateikiama dažniausiai su pagrindiniu tekstu. Gali būti pateikta formuojant e. dokumento tipą *Knyga* ir turi būti pateikta formuojant e. dokumentų tipus: *Straipsnis*, *Pranešimas*, *Ataskaita* ir *ETD*.

Anotacija – tai tekstas, kuriame glaustai apibūdinamas aprašomasis dokumentas turinio, paskirties, formos ir kitais atžvilgiais. Gali būti pateikta formuojant e. dokumento tipą

Numeris ir turi būti pateikta formuojant e. dokumentų tipus: *Knygų kolekcija, Serija, Knyga, Žurnalų kolekcija, Žurnalas, Renginių kolekcija, Renginys, Ataskaitų kolekcija, ETD kolekcija*.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, išoriniai šaltiniai.

Irašymo tvarka MDP:

Santrauka: tekstas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
KL>Santrauka: kalbos kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
KL>Santrauka: klasifikatorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Anotacija: tekstas	Privalomas (išskyrus knygos, straipsnio įrašus), pasikartojantis laukas
KL>Anotacija: kalbos kodas	Privalomas (išskyrus knygos, straipsnio įrašus), pasikartojantis laukas
KL>Anotacija: klasifikatorius	Privalomas (išskyrus knygos, straipsnio įrašus), pasikartojantis laukas

Pavyzdys SA1. Žurnalo anotacijos pateikimas

ISBD pavyzdys: *Engineering Economics = Inžinerinė ekonomika / Kauno technologijos universitetas. Nr. 1 (1990)-. Kaunas : Technologija, 1990-. Santr. liet. iki 2003 Nr. 4(35), pagr. antr.: Inžinerinė ekonomika; nuo 2004 no. 1 (36) pagr. antr.: Engineering Economics. ISSN 1392-2785.*

MDP pavyzdys:

Anotacija: tekstas	Periodinis mokslo darbų leidinys „Inžinerinė ekonomika“ leidžiamas nuo 1990 m. Kauno technologijos universitete. Iki 1997 m. jis buvo leidžiamas vieną kartą, dabar – penkis kartus per metus, o nuo 2004 m. – anglų kalba. 1999 m. leidinys įrašytas į Daktaro disertacijos ir habilitacijos pripažįstamų Lietuvos periodinių ir tęstinių leidinių sąrašą. Be to, „Inžinerinė ekonomika“ įtraukta į tarptautines duomenų bazines. Taigi jis plačiai žinomas ir gerai vertinamas daugelio pasaulio valstybių skaitytojų. Leidinys skirtas inžinerijos ekonomikos problemoms nagrinėti, inžineriniams sprendimams, naujoms technologijoms, ekonomikos ir vadybos modeliams ekonomiškai įvertinti ir pagrįsti. Be to, čia gera galimybė propaguoti mokslo tyrimo rezultatų panaudojimą praktikoje bei tolesniuose moksliniuose tyrimuose.
KL>Anotacija: kalbos kodas	LIT
KL>Anotacija: klasifikatorius	KL

5.5.39. Publikavimo duomenys

Publikavimo duomenys pateikiami ETD dokumentams (tik disertacijoms) ir ataskaitoms, kai jos yra publikuotos. Visi kiti su ETD susieti dokumentai įrašomi į laukus „Susijęs leidinys“.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Irašymo tvarka MDP:

Publikuota	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
------------	--------------------------------------

Pavyzdys PU1. Dokumento publikavimo duomenys

ISBD pavyzdys: *Pavilionienė, Marija Aušrinė. Lyčių drama : habilitacijai teikiamos monografijos santrauka : humanitariniai mokslai, filologija (04 H). Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 1999. 48 p.*

MDP pavyzdys:

Publikuota	Pavilionienė, Aušrinė. Lyčių drama. Vilnius, 1998. 308 p.
------------	---

5.5.40. Reikšminiai žodžiai

Reikšminiai žodžiai – tai dokumento turinį apibūdinantys žodžiai ar frazės.

Pastaba. eLABa duomenų teikėjas turi užpildyti ne mažiau kaip 2 ir ne daugiau kaip 5 reikšminius žodžius viena kalba.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

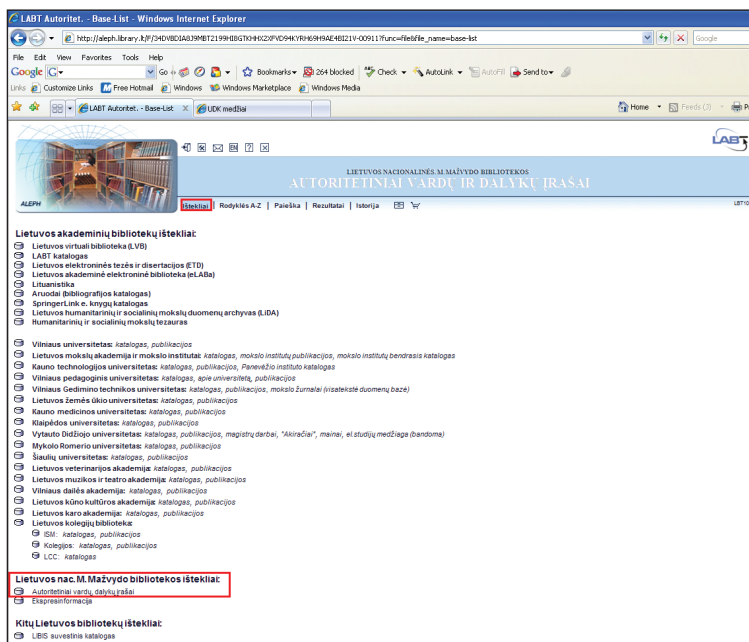
Irašymo MDP tvarka:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Privalomas (išskyrus žurnalo numerio įrašą), pasikartojantis laukas
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	Privalomas (išskyrus žurnalo numerio įrašą), pasikartojantis laukas
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	Privalomas (išskyrus žurnalo numerio įrašą), pasikartojantis laukas

Bendrosios taisyklės

1. Reikšminiai žodžiai pradedami didžiąja raide.
2. Reikšminių žodžių pateikimo būdai:
 - a) Redaguojami dokumente autoriaus pateikti reikšminiai žodžiai (raktazodžiai) (pavyzdys R1; autoriaus pateiktus raktazodžius galima peržiūrėti faile ABSTR).

- b) Įrašomi Lietuvos akademinė bibliotekų tinklo kataloguose – (<http://aleph.library.lt>) bei Lietuvos virtualioje bibliotekoje (<http://www.library.lt>) rasti reikšminiai žodžiai (pavyzdys R2).
 - c) Reikšminius žodžius sudaro metaduomenų rengėjas (pavyzdys R3).
3. Autoriaus pateiktus ar metaduomenų rengėjo sudarytus reikšminius žodžius reikia patikrinti LNB ADB (arba kituose kontroliuojamuose žodynuose, tezauruose, autoritetinėse duomenų bazėse), kur dalykai įvardijami trumpa formalizuota išraiška, t. y. dalykinėmis rubrikomis. Pavyzdys pateiktas paveikslėlyje:

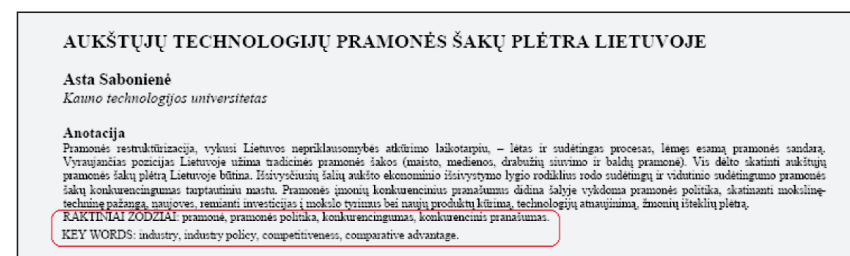
4. Vieną sąvoką ar dalyką reiškiantys terminai ar frazės (reikšminiai žodžiai) įrašomi viename stulpelyje, atskiriant skyrikliu (); atskiras sąvokas ar dalykus reiškiantys terminai ar frazės rašomi atskiruose stulpeliuose (pavyzdys R2).
5. Dažniausiai antraštėje, paantraštėje esantys žodžiai atspindi dokumento esmę ir gali būti panaudojami reikšminiams žodžiams formuluoti. Tik tuo atveju, jei antraštė neatitinka turinio, jai nekeliama reikšminiai žodžiai. Toliau atliekama dokumento turinio analizė.
6. Būtinai reikšminiai žodžiai, kurie apibūdina dokumente nagrinėjamą dalyką. Jie dažniausiai sutampa su bendriausiu UDK indeksu. Nesvarbu, ar rašoma apie bendruosius ekonomikos klausimus, ar apie vertybinių popierių rinką,

reikšminiuose žodžiuose turi būti žodis *Ekonomika*; jei rašoma apie konkretaus kompozitoriaus kūrinius, reikšminiuose žodžiuose turi būti žodis *Muzika* ir pan.

Toliau pateiktas pavyzdys straipsnio, kuriam reikia parengti reikšminius žodžius pagal autoriaus pateiktus raktažodžius ir antraštę.

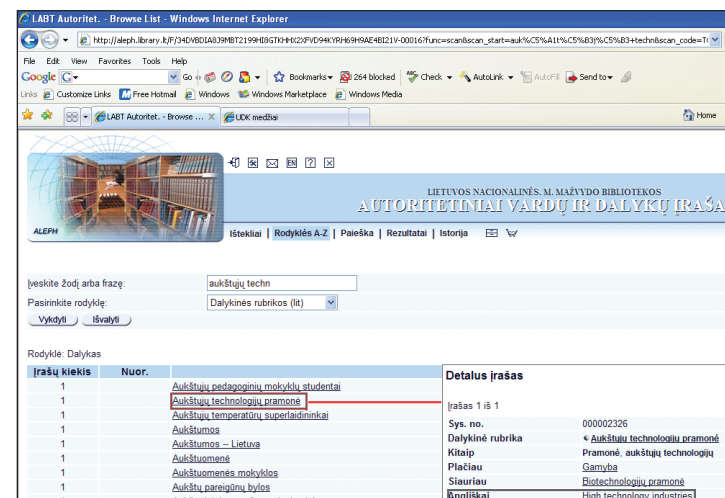
ISBD pavyzdys: *Sabonienė, Asta. Aukštųjų technologijų pramonės šakų plėtra Lietuvoje // Tiltai. ISSN 1392-3137. 2005, Nr. 3(32), p. 59–64.*

Pavyzdys R1. Straipsnio fragmentas: antraštė ir autoriaus pateikti raktažodžiai

R1 pavyzdyje antraštės frazės *Aukštųjų technologijų pramonė* autoriaus pateiktuose raktažodžiuose nėra. Raktažodžiai yra *pramonė, pramonės politika, konkurencingumas, konkurencinis pranašumas*. Patikriname antraštės ir raktažodžių reikšmes dalykų duomenų bazėje.

Pirmiausia ieškome, ar yra reikšmė *Aukštųjų technologijų pramonė*:

Atlikę paiešką LNB ADB ir radę reikšmę *Aukštųjų technologijų pramonė*, ją paspaudžiame ir atveriamė detalų įrašą. Jame matome tokią pat dalykinę rubriką. Vadinasi, šią dalykinę

rubriką galime įrašyti kaip reikšminį žodį, kuris bus naudojamas šios publikacijos paieškai. Publikacijos antraštėje taip pat nurodyta, kad veiksmo vieta yra *Lietuva*. Taigi, pirmąjį reikšminių žodžių stulpelį lietuvių kalba užpildome taip: *Aukštųjų technologijų pramonė | Lietuva*. Šių reikšminių žodžių atitikmenis anglų kalba randame taip pat detaliame įrašė. Užpildome pirmąjį reikšminių žodžių stulpelį anglų kalba: *High technology industries | Lithuania*.

LNB ADB tikrinami kiti autoriaus pateikti raktažodžiai, pavyzdžiui, *pramonė*. Ieškome dalykinės rubrikos *pramonė*; suradę paspaudžiame ant reikšmės ir atveriamė detalų įrašą. Jame matome dalykinę rubriką – *Gamyba*.

Formuluojame antrąjį reikšminių žodžių stulpelį lietuvių kalba – *Gamyba*, anglų kalba – *Industries*:

Tikrinamas raktažodis *pramonės politika*. Prisimename, kad žodis *pramonė* nevartojamas, o vartojamas *gamyba*, ieškome *gamybos politika*. Suradę ir atvėrę įrašą, matome naudojamą dalykinę rubriką – *Gamyba ir valstybė* arba platesnę sąvoką – *Ekonominė politika*.

Formuluojame trečią reikšminių žodžių stulpelį lietuvių kalba *Gamyba ir valstybė*, anglų kalba – *Industrial policy*:

Tikrinami paskutiniai autoriaus pateikti raktažodžiai – *konkurencingumas* ir *konkurencinis pranašumas*. Ieškome dalykinės rubrikos *konkurencingumas*; suradę paspaudžiame ant reikšmės ir atveriamė langelį **Detalus įrašas**. Jame matome dalykinę rubriką *Konkurencija*.

Formuluojame paskutinį reikšminių žodžių stulpelį lietuvių kalba – *Konkurencija*, anglų kalba – *Competition*:

Taigi, straipsnio *Aukštųjų technologijų pramonės plėtra Lietuvoje* reikšminiai žodžiai MDP:

MDP pavyzdys:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Aukštųjų technologijų pramonė Lietuva	Gamyba	Gamyba ir valstybė	Konkurencija
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT	LIT	LIT	LIT
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL	KL
Reikšminiai žodžiai: tekstas	High technology industries Lithuania	Industries	Industrial policy	Competition
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	ENG	ENG	ENG	ENG
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL	KL

Pavyzdys R2. Reikšminiai žodžiai dokumentui, surasti LVB

ISBD pavyzdys: Šakys, Vigintas. *Informacinių technologijų vadovas : nepakeičiamas rengiantis ECDL pažymėjimui gauti. Kaunas : Šviesa, 2005. 2 t. ISBN 5-430-04155-6.*

Kn. 1. 271 p. ISBN 5-430-04154-8.

Atliekama pagal ISBD aprašyto dokumento paieška Lietuvos virtualioje bibliotekoje (LVB).

Suradę reikalingą įrašą, nukopijuojame dalykines rubrikas, pateiktas eilutėse **Apie:**
Tema.

LIETUVOS VIRTUALI BIBLIOTEKA
LIETUVOS AKADEMINIŲ BIBLIOTEKŲ TINKLAS

Išsami paieška | Išteklių paieška | E. žurnalų paieška | Mano sritis | Apie LVB | LVU

Paieška | Rezultatai | Paieškos istorija | Patikslinti Svečias

Rezultatai

Rezultatai "sakys and excel" KU biblioteka (4 įrašų)
Pasirinkti **kitus išteklius**. Pasirinkti **apjungti rezultatai**.

1 iš 4 įrašų < Ankstesnis Kitas >

SFX

Išteklis: KU biblioteka
 Autorius: Šakys, Vigintas, 1946-
 Antraštė: Informacinių technologijų vadovas : nepakeičiamas rengiantis ECDL pažymėjimui gauti / Vigintas Šakys ; redaktorė Elvyra Žurauskienė
 Leidimo duomenys: Kaunas : Šviesa , 2005.
 Apimtis: kn.
 Redaktorius: Žurauskienė, Elvyra
 UDK ind.: 004.738.5
 004.9
 004.733.3

Apie: Microsoft Excel (programa kompiuteriui)
Tema: Internetas (kompiuterių tinklas)
 Elektroninio pašto sistemos

ISBN: 5-430-04155-6 5-430-04154-8
 Bibliogr. pastaba: Kn. 1: R-klė: p. [269]-271
 Kn. 1: Bibliogr.: p. [272]

Kalbos kodas: lit
 FONDO DUOMENYS: Klaipėdos universiteto bibliotekos katalogas

Atitikmenų anglų kalba ieškome LNB ADB:

Įrašų kiekis	Nuor.	Tekstas	Placiu	Siauriau	Siauriau	Siauriau	Siauriau	Siauriau	Susijęs dalykas	Angliškai	Šaltinis
1		Internet and women									
1		Internetas (kompiuterių tinklas)									
1		Internetas -- Teisiniai aktai ir įstatymai									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) -- Teisiniai aktai ir įstatymai									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir aukštasis mokslas									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir bibliotekos informacijos tarnybos									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir medicina									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir pagyvenę žmonės									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir psichoterapija									
1		Internetas (kompiuterių tinklas) ir rinkiminės kampanijos									

MDP pavyzdys:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Microsoft Excel (programos kompiuteriams)	Internetas	Elektroninio pašto sistemos
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT	LIT	LIT
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL
Reikšminiai žodžiai: tekstas	Microsoft Excel for Windows	Internet	Electronic mail systems
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	ENG	ENG	ENG
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL

Pavyzdys R3. Reikšminių žodžių sudarymas

ISBD pavyzdys: Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba : mokslo straipsnių rinkinys / Lietuvių kalbos institutas. Vilnius : Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2004. 217. ISBN 9986-668-67-0.

MDP pavyzdys:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Lietuvių kalba Skoliniai	Lietuvių kalba Svetimi žodžiai ir posakiai	Lietuvių kalba Standartizacija, norminimas ir kt.
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT	LIT	LIT

KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL
Reikšminiai žodžiai: tekstas	Lithuanian language Foreign words and phrases	Lithuanian language Standardization	
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	ENG	ENG	
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	

Pavyzdys R4. Reikšminių žodžių sudarymas nekrologams

ISBD pavyzdys. Išėjo nepasakęs sudiev, liko mokslo darbai, pavyzdžiai, meilė dievui : [nekrologas] // Soter. 1392-7450. 2006, [Nr.] 17(45), p. 131–132.

MDP pavyzdys:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Puzaras, Petras (1929-2006) Nekrologai	Kunigai Lietuva	Aukšrujų mokyklų dėstytojai Lietuva
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT	LIT	LIT
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL
Reikšminiai žodžiai: tekstas	Puzaras, Petras (1929-2006) Obituaries	Priests Lithuania	College teachers Lithuania
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	ENG	ENG	ENG
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL	KL

Pavyzdys R5. Reikšminių žodžių sudarymas recenzijoms

ISBD pavyzdys. Dulskis, Romualdas. Tyrojo grožio žavesys - moteriškųjų pašaukimų įvairovė Bažnyčios istorijoje : [recenzija] // Soter. 1392-7450. 2005, [Nr.] 16(44), p. 251–252.

MDP pavyzdys:

Reikšminiai žodžiai: tekstas	Moterys Religinis gyvenimas Knygų recenzijos	Krikščioniškasis gyvenimas Knygų recenzijos
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	LIT	LIT
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL
Reikšminiai žodžiai: tekstas	Women Religious life Book reviews	Christian life Book reviews
KL>Reikšminiai žodžiai: kalbos kodas	ENG	ENG
KL>Reikšminiai žodžiai: klasifikatorius	KL	KL

5.5.41. Dokumento rūšis

Tai e. dokumento priskyrimas tam tikram tipui (rūšiai). Pasirenkamas iš klasifikatoriaus KDR.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Dokumento rūšis	Privalomas laukas, nepasikartojantis
-----------------	--------------------------------------

MDP pavyzdys:

KDR>Dokumento rūšis: pavadinimas, LT	Monografija
KDR>Dokumento rūšis: pavadinimas, EN	Monograph
KDR>Dokumento rūšis: klasifikatorius	KDR
KDR>Dokumento rūšis: kodas	B.03.001

5.5.42. Laipsnį teikianti ir finansuojanti institucijos

Laipsnį teikianti institucija – tai ETD dokumentuose nurodoma institucija, suteikianti mokslinį/kvalifikacinį laipsnį už pateiktą darbą.

Finansuojanti institucija – tai ataskaitose nurodoma institucija, finansuojanti aprašomą darbą.

Įrašymo tvarka MDP

IN>Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IN>Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IN>Laipsnį teikianti institucija: kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IN>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD I>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD III>Laipsnį teikianti institucija: padalinio III lygio pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD III>Laipsnį teikianti institucija: padalinio III lygio pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
PD III>Laipsnį teikianti institucija: padalinio III lygio kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos pavadinimas, LT	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos pavadinimas, EN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos kodas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
IV>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, ORIG	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Pavyzdys LF1. Laipsnį teikiančios institucijos stulpelio užpildymas

ISBD pavyzdys: *Binkis, Mikas. Scenarijų panaudojimas mokymosi sistemose [Elektroninis išteklius]: magistro tezės / Kauno technologijos universitetas. Informatikos fakultetas. Informacijos sistemų katedra. Kaunas: Lietuvos akademinių bibliotekų tinklas, 2007. 91 p. Priega per Lietuvos ETD.*

MDP pavyzdys:

IN>Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, LT	Kauno technologijos universitetas
IN>Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, EN	Kaunas University of Technology
IN>Laipsnį teikianti institucija: kodas	111950581
IN>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius	IN
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio pavadinimas, LT	Informatikos fakultetas
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio pavadinimas, EN	Informatics Faculty
PD I>Laipsnį teikianti institucija: padalinio I lygio kodas	14
PD I>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius	PD
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio pavadinimas, LT	Informacijos sistemų katedra
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio pavadinimas, EN	Department of Information Systems
PD II>Laipsnį teikianti institucija: padalinio II lygio kodas	1406
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos pavadinimas, LT	Mokslinį/kvalifikacinį laipsnį teikianti institucija
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos pavadinimas, EN	Institution of degree
IV>Laipsnį teikianti institucija: veiklos kodas	IV02
IV>Laipsnį teikianti institucija: klasifikatorius (IV)	IV
Laipsnį teikianti institucija: pavadinimas, ORIG	Kauno technologijos universitetas. Informatikos fakultetas. Informacijos sistemų katedra

5.5.43. Suteiktas laipsnis

Tai ETD dokumentuose pildomas požymis, nusakantis darbo autoriaus įgytą mokslinį/kvalifikacinį laipsnį.

Įrašymo MDP tvarka:

MKL>Suteiktas laipsnis: pavadinimas, LT	Privalomas, nepasikartojantis laukas
MKL>Suteiktas laipsnis: pavadinimas, EN	Privalomas, nepasikartojantis laukas
MKL>Suteiktas laipsnis: kodas	Privalomas, nepasikartojantis laukas
MKL>Suteiktas laipsnis: klasifikatorius	Privalomas, nepasikartojantis laukas

Pavyzdys LA1. Mokslinio/kvalifikacinio laipsnio įrašymas

ISBD pavyzdys: *Lukoševičiūtė, Kristina. Tekstilės medžiagų lenkimo ir klupdymo parametrų prognozavimas [Elektroninis išteklius] : magistro tezės / Kauno technologijos universitetas. Fundamentaliųjų mokslų fakultetas. Matematinės sistematikos katedra. Kaunas : Lietuvos akademinių bibliotekų tinklas, 2006. 78 p. Prieiga per Lietuvos ETD.*

MDP pavyzdys:

MKL>Suteiktas laipsnis: pavadinimas, LT	Magistro laipsnis
MKL>Suteiktas laipsnis: pavadinimas, EN	Master's degree
MKL>Suteiktas laipsnis: kodas	02
MKL>Suteiktas laipsnis: klasifikatorius	MKL

5.5.44. Leidinio duomenys

Nurodomi konferencijos, seminaro ar kito renginio leidinio duomenys aprašant jame pateiktą pranešimą.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Leidinio duomenys: antraštė	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: ISSN	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: ISBN	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: vieta	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: leidėjas	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: data	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas

Leidinio duomenys: numeris	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: puslapis (nuo)	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Leidinio duomenys: puslapis (iki)	Privalomas, nepasikartojantis laukas

Pavyzdys LE1. Leidinio duomenų užpildymas

ISBD pavyzdys: *Adamonienė, Rūta; Šilingienė, Violeta. Užsakomųjų konsultavimo paslaugų teikimo ypatumai žemės ūkyje // Vadybos mokslas ir studijos – kaimo verslų ir jų infrastruktūros plėtrai : tarptautinės mokslinės konferencijos straipsnių rinkinys. Akademija (Kauno r.) : LŽŪU Leidybos centras, 2006. ISBN 9955-448-48-2. [Nr.] 1(7), p. 16–19.*

Leidinio duomenys: antraštė	Vadybos mokslas ir studijos – kaimo verslų ir jų infrastruktūros plėtrai
Leidinio duomenys: ISSN	
Leidinio duomenys: ISBN	9955-448-48-2
Leidinio duomenys: vieta	Akademija (Kauno r.)
Leidinio duomenys: leidėjas	LŽŪU Leidybos centras
Leidinio duomenys: data	2006
Leidinio duomenys: numeris	[Nr.] 1(7)
Leidinio duomenys: puslapis (nuo)	16
Leidinio duomenys: puslapis (iki)	19

5.5.45. Žurnalo duomenys Straipsnio įrašė

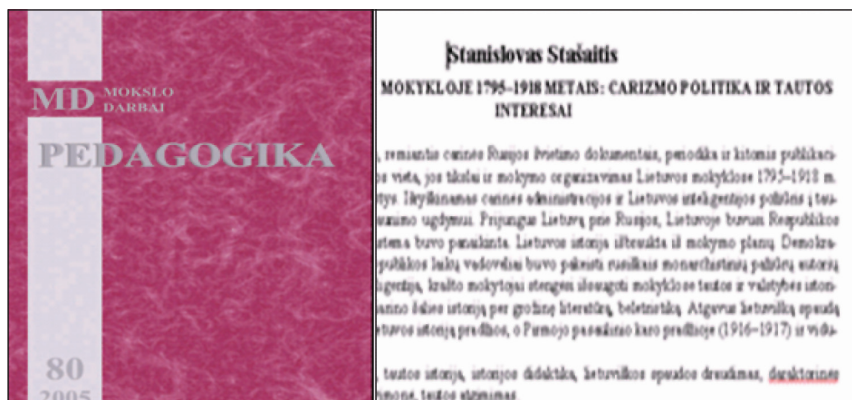
Žurnalo (reguliariai išeinančio periodinio ar tęstinio leidinio) duomenys pateikiami įrašant *Straipsnio* metaduomenis ir taip kuriant *Straipsnio* bibliografinį įrašą (toliau – *Straipsnio* įrašas).

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Žurnalo duomenys: antraštė	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Žurnalo duomenys: ISSN	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Žurnalo duomenys: numerio metai	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Žurnalo duomenys: numeris	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Žurnalo duomenys: puslapis (nuo)	Privalomas, nepasikartojantis laukas
Žurnalo duomenys: puslapis (iki)	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas

Pavyzdys ZU1. Žurnalo duomenys Straipsnio įrašė

MDP pavyzdys:

Žurnalo duomenys: antraštė	Pedagogika
Žurnalo duomenys: ISSN	1392-0340
Žurnalo duomenys: numerio metai	2005
Žurnalo duomenys: numeris	[T.] 80
Žurnalo duomenys: puslapis (nuo)	29
Žurnalo duomenys: puslapis (iki)	35

Pavyzdys ZU2. Žurnalo duomenys Straipsnio įrašė

ISBD pavyzdys: Čiegis, Raimondas, Starikovičius, V. *A finite-difference scheme for a nonlinear model of wood drying process // Lietuvos matematikos rinkinys. ISSN 0132-2818. T. 43, Nr. 2 (2003), p. 194–206.*

MDP pavyzdys:

Žurnalo duomenys: antraštė	Lietuvos matematikos rinkinys
Žurnalo duomenys: ISSN	0132-2818
Žurnalo duomenys: numerio metai	2003
Žurnalo duomenys: numeris	T. 43, Nr. 2
Žurnalo duomenys: puslapis (nuo)	194
Žurnalo duomenys: puslapis (iki)	206

1. Jeigu dokumente šalia numerio yra data, mėnesių pavadinimai trumpinami tik tuo atveju, jei šalia mėnesio nurodyta diena. Mėnesių pavadinimai anglų ir vokiečių kalbomis pradedami didžiąja raide. Tarp mėnesio santrumpos ir dienos turi būti tarpas.

2. Jeigu dokumente nėra numerio žymos, rašomas tik skaičius arba numerio žyma gali būti suformuluota sudarytojo ir sutrumpintai užrašoma laužtiniuose skliaustuose (pavyzdžiui, [Nr.] 5, [T.] 2). Toliau tas dokumentas turi būti numeruojamas ta pačia tvarka. To paties žurnalo numerio duomenys turi būti įrašyti vienodai tiek žurnalo numerio įrašė, tiek straipsnio įrašė.
3. Nurodomi puslapiai nuo–iki. Jeigu puslapių negalima nurodyti (pavyzdžiui, e. leidinių), rašoma bendra e. dokumento apimtis. Jeigu straipsnio apimtis yra vienas puslapis, laukuose Puslapis (nuo) ir Puslapis (iki) pakartojamas tas pats puslapis.

5.5.46. Šaltinių nustatymas

Šaltiniai – tai nuorodos į kitus dokumentus, kurių pagrindu ir sukurtas aprašomasis išteklius. Laukas pildomas tuomet, kai aprašomasis e. objektas yra antrinis dokumentas, t. y. tam tikro(-ų) pirminio(-ių) dokumento(-ų) analizės ir sintezės rezultatas.

Duomenų šaltinis. Dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Šaltinis: autorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: išleidimo duomenys	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: fiziniai duomenys	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: ISSN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: ISBN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Šaltinis: pastaba	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

ISBD pavyzdys: *Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai. [T.] 1. Nuo seniausių laikų iki XV amžiaus pabaigos. Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1996. 742 p. : žml. ISBN 5-420-01353.*

MDP pavyzdys:

Šaltinis: autorius		Kirchberg, Ernst	...
Šaltinis: antraštė	Livländische Reichmchronik	Meklenburgische Reimchronik	
Šaltinis: išleidimo duomenys	1290	1378	

5.5.47. Susiję leidiniai

Susijęs leidinys – tai aprašomojo išteklių ryšys su kitais savarankiškai egzistuojančiais ištekliais:

- daliniai ar pilni ryšiai, kai vienas išteklius yra fizinė arba loginė kito išteklių dalis;
- versijos ryšiai, kai vienas išteklius yra to paties autoriaus kito išteklių istorinis išdėstymas arba leidimas;
- formato pasikeitimo ryšiai, kai vienas išteklius, pasitelkus kopijavimo arba pertvarkymo technologijas, gautas iš kito;
- priklausomybės ryšiai, kai vieno išteklių funkcionavimui, pristatymui ar turiniui reikia ryšio su kitu ištekliumi ir kt.

Susijusių leidinių apibūdinimai: priedas, kieno priedas, išleista su, ką tęsia, ką iš dalies tęsia, ką pakeičia, ką iš dalies pakeičia, kas prijungta, sudaryta sujungus, atsiskyrė nuo, kas pratęsia, prijungta prie, suskaidyta į, kita laida toje pačioje laikmenoje, laida kitoje laikmenoje, vertimas, versta iš, reprodukcija iš, recenzuojamas dokumentas ir kt.

Susijusio leidinio pastaboje gali būti nurodyta susijusio dokumento rūšis ar kita svarbi informacija. Susijusiam leidiniui identifikuoti ir jo paieškai po antraštės įrašomi jo ISSN ar ISBN (jei yra).

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Susijęs leidinys: autorius	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: antraštė	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: išleidimo duomenys	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: fiziniai duomenys	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: ISSN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: ISBN	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Susijęs leidinys: pastaba	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Pavyzdys SU1. Susiję dokumentai

ISBD pavyzdys: *Urbanistika ir architektūra = Town planning and architecture = Урбанистика и архитектура : Vilniaus Gedimino technikos universiteto ir Lietuvos mokslų akademijos mokslo žurnalas / Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuvos mokslų akademija. Nr. 1/2 (1995)-. Vilnius : Technika, 1995-. ISSN 1392-1630. Anksčiau leistas antrašte **Urbanistika ir rajoninis planavimas; Architektūra ir miestų statyba.***

MDP pavyzdys:

Susijęs leidinys: antraštė	Urbanistika ir rajoninis planavimas	Architektūra ir miestų statyba
Susijęs leidinys: išleidimo duomenys	Vilnius : Mokslas, 1982–1993	Vilnius : Mintis, 1971–1981
Susijęs leidinys: ISSN	0208-2446	
Susijęs leidinys: ISBN		
Susijęs leidinys: pastaba	Ankstesnė antraštė	Ankstesnė antraštė

Pavyzdys SU2. Susijęs žurnalas anglų kalba

ISBD pavyzdys: *Kalbų studijos = Studies about languages : kalbotyra, sociolingvistika, svetimųjų kalbų studijos (H 360) / Kauno technologijos universitetas. Humanitarinių mokslų fakultetas. Užsienio kalbų centras. 2001, Nr. 1-. Kaunas : Technologija, 2001-. **Leidimas anglų k.: Language learning/teaching in the context of social changes, ISSN 1648-0082.** ISSN 1648-2824.*

MDP pavyzdys:

Susijęs leidinys: antraštė	Language learning/teaching in the context of social changes
Susijęs leidinys: išleidimo duomenys	Vilnius : Mokslas, 1982–1993
Susijęs leidinys: ISSN	1648-0082
Susijęs leidinys: pastaba	Leidinio <i>Kalbų studijos</i> leidimas anglų kalba

Pastaba. Informacija apie susijusį leidinį yra pateikiama tik siejamo objekto įrašė. Pagal pavyzdžius SU1, SU2, sąsajos įrašomos tik žurnalo įrašė, netaikant tos informacijos numerio įrašui.

Pavyzdys SU3. Monografijos pagrindu ginta disertacija ir habilitacijai teikiama santrauka

ISBD pavyzdys: *Pavilionienė, Marija Aušrinė. Lyčių drama / Vilniaus universitetas, [Moteryų studijų centras]. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 1998. 308 p. ISBN 9986-19-321-4.*

MDP pavyzdys:

Susijęs leidinys: autorius	Pavilionienė, Marija Aušrinė
Susijęs leidinys: antraštė	Lyčių drama : habilitacijai teikiamos monografijos santrauka : humanitariniai mokslai, filologija (04 H)
Susijęs leidinys: skelbimo duomenys	Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 1999
Susijęs leidinys: fiziniai duomenys	48 p.

5.5.48. Ištekliaus URL

Ištekliaus URL eilutės reikšmę MDP formuoja automatiškai.

5.5.49. Numerio duomenys

Tai periodinio ar tęstinio leidinio numerio įrašė pateikiami struktūrizuoti numerio duomenys. Numerių duomenys pateikiami iš eilės nepriklausomai nuo prie jų pateikto (ar nepateikto) apibūdinimo (tomas, numeris, dalis (pavyzdys NU1, NU2, NU3). Numeracijos duomenyse rašoma tik pagrindinė numeracija (tęstinė praleidžiama). Pavyzdžiui, numerio duomenims 2004, Nr. 4(25) pirmajame numerio duomenų lygmenyje įrašomas 4.

Dažniausiai naudojama vieno dviejų lygmenų numeracija, rečiau pasitaiko trijų keturių lygmenų, pavyzdžiui, Vol. 5, no. 2, issue 3 (2004).

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Įrašymo MDP tvarka:

Numerio duomenys: (1 lygmuo)	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: (2 lygmuo)	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: (3 lygmuo)	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: (4 lygmuo)	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: metai	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: mėnuo	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas
Numerio duomenys: diena	Neprivalomas, nepasikartojantis laukas

Pavyzdys NU1. Numeracijos lygmenų pateikimas

ISBD pavyzdys: *Informacijos mokslai : mokslo darbai / Vilniaus universitetas. T. 1 (1994)- Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2003, t. 24, Nr. 5. ISSN 1392-0561.*

MDP pavyzdys:

Numerio duomenys: (1 lygmuo)	24
Numerio duomenys: (2 lygmuo)	5
Numerio duomenys: (3 lygmuo)	
Numerio duomenys: (4 lygmuo)	
Numerio duomenys: metai	2003
Numerio duomenys: mėnuo	

Pavyzdys NU2. Trijų lygmenų numeracijos pavyzdys

Vol. 12, no. 2, issue 3 (2004)

MDP pavyzdys:

Numerio duomenys: (1 lygmuo)	12
Numerio duomenys: (2 lygmuo)	2
Numerio duomenys: (3 lygmuo)	3
Numerio duomenys: (4 lygmuo)	
Numerio duomenys: metai	2004
Numerio duomenys: mėnuo	

Pavyzdys NU3. Numeracijos pavyzdys

ISBD pavyzdys: *Laužackas, R.; Danilevičius, E. Pirminio vidurinio profesinio rengimo reformos tyrimas // Profesinis rengimas. ISSN 1392-6241. Nr. 9 (2005), p. 32–45.*

MDP pavyzdys:

Numerio duomenys: (1 lygmuo)	9
Numerio duomenys: (2 lygmuo)	
Numerio duomenys: (3 lygmuo)	
Numerio duomenys: (4 lygmuo)	
Numerio duomenys: metai	2005
Numerio duomenys: mėnuo	

5.5.50. Referavimo duomenys

Referavimas – tai knygų, serialinių leidinių atspindėjimas duomenų bazėse, bibliografinėse rodyklėse. Turi būti pateiktas oficialus duomenų bazės pavadinimas.

Duomenų šaltinis. Visas dokumentas, kiti išoriniai šaltiniai.

Jrašymo MDP tvarka:

Referuojamas: išteklių pavadinimas	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Referuojamas: data (nuo)	Neprivalomas, pasikartojantis laukas
Referuojamas: data (iki)	Neprivalomas, pasikartojantis laukas

Pavyzdys RF1. Žurnalo referavimo duomenys

ISBD pavyzdys: *Elektronika ir elektrotechnika = Electronics and electrical engineering / Kauno technologijos universitetas, Lietuvos mokslų akademija, Vilniaus technikos universitetas ; redakcinė kolegija: Danielius Eidukas (vyriausiasis redaktorius) ... [et al.]. 1995, Nr. 1-. Kaunas : Technologija, 1995-. ISSN 1392-1215.*

MDP pavyzdys:

Referuojamas: išteklių pavadinimas	INSPEC	VINITI
Referuojamas: data (nuo)	1969	1995
Referuojamas: data (iki)		

Informacija apie serialinių leidinių referavimą duomenų bazėje įrašoma tik tiems leidinių numeriams, kurie realiai atspindimi joje. Pavyzdžiui, aprašant Vilniaus universiteto leidžiamą periodinį leidinį *Lietuvos istorijos studijos*, informacija apie referavimą CEEOL duomenų bazėje įrašoma tik nuo 16-o tomo.

5.5.51. Prieigos teisės

Pradinio įkėlimo į eLABa metu buvo kaupiami tik laisvai internete prieinami e. dokumentai su vienintele MDP automatiškai formuojama prieigos sąlyga *Laisvai prieinamas internete*.

Tačiau eLABa įsteigimo dokumentuose [1] yra nurodytos keturios skirtingos prieigos prie e. dokumento pagrindinio (-ių) failo (-ų) sąlygos, kurios konkrečiai apibrėžiamos Licencinėje sutartyje. MDP 18-a versija su 010 (ar vėlesniu) pataisymų paketu jau leidžia įkelti į eLABa talpyklas e. dokumento pagrindinį (-ius) failą (-us) nurodant tokias prieigos sąlygas:

- *Laisvai prieinamas internete;*
- *Prieinamas tik Institucijos intranete;*
- *Prieinamas tik registruotiems eLABa vartotojams;*
- *Neprieinamas eLABa vartotojams.*

Reikalingoms prieigos sąlygoms nurodyti naudojami šie MDP lapo *Metaduomenys* laukai:

PT>Prieigos teisės: pavadinimas, LT
PT>Prieigos teisės: pavadinimas, EN
PT>Prieigos teisės: kodas
PT>Prieigos teisės: klasifikatorius
IN>Prieigos teisės: institucijos pavadinimas, LT
IN>Prieigos teisės: institucijos pavadinimas, EN
IN>Prieigos teisės: institucijos kodas
IN>Prieigos teisės: klasifikatorius
Prieigos teisės: pagrindinio failo vardas
Prieigos teisės: pagrindinio failo DS vardas
Prieigos teisės: pagrindinio failo DS prieigos data (nuo)
Prieigos teisės: pagrindinio failo DS prieigos data (iki)
PFT>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS tipo kodas
PFT>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS tipo vardas, LT
PFT>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS tipo vardas, EN
PFT>Prieigos teisės: klasifikatorius
PFF>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS formato kodas
PFF>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS formato vardas, LT
PFF>Prieigos teisės: pagrindinio failo DS formato vardas, EN
PFF>Prieigos teisės: klasifikatorius

Tik du iš anksčiau išvardytų laukų (*Prieigos teisės: pagrindinio failo DS prieigos data (nuo)* ir *Prieigos teisės: pagrindinio failo DS prieigos data (iki)*) formuojami nesinaudojant klasifikatoriais. Šie laukai nurodo prieigos sąlygų galiojimo terminą, po kurio atitinkamas pagrindinis failas (-ai) tampa laisvai prieinamas (-i) internete.

Kiti laukai yra formuojami naudojantis keturiais eLABa klasifikatoriais (IN, PFF, PFT ir PT, žr. 5.5.3 skyrelį) ir laikinu klasifikatoriumi, formuojančiu dvi eilutes – *Prieigos teisės: pagrindinio failo vardas* ir *Prieigos teisės: pagrindinio failo DS vardas*.

Laikinas klasifikatorius yra sukuriamas automatiškai po to, kai MDP lape *Metaduomenys* paspaudžiamas mygtukas *Pasirinkite katalogą, kur saugomi dokumentai* ir nurodomas katalogas, kuriame saugomi e. dokumentui reikalingi pagrindiniai ir papildomi failai (žr. 5.2.3 skyrelio 3 punktą).

Pavyzdys PT1. Keturi priegigos sąlygos

Tarkime, kad reikia įkelti į eLABa talpyklas e. dokumentą *Knyga*, kurį sudaro keturi skirtingas priegigos sąlygas turintys pagrindiniai failai, kaip antai:

- BOOK_0_1.pdf – *Laisvai prieinamas internete*;
- BOOK_0_2.pdf – *Prieinamas tik Institucijos intranete*, kur Institucija yra, pavyzdžiui, Kauno technologijos universitetas;
- BOOK_0_3.pdf – *Prieinamas tik registruotiems eLABa vartotojams*, čia MDP 18-a versija su 010 pataisymų paketu veikia kaip *Prieinamas tik Institucijos intranete*, todėl reikia nurodyti Instituciją, pavyzdžiui, Kauno medicinos universitetą;
- BOOK_0_4.pdf – *Neprieinamas eLABa vartotojams*.

Naudojantis reikalingoms priegigos sąlygoms nurodyti anksčiau išvardytais MDP lapo *Metaduomenys* laukais, reikia suformuoti tokias eilutes:

PT>Priegigos teisės: pavadinimas, LT	Laisvai prieinamas internete	Prieinamas tik institucijos intranete	Prieinamas tik registruotiems vartotojams	Neprieinamas
PT>Priegigos teisės: pavadinimas, EN	Unrestricted	Available in intranet only	Available for registered users only	Withheld
PT>Priegigos teisės: kodas	01	02	03	04
PT>Priegigos teisės: klasifikatorius	PT	PT	PT	PT
IN>Priegigos teisės: institucijos pavadinimas, LT		Kauno technologijos universitetas	Kauno medicinos universitetas	
IN>Priegigos teisės: institucijos pavadinimas, EN		Kaunas University of Technology	Kaunas University of Medicine	
IN>Priegigos teisės: institucijos kodas		111950581	111951683	
IN>Priegigos teisės: klasifikatorius		IN	IN	
Priegigos teisės: pagrindinio failo vardas	BOOK_0_1.pdf	BOOK_0_2.pdf	BOOK_0_3.pdf	BOOK_0_4.pdf
Priegigos teisės: pagrindinio failo DS vardas	DS.001.0.01. BOOK	DS.001.0.02. BOOK	DS.001.0.03. BOOK	DS.001.0.04. BOOK
Priegigos teisės: pagrindinio failo DS priegigos data (nuo)		20080101	20080101	20080101

Priegigos teisės: pagrindinio failo DS priegigos data (iki)		20090101	20090101	20090101
PFT>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS tipo kodas	01	01	01	01
PFT>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS tipo vardas, LT	Tekstas	Tekstas	Tekstas	Tekstas
PFT>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS tipo vardas, EN	Text	Text	Text	Text
PFT>Priegigos teisės: klasifikatorius	PFT	PFT	PFT	PFT
PFF>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS formato kodas	PDF	PDF	PDF	PDF
PFF>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS formato vardas, LT	application/pdf	application/pdf	application/pdf	application/pdf
PFF>Priegigos teisės: pagrindinio failo DS formato vardas, EN	application/pdf	application/pdf	application/pdf	application/pdf
PFF>Priegigos teisės: klasifikatorius	PFF	PFF	PFF	PFF

Iš pateikto pavyzdžio matyti, kad nurodant priegigos sąlygas *Laisvai prieinamas internete* ir *Neprieinamas*, nereikia nurodyti Institucijos iš klasifikatoriaus IN. Nurodant priegigos sąlygą *Laisvai prieinamas internete*, nereikia nurodyti laukų *Priegigos teisės: pagrindinio failo DS priegigos data (nuo)* ir *Priegigos teisės: pagrindinio failo DS priegigos data (iki)*.

Pastaba. Jei e. dokumentą sudaro vienintelis pagrindinis failas su priegigos sąlyga *Laisvai prieinamas internete*, tuomet nebūtina naudotis ir laikinu klasifikatoriumi.

5.5.52. E. objekto grupė

eLABa duomenų teikėjas nurodo, kuriai e. objekto grupei priklauso e. dokumentas. Plačiau apie e. objektų grupes žr. 5.5.4 skyrelyje.

MDP pavyzdys:

OG>E. objekto grupė: pavadinimas, LT	Straipsnis
OG>E. objekto grupė: pavadinimas, EN	Article
OG>E. objekto grupė: kodas	J.04
OG>E. objekto grupė: klasifikatorius	OG

5.5.53. Sąsajos tarp e. objektų

Aprašant e. objektus (išskyrus kolekcijų e. objektus), reikia nurodyti to e. objekto sąsają su aukštesnio lygmens e. objektu (žr. 5.5.4 skyrelyje pateiktą 5.5.4 pav.). Pavyzdžiui, aprašant *Straipsnį*, reikia jį susieti su *Numeriu* (nurodant *Numerio* PID), kuriame jis aprašomas ir su *Žurnalu* (nurodant *Žurnalo* PID), ir pan. Plačiau apie pagalbą įrašant šiuos PID žr. 5.2.4 skyrelyje.

Pavyzdys SA1. Straipsnio įrašo sąsajos

ISBD pavyzdys: *Volskienė, Rasa; Miceikienė, Ilona. Lietuvos juodgalvių ir Lietuvos vietinių šiurkščiavilnių avių veislių PrP geno polimorfizmas // Veterinarija ir zootechnika : mokslo darbai. ISSN 1392-2130. 33(55) (2006) p. 80–83. [PID. LT-eLABa-0001:J.04~2006~ISSN_1392-2130.V_33_55.PG_80-83]*

MDP pavyzdys:

Žurnalo identifikatorius	LT-eLABa-0001:J.02~1996~ISSN_1392-2130
Numerio identifikatorius	LT-eLABa-0001:J.03~2006~ISSN_1392-2130.V_33_55

5.5.54. Patvirtinimas kopijuoti į kitas paieškos sistemas

Lauko reikšmė nurodo, ar suteikiamas leidimas aprašomo e. dokumento metaduomenis kopijuoti į kitas paieškos sistemas (angl. *harvesting*). Lauko reikšmės pasirenkamos iš klasifikatoriaus PAT.

5.5.54. MARCXML failo versija

E. dokumentų metaduomenims kataloguoti ir saugoti eLABa talpyklose naudojamas išplėstas MARC21 formatas, vadinamas archyvinio eLABaMARC formatu. MDP programa pagal eLABaMARC formatu įvestus metaduomenis suformuoja atitinkamą MARCXML failą ir įkelia jį į eLABa talpyklą.

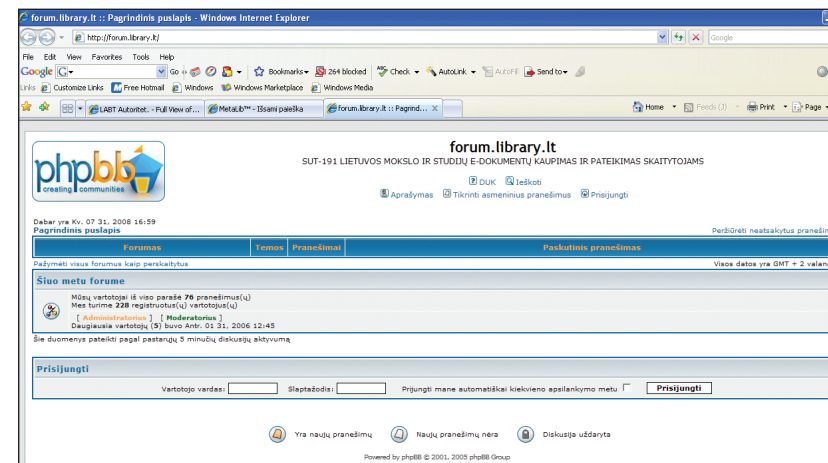
eLABaMARC formatas kartu su jį formuojančia MDP programa nuolat tobulinami. Atlikus tam tikrą skaičių patobulinimų, eLABa duomenų teikėjams pateikiama patobulinta MDP programa.

Svarbu išsaugoti patobulintos MDP programos formuojamo MARCXML failo versiją, kuri paprastai nurodo ir MDP programos versiją. Iš klasifikatoriaus AMV pasirenkama (arba paliekama MDP programos nustatytoji reikšmė) reikiama MARCXML failo versija, pagal kurią rengiami e. dokumento pagrindiniai, papildomi ir tarnybiniai failai bei pildomi metaduomenys.

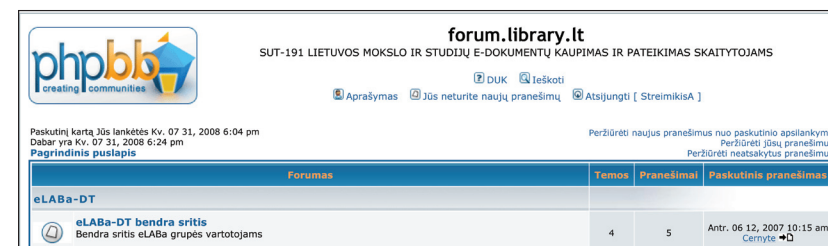
6. eLABa duomenų teikėjų forumas

Internetiniame forume (toliau – forume) yra patogu bendrauti, aptarti iškilusius klausimus. Todėl yra sukurtas specialus eLABa duomenų teikėjų forumas.

1. Forumo adresas – <http://forum.library.lt>. Prisijungę šiuo adresu, pamatote langą:

2. Registruojatės vartotojo vardu ir slaptažodžiu, kuriuos nurodo eLABa duomenų tvarkytojas. Atsidariusiame lange matote sritį eLABa-DT:

3. Pasirenkate *eLABa-DT bendra sritis*. Norėdami užduoti klausimą, spaudžiate mygtuką ir ten suformuojate temos pavadinimą bei rašote savo pranešimą (paklausimą). Komentarą galite parašyti paspaudę mygtuką :

forum.library.lt
SUT-191 LIETUVOS MOKSLO IR STUDIJŲ E-DOKUMENTŲ KAUPIMAS IR PATEIKIMAS SKAITTYTOJAMS

Aprašymas Jūs neturite naujų pranešimų Atsijungti [StreimikisA]

Parengta galutinė Taisyklių versija

nauja tema atsakyti Pagrindinis puslapis -> eLABa-DT bendra sritis Rodyti ankstesnį pranešimą :: Rodyti kitą pranešimą

Autoriaus	Pranešimas
Cernyte	D Parašytas: Antr. 03 27, 2007 4:28 pm Rašyti temą: Parengta galutinė Taisyklių versija

Prisijungė: 2005 11 18
Pranešimai: 5

Sveiki,
Noriu informuoti, kad parengėme galutinę "Saugaus darbo su eLABa duomenimis taisyklių" versiją. Ją galite rasti failų serveryje <http://vddb.library.lt/fs>.
Sėkmės darbuose,
Daiva

Bandymas.doc	
Aprašymas:	
Failo pavadinimas:	Bandymas.doc
Failo dydis:	31.5 KB
Atsisiųsta:	13 kartų(-us)

ITDC Bibliotekų programinės įrangos skyrius Projekto ESF/2004/2.4.0-K02-VS-02/SUT-194 vadybininkė Studentų g. 67-509, LT-51392 Kaunas Tel. (8-37) 454359 Faksas (8-37) 352995 Mob. tel. (8-698) 35265 El. paštas: daiva.cernyte@internet.ktu.lt

Atgal | viršų info pm

Rodyti pranešimus nuo ankstesnio: Visi pranešimai Iš pradžių senesni Pirmyn

nauja tema atsakyti Pagrindinis puslapis -> eLABa-DT bendra sritis Visos datos yra GMT + 3 valandos

Puslapis 1 iš 1
Sėkti šios temos atsakymus Peržiūrėti: eLABa-DT bendra sritis Pirmyn

4. Taip pat, jei reikia, galite prisegti failą:

forum.library.lt
SUT-191 LIETUVOS MOKSLO IR STUDIJŲ E-DOKUMENTŲ KAUPIMAS IR PATEIKIMAS SKAITTYTOJAMS

Aprašymas Jūs neturite naujų pranešimų Atsijungti [StreimikisA]

Pagrindinis puslapis -> eLABa-DT bendra sritis Pradėti naują temą

Temos pavadinimas

Pranešimo turinys

B / / u Quote Code List List= Img URL

Šrifto spalva: Pradinė Uždaryti žymenis (tags)

Šrifto dydis: Normalus

Patarimas: stilai gali būti pritaikyti ir pažymėtam tekstui

Parinktys

HTML yra DUNGTAŠ

BBKodus yra DUNGTAŠ

Šypsenėlės yra DUNGTAŠ

Išjungti HTML šiame pranešime

Išjungti BBKodų šiame pranešime

Išjungti šypsenėles šiame pranešime

Perspėti, kai bus parašytas atsakymas

Temos tipas: Standartinė Dažna Svarbi

Pridėti apklausą

Jeigu Jūs nenorite prijungti apklausos prie savo temos, palikite šiuos laukus neužpildytus

Apklauso klausimas

Apklauso parametras

Tęsti apklausą

Prisegti failą

Jei failų prisegti nenorite, prašome laukus palikti tuščius

Leidžiami failų tipai ir dydžiai

Failo pavadinimas

Failo komentaras

Peržiūrėti Siųsti

5. Paspaudę mygtuką DUK (*Dažniausiai užduodami klausimai*) puslapio viršuje, rasite detalesnę naudojimosi forumu instrukciją:

forum.library.lt
SUT-191 LIETUVOS MOKSLO IR STUDIJŲ E-DOKUMENTŲ KAUPIMAS IR PATEIKIMAS SKAITTYTOJAMS

Aprašymas Jūs neturite naujų pranešimų Atsijungti [StreimikisA]

Pagrindinis puslapis

DUK

Prisijungimas ir registracija
Kodėl aš negaliu prisijungti?
Kodėl aš iš viso turiu užsiregistruoti?
Kodėl kiekvieną kartą aš turiu vis iš naujo prisijungti?
Ar galima kaip nors pasiepti mano vartotojo vardą, kad jo nesimatytų dabar diskusijoje dalyvaujančių sąrašė?
Pamečiau arba neatsimenu savo slaptažodžio!
Aš užsiregistruavau, tačiau negaliu prisijungti!
Kažkada buvau užsiregistruavęs, tačiau senai nerasiau | diskusijas, ir negaliu prisijungti. Ką daryti?!

Vartotojo nustatymai ir parametrai
Kaip aš galiu pasikeisti savo nustatymus?
Neteisingi laikai! Ką galima būtų padaryt?
Pakeičiau laiko juostas kaip Jūs man sakėte, tačiau laikai vistiek neteisingi!
Kaibių sąrašė aš nerandu savo kalbos!
Kaip man įsidėti paveikslėlį po mano vardu?
Kaip man pasikeisti savo rangą?
Kai paspaudžiu ant kokio nors vartotojo elektroninio pašto adreso, manes paprašo prisijungti. Kodėl?

Rašymo veiksmai
Kaip man ką nors parašyti | diskusijas?
Kaip redaguoti arba ištrinti žinutes?
Kaip prie žinutes pridėti parašą?
Kaip sukurti apklausą?
Kaip man reguoti arba ištrinti apklausą?
Kodėl negaliu patekti | kai kuriuos forumus?
Kodėl aš negaliu balsuoti?

Teksto formavimas ir temų tipai
Kas yra BBKodus?
Ar galiu naudoti HTML?
Kas yra šypsenėlės?
Ar galiu | pranešimą |traukti paveikslėlį?
Kas yra svarbios temos?
Kas yra dažnos temos?
Kas yra užrakintos temos?

Vartotojų lygiai ir grupės
Kas yra administratoriai?
Kas yra moderatoriai?
Kas yra vartotojų grupės?
Kaip man prisijungti prie kokios nors vartotojų grupės?
Kaip man tapti vartotojų grupės moderatoriumi?

Asmeninės žinutės
Aš negaliu siųsti privačių žinučių!
Kaip man atsikratyti asmeninių žinučių nuo nepageidaujamų vartotojų?

phpBB 2 informacija
Kas parašė šią diskusijų lentą?
Kodėl diskusijose nėra galimybių X?
Su kuo turėčiau susisiekti dėl žaidžiančios informacijos šioje diskusijų lentoje?

6. Paspaudę mygtuką Ieškoti, forume galite atlikti informacijos paiešką. Paspaudę mygtuką Aprašymas, galite papildyti vartotojo duomenis arba pakeisti šių duomenų nustatytąsias reikšmes. Naudodami mygtuką Jūs neturite naujų pranešimų, galite siųsti laiškus kitiems forumo dalyviams. Iš forumo išeisite paspaudę mygtuką Atsijungti.

7. Literatūra

1. Dėl Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinės sistemos (eLABa) įsteigimo (2006): Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. ISAK-1506. *Valstybės žinios*, 2006, Nr. 81-3212.
2. *ISBD (ER). International standard bibliographic description for electronic resources [interaktyvus]* [žiūrėta 2007-04-19].
Prieiga per internetą: <<http://www.ifla.org/VII/s13/pubs/isbd.htm>>.
3. *ISBD (M). Monografinių leidinių tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas*. Vilnius, 1997. 93 p. ISBN 9986-415-32-2.
4. *ISBD taikymo sudėtinių dalių aprašui nurodymai*. Vilnius, 1997. 43 p.
5. *Kataloguotojo vadovas [interaktyvus]* [žiūrėta 2007-04-19]. Prieiga per internetą: <<http://www.mab.lt/lablt/index.html>>.
6. STONIS, Alfonsas, et al. *Lietuvos mokslo ir studijų elektroninių dokumentų informacinė sistema eLABa: specifikacija*. Kaunas, 2006. 102 p. Informacinės visuomenės plėtros komitete registracijos Nr. IS-113S, 2006-10-16.

Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka – eLABa : saugaus darbo su eLABa duomenimis taisyklės : MDP versija 18 / Lina Bloveščiūnienė ... [et al]. 2-asis patais. ir papild. leid. Kaunas : Igmovila, 2008. 160 p.: iliustr. ISBN 978-9955-25-247-4. Aut.: Lina Bloveščiūnienė, Marijus Montvilas, Nijolė Kolesinskienė, Daiva Černytė, Algimantas Venčkauskas, Antanas Štreimikis, Vilius Kučiukas.

UDK 004.91(474.5)

Li-227

Anotacija

2006 metais pradėta kurti Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka (eLABa). Duomenų teikėjai rengia ir įkelia į eLABa Lietuvos mokslo ir studijų e. dokumentus, susidedančius iš pagrindinių ir papildomų failų bei metaduomenų. Šiame leidinyje pateikiamos e. dokumento duomenų rengimo ir naudojimosi specialiaja programa (MDP 18-a versija) metaduomenims aprašyti ir failams įkelti į eLABa patikslintos ir papildytos taisyklės. Kartu šios atnaujintos taisyklės padės eLABa valdytojui, tvarkytojui ir duomenų teikėjams saugiau ir efektyviau dirbti su visais eLABa duomenimis, taip sudarant interneto vartotojams palankesnes sąlygas lengviau surasti reikalingus e. dokumentus naudojantis Lietuvos virtualia biblioteka ir kitomis internetinėmis paieškos sistemomis.

Annotation

The creation of Lithuanian Academic Electronic Library (eLABa) began in 2006. Data suppliers prepare and submit to eLABa e-documents consisting of main and additional files and metadata. In this publication the updated instruction for the preparation of data of e-document and usage of the special program (MDP version 18) for describing metadata and submission files to the eLABa is given. This updated instruction also enables eLABa manager, eLABa administrator and eLABa data suppliers to work more safely and effectively with all eLABa data, thus creating more favourable conditions for internet users to find the necessary e. documents using Lithuanian Virtual Library and other internet search engines.

Autoriai

- Lina Bloveščiūnienė – Vytauto Didžiojo universiteto biblioteka,
l.blovesciuniene@bibl.vdu.lt
- Marijus Montvilas – Kauno technologijos universiteto Informatikos
fakulteto Programų inžinerijos katedra,
marijus.montvilas@internet.ktu.lt
- Nijolė Kolesinskienė – Lietuvos mokslų akademijos biblioteka,
kolesinskiene@mab.lt
- Daiva Černytė – Kauno technologijos universiteto Informatikos
fakulteto Informacinių technologijų diegimo centro
Bibliotekų programinės įrangos skyrius,
daiva.cernyte@internet.ktu.lt
- Algimantas Venčkauskas – Kauno technologijos universiteto Informatikos
fakulteto Kompiuterių katedra,
algimantas.venckauskas@ktu.lt
- Antanas Štreimikis – Kauno technologijos universiteto Informatikos
fakulteto Informacinių technologijų diegimo centro
Bibliotekų programinės įrangos skyrius,
antanas.streimikis@internet.ktu.lt
- Vilius Kučiukas – Kauno technologijos universiteto Informatikos
fakulteto Informacinių technologijų diegimo centro
Bibliotekų programinės įrangos skyrius,
vilius.kuciukas@internet.ktu.lt

Spausdinti rekomendavo KTU Informatikos fakulteto
Studijų programų komitetas

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

Lina Bloveščiūnienė, Marijus Montvilas, Nijolė Kolesinskienė,
Daiva Černytė, Algimantas Venčkauskas, Antanas Štreimikis,
Vilius Kučiukas

LIETUVOS AKADEMINĖ ELEKTRONINĖ BIBLIOTEKA – eLABa

Saugaus darbo su eLABa duomenimis taisyklės
MDP 18-a versija

Mokomoji knyga
Antrasis pataisytas ir papildytas leidimas

Redagavo Pranas Dastikas ir Nomedą Martišiūtė
Techninis redaktorius Linas Salelionis

Sutartis Nr. SUT-194/IGMOVILA-SF-08MKN, 2008-05-08
xx,xx leidyb. apsk. I. Tiražas 500 egz.

Kaina sutartinė

Išleido IĮ "Igmovila", Laisvės al. 38A-12, 44240 Kaunas ACP